

İsmet İnönünün dünkü nutku

“Yeni Suriye Devletinin Türk illerini elde etmek hevesine asla muvafakat etmeyeceğiz!,”

Yeni İngiltere Kralı altıncı Jorj dün tahta çıktı

Kralın ilk işi bütün ünvanlarını bırakan ağabeyisini Dük yapmak oldu

Eski Kral Edvard evvelki gece sabaha karşı Londradan ayrıldı, Avusturyaya gidiyor, Nisandan evvel Madam Simpsonla buluşmıyacak

İngilterenin yeni kralı Sa Majeste altıncı Jorj ile kraliçe Elizabeth ve çocukları

Londra, 12 (Hususî) — Bir haftadanberi derin bir kararsızlık ve heyecan havası içinde yaşayan Londra halkı, bugün bu havadan sıyrılanın

verdiği sevinç ile sabah erkenden Sent James sarayının civarında toplanmıştı. Yeni kralın cülûs merasimi tam saatte York Dükası, Altıncı Jorj ismi ile,

ağabeyisi Sekizinci Edvardın boş bıraktığı tahta oturacaktı. Yeni kralın cülûs merasimi tam saatte (Devamı 12 inci sayfada)

Adanada tüyler ürpertici levhalar

Evinin ankazı altında 7 gün aç, susuz yaşayan çocuk

Felâket esnasında başka yerde bulunan baba, şehre dönünce evini bir ankaz yığını halinde buldu ve bu ankaz içinden karısının, hemşiresinin, iki çocuğunun, anasının cesetlerini çıkardı. Yalnız en küçük çocuğu yıkılmıyan ocağın içinde sağlam bulundu..

Adana, 12 (Hususî) — Sular çekildikçe selin yaptığı zararlar ve tüyler ürpertici facialar meydana çıkmaktadır. Su basmadan önce Maraş sayılabilecek Kemal Kusunun çiftliğinde bulunan amelebaşı Ahmet suların çekilmesi üzerine Adanaya dönmüş ve Sugediği mahallesindeki evine gelince burasının

sormuş, menfi cevab alınca kazmaya sarılarak ankazı deşmeye başlamıştır. İlk önce hemşiresinin cesedile karşılaşınca etraftan yardım istemiş ve hafriyata devam edilince anası Meryemle karısı Fatmayı ve iki çocuğunu çıkarmıştır. Bu levha pek feci olmuş, kadın iki çocuk

İzmirli Arsen Lüpen

13 metreden atlıyarak hapishaneden kaçtı, fakat tekrar yakalandı

“Antakya - İskenderunda evvelâ emniyet tedbirleri alınmasını istiyoruz!,”

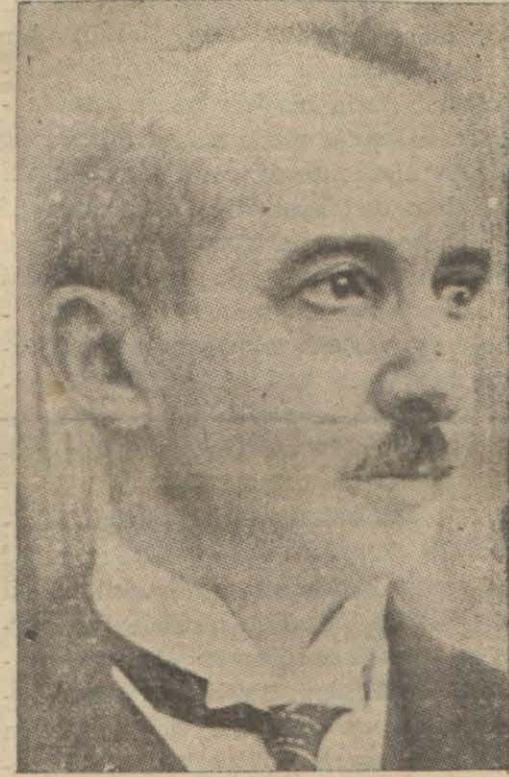
“Sinirler okadar gergin olmuştur ki ansızın vukubulacak hâdiseler, arzu edilmeyen akisler ve çok sıkıntılı vaziyetler husule getirebilir..”

Başvekil memleketin malî, iktisadî ve sınaî vaziyetini de anlattı

Ankara, 12 (A.A.) — Artırma ve Yerli Malı haftasının yedinci yıldönümünü Başvekil İsmet İnönü bugün Ankara Halkevinde söylediği şu nutukla açmıştır:

Başbakanın nutku

Artırma ve Yerli malı haftasını açıyorum. Bu anda bütün memleket bu haftanın açılmasını meserretle karşılıyor. Mektep çocukları ve aileler bu hafta içinde memleketi söyleyecekleri sözleri ve aileleri içinde alacakları tedbirleri zevkle düşünüyorlar. Bu teşkilâtı bize şu kadar yıl evvel kuranlar sağ olsunlar, bize iyi bir hediye vermiş ve memleketi iyi bir âdet yaratmışlardır. Cumhuriyet Merkezinde salâhiyet ve mesuliyet sahibi arkadaşlar, sonra memleketin iktisadî hayatında vazifeleri ve sözleri olanlar bize takip olunacak iktisadî siyaseti ve alınması lüzumlu tedbirleri anlatacaklardır. Her

Başbakan İsmet İnönü akşam bu konferansları sabırsızlıkla bekliyeceğiz, zevkle dinliyeceğiz, kısa (Devamı 3 üncü sayfada)

Antakya ve İskenderunda halkı evlerine hapsettiler!

Her sokak başında üstleri aranıyor, cebinde çakı bulunanlar bile hapse atılarak işkence görüyorlar

İhtilâf bizimle Fransa arasında değil de, Cenevre ile bizim aramızda imiş! Sancak için Suriye Cumhuriyeti çerçevesi içinde muhtariyet istediğimizi söylüyorlar! Halbuki bizim davamız bu değil!

Lâzikiye, 12 (Hususî) — Sancakta u mumiyet itibariyle dehşet hâlâ hükümünü sürmektedir. Münevver Türkler ya bir köşeye gizlenmişler, yahut tevki edilmişlerdir.

Lâzikiye, 12 (Hususî) — Antakyada 1 Kânunuevvelden beri tatbik edilen idare şiddetle devam etmektedir. Yalnız Sancaktaki unsurların arasını açmak, tefrika sokmak için şehrin Ale vi mahalleleri kısmen serbest hayata kavuşturulmuştur. Fakat Aleviler Türk-

İskenderunda sokak başlarını tutan nöbetçiler rinde en ufak çakı, bıçak bulunan kim seler derhal yakalanarak kişilere sev-

Hergün

İktisat ve tasarruf haftası

Yazan: Muhittin Birgen

Senede bütün bir hafta bütün halkın zihnini bir nokta üzerinde toplamak üzere bir tasarruf ve iktisat haftası yapmak âdeti çok iyi bir şey oldu. Bütün bir hafta, bizim zihnimiz, fert olarak ve millet halinde, hep bir nokta üzerinde toplanıyor: Tasarruf; hep bir şey düşünüyoruz: İktisat, Başvekilden başlayarak büyükelimiz, milli iktisat sistemimizde hâkim rol oynayanlarımız, yahut bu işler üzerinde işliyen fikir adamlarımız nutuklar söylüyorlar, bugüne ve yarına ait iktisadi teşebbüsler ve fikirlerden bahsediyorlar; gerek birer maişet cüzü ferdî, gerek milli iktisat bünyesinin birer hücreleri olmak bakımlarından bizi birinci derecede alakadar eden veya etmesi lâzım gelen meselelerle meşgul oluyorlar. Bu suretle, bu hafta, sade bir tasarruf ve iktisat haftası değil, millet için bir iktisadi terbiye haftası oluyor. İktisat işlerinde millî bir terbiyeye muhtaç olan bizler için senede bir kere böyle bir hafta geçirmek elbet güzel bir şeydir.

İktisat ve tasarruf... Bu iki kelimenin geniş mana hudutları vardır. Fert olarak tutumlu, hesaplı, yarını düşünerek yaşamak, her günkü kazancından velev ki çok küçük, mikroskobik bir kıymet şeklinde bir tarafa bir şey ayırmak manalarını ifade eden bu iki kelime, aynı zamanda, bütün bir milletin yaşamak için sarfettiği iktisadi faaliyetin bir kül halinde mütalesi mefhumu gibi geniş bir ifade de vardır. Bizim ferdi varlığımız bu iki mananın da içindedir: Ben tasarruf yaparsam, sade kendim için değil, bütün millet için yapacağım. Çünkü müsrif fertlerden mürekkep bir milletin tasarruflı olmasına imkân bulunmadığı gibi kitle ve millet halinde tasarrufu sevmiyen bir camia içinde bir takım fertlerin dağınık bir halde tasarruf yapmaya çalışmaları da adestir. Her bakımdan olduğu gibi iktisat bakımından da biz fertler, milli bir camia içinde birer müstakil cüzü değiliz, belki de birbirlerine bağlı ve birbirlerini itnam eden parçalarız. Bunun için, biz, daima kendi hayatımızın muhasebesini değil, bütün milletin iktisadi faaliyetinin muhasebesini yapmakla da mükellefiz. Yirminci asırda canlı bir millet olarak yaşamamızın birinci şartı budur.

Bütün hayat, bir iktisat ve tasarruftan ibarettir: Parada, çalışmada, kuvvette, fikirde, histe, her şeyde bu iki kelimenin hissesi vardır. İsrâf her şeyde fenadır. Fert halinde de, millet halinde de biz bu kaideyi iyi bilmeğe mecburuz. Bu mecburiyeti iyi anlamak nisbetindedir ki yirminci asırda yaşama ve muvaffak olma hak kazanabiliriz. Yirminci asır, hesap asırıdır: Bizim etrafımızda gördüğümüz her hareketin içinde bir hesap vardır. Biz de hareketlerimizi bu hesaba uydurmakla mükellefiz.

Nerede ferdin hesabı, milletin hesabına ve milletin hesabı ferdine uyarırsa orada ahenkli bir iktisadi çalışma ve binaenaleyh müşterek ve umumî bir refah vardır.

Fert hesabını bilmezse millet hesaptan anlamaz; millet hesaptan anlamazsa devlet hesabını şaşırır ve bizler de tekerlekleri tersine işliyen bir arabanın şaşkın sürücülerine oluruz.

İşte, iktisat ve tasarruf haftasına bu düşüncelerle girip gözlerimizi ve kulaklarımızı dört açarak etrafımıza bakalım ve dinlemeliyiz. Bu hafta nefsi ve milli bir mürakabe haftasıdır. Bu mürakabeyi dikkatle yapalım.

Muhittin Birgen

Japonyada en kıymetli yemek: Fare kızartması

Tokyoda Juin isminde bir kont ahablarına verdiği bir ziyafette en iyi yemek olarak sofrasına fare kızartmasını koydurmuştur. Japonyada Formoza adasının fareleri bilhassa şeker kamışı ile beslendikleri için çok maruf olmuşlar ve lezzetlerine doyum ol-

Resimli Makale:

Bazıları kitap okumaya fazla düşkünlüdürler, cilt üstüne cilt bitirirler, durmadan, dinlenmeden okurlar.

Bazıları yemeğe düşkünlüdürler, ne bulurlarsa, iyisini kötüsünü ayırt etmeden midelerine indirirler, durup dinlenmeden yerler.

Kitap kafayı besler, yemek vücudu besler. Her ikisi de faydalıdır. Fakat sırasız ve intizamsız yapıldı mı her ikisi de zarar verir.

Zarar veren iyi şeyler

Sözün Kısa 31

Havada boşanma

E. Talı

Bir tulûat, yahut ki orta oyununa adına benziyor amma, değil. Hâlis muhlis Amerikan marifeti! Zaten nerede aykırı bir iş, tam okyanus zirzopluk okur, görür veya duyarsa, nâz, asla tereddüt etmeden, onun üzerine Yeni Dünya damgasını vurabiliyor siniz.

İşte mostrası: Havada boşanma! Kimin aklına gelir? Maahaza, gelmiş işte! Geçenlerde, gazetelerde, tayyarede nikâhlarını kırdıran bir çiftin macesasını okuyan başka bir Amerikan karı - koca orijinal olmak sevdamışlar ve oturdıkları şehrin hâkimini kandırıp beraberce tayyareye binerek, tam bin metreye yükseltilmiş, kendisine boşanmak istediklerini söylemişler.

Siz hâkim olun da, bu irtifaa çıktuktan sonra, istenilen hükmü, haddini varsa vermeyin!

Davacılar:

— Ya kararı verir, yahut ki tepetaklak aşağı gidersin!

Dediler mi idi, insan biraz düşünür ve ne yapıp yapıp, kanunun uygun tarafını buluverir, doğrusu Amerikalı hâkim de, vâkıâ biraz içerilemiş ama, boşanma hükmünü vermiş.

Karı kocadan birisinin, ve yahut her ikisinin de havalanması vâkıâ seriyle boşanmaya müncer olur. Lâkin, benim bildiğim bu havalanma, öncedendir. Hatta bir müddet devam eder; havalananın ıslahı hal etmesi umulur, beklenir.. ondan sonra mahkemeye başvurulur.

Halbuki bizim Amerikalılar, havale meşrepliği daha da ileriye götürecek, davalarını bile havada gördürmüşler. Allah kaçıklara, zirzoplara, Zartullahı Kirmaninin müritlerine zeval vermesin!

Fakat kötülüğe bakın ki, bundan sonra, bu örnek göz önünde varken, karısına:

— Haydi, biraz hava alalım! diyecek olan Amerikalı kocanın evinde muhtemelen hakikat kopacak; bu usul taammüm ererse, havadan para kazanarak avukatların sayısı artacak, esasen Hava annelerinin günahını çeken bir çare Amerikalı kızları, şimdi de fazla olarak havacılığın kurbanı olacaklar.

Ve Amerikada, evlenmekle boşanmak bundan böyle hava ve heves telâki edilecek..

E. Talı

Biliyor musunuz ?

1 — Türkçede iki manaya gelen kaç kelime sayabilirsiniz?

2 — «Değilmiş kasdı hançer çekmek ol sermesti tennazın»

«Hemen ağış açıp zerrini kemer göstermek istemiş?»

mıraları kimdir?

3 — «Karakter sahibi olan bir insan, daima kötüdür» sözünü söyleyen kimdir?

(Cevapları Yarın)

★

Dünkü Suallerin Cevapları:

1 — Dekaz Fransız devlet adamlarından biridir. 1810 da 18 inci Lütin nazırlığını yapmış, o yılda kurulan hükümetin serbestisini imzalamıştır. Oğlu da Fransız hariciye nazırlığını yapmıştır.

2 — Hazreti Osman 12 yıl halifelik yapmıştır.

3 — Genç lâkabı tarihe geçen ikinci Osman, Osmanlı tahtında 4 yıl hükümlü olmuştur.

Görülmemiş bir saat

Leh ordusuna yardım cemiyeti meşhur piyanist ve siyaset adamı Paderewskiye bir saat hediye etmiştir.

Bu saat şimdiye kadar eşi yapılmamış bir şeymiş. Saat rakamlarının yerine piyanistin adı ve aile adı yazılmıştır. Dakika yerleri piyano tuşlarının aynıdır. Küçük ibre bir kalem, büyük ibre de bir orkestra şefi bastonu şeklindedir. Sâniyeye gösteren kısımda da rakamlar yerine piyanistin doğduğu şehrin adı yazılmıştır.

SÖZ ARASINDA

En güzel sigara içme müsabakasını Kazanan kadın

Fransadaki tütün tiryakileri klübünün yaptığı bir müsabakada bu kadın en güzel sigara içen kadın olarak ilân edilmiştir. Bir sigarayı içip bitirinceye kadar bütün nazarlar onun üzerinde toplanmıştır.

Babalarından fidyei necat isteyen hayırlı evlâtlar !

İtalyanın Napoli şehrinde biri on beş ve diğeri 13 yaşında olan bir otomobil fabrikatörünün iki oğlu, zabıta roman ve hikâyelerini okuya okuya, nihayet bu üncere ve esrarengiz hayata karışmağa karar vermişler, ve ilk tecrübelerini de babalarına karşı yapmışlar.

Otomobil tüccarı bulunan babaları Strato bir gün bir mektup almış, bu mektupta, evlâtlarından büyüğünün kaçırılacağı yazılı imiş ve imza yerinde de Çinli haydutlar kelimesi varmış.

Strato evvelâ bu mektuba ehemmiyet vermemiş, fakat ertesi gün bir mektup daha alarak bin lîre vermediği takdirde çocukların ikisinin de kaçırılacağı yazılı imiş. Nihayet polise müracaat etmiş, yapılan tahkikat neticesinde Çinli haydutların bu iki yaramaz oldukları anlaşılıp, ve güzel bir dayak yedikten sonra akılları başlarına gelmiş.

Uçan bisiklet

Alman mühendislerinden Rozenbach ismindeki bir adam Hamburg tayyare meydanına müracaat ederek, uçan bir bisiklet keşfetmiş olduğunu bildirmiştir. Rozenbach bu tayyaresiyle 447 metrelik bir mesafe üzerinde uçtuğunu iddia etmiştir.

Uçan bisiklet plânöre benzemektedir.

HERGÜN BİR FIKRA

Müzik vukufu

Ankarada, her hafta, Musiki Muallim Mektebi orkestrası halka nefis konserler verir.

Bay K... bu konserlerin en sadık müdavimidir. Aynı zamanda, alafan ga müziği kendisi kadar anlayan olmadığı iddiasındadır.

Geçenlerde, beş on dakika gecikmiş fi. Kapıdan içeriye girerken, orada, tanıdıklarından birine rast geldi ve sordu:

— Ne çalıyorlar?

— Dokuzuncu senfoniyi...

Bay K..., pot kurdüğün farkında olmayarak:

— Acaip! dedi, konser başlıyalı on dakika oluyor. İlk sekiz senfoniye ne çabuk çaldılar?

Yeni bir kuvafür

Amerikada, harb malûlleri uğruna verilen bir baloda 17 yaşındaki Mis Dasie başına altı tane mum takarak salona girmiş ve orijinalitesi herkes tarafından takdirle karşılanmıştır.

dir. Ve pedallar çevrildikçe havalanmaktadır. Bu tayyerenin gençler arasında fazla rağbet görmesi beklenmektedir.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

Dün büyük mağazalardan birine ihtiyar bir kadın girmişti, bayram münasebetile belki torunları, belki de tanıdıkları için bir sürü eşya aldı. Aldıklarını bir paket yaptılar. Kendisini de borcunu vermesi için gişenin önüne götürdüler. Kadıncağz koynundan bir torba, torbanın içinden de 50 liralık bir banknot çıkardı. Fakat bu

banknot Osmanlı hükümeti zamanında basılıp tedavül mevkiinden kaldırılmış olanlardandı. Kadına:

— Bu para eskimiştir, geçmez dediler. Kadın evvelâ şaşırıp, sonra:

— İlahi oğlum devletin parası hiç geçmez olur mu? diye bağırmağa başladı.

İSTER İNAN İSTER İNANMA!

TELGRAF HABERLERİ

İsmet İnönü'nün dünkü nutku

"Yeni Suriye devletinin Türk illerini elde etmek hevesine aslâ muvafakat etmeyeceğiz!"

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ve umumî bir hülâsa yapmak için ben de her sahada iktisadî faaliyetimizi gözden geçirmek isterim:

Zirai vaziyetimiz

Bu sene geçirdiğimiz zirai vaziyete umumî surette ortadan daha iyi denilebilir. Mevsimin ilk zamanlarında ümitlerimiz daha çoktu. Zannediyorduk ki birçok mahsullerde bolluk, evvelki senelere nisbetle bir iki misli fazla olacaktır. Bazı hava aksilikleri, bazı mahsuller için bize umduğumuz neticeleri vermemiştir. Zaten ziraat böyledir. Evvelce tahmin olunan hesaplar her noktada aynı aynına çıkmaz. Fakat tekrar ediyorum ki umumî olarak bu seneki zirai vaziyetimizin iyi olduğunu söyleyebilmeğe bahtiyarım. Büyük mahsullerimiz iyi fiyatla satıldı. Bunların başında, üzüm, fındık, incir ve bilhassa tütün zikrolunabilir. Ekin orta Anadolu'da ve Şarkta iyi idi. Garbi Anadolu'da bazı muntakalarda fena hava lardan dolayı çok zarara uğradık. Fakat Garbi Anadolu'nun diğer mahsulleriyle beraber vaziyeti de çokluk olarak ortadan daha iyi sayılabilir.

Sınai vaziyetimiz

Endüstri programında bu senenin hissesine düşen işleri muvaffakiyetle tahakkuk ettirdik. Yeni fabrikalar açtık, yeni fabrikaların temellerini attık ve yeni fabrikaları mukavelelere bağladık. Bilhassa bütün memleketin dikkatini iki mevzu üzerine çekmek istedik: Bu mevzulardan birisi kömür üzerinde, ikincisi demir üzerinde aldığımız tedbirlerdir. Geçen yıl yine yüksek huzurunuzda memleketi hitap ederken kömür politikası diye hususî bir mevzu temas etmişim. Kömür havzasında ucuz fiyatla çok istihsal yapabilmek için lâzım olan tedbirlerin hepsine tevessül etmiş bulunuyoruz. Bunların başında büyük şirketler elinde bulunan işlerin devlet tarafından alınması geliyordu.

Demir ve kömür

Ereğli şirketi ile iki tarafı memnun edecek ameli ve makul neticelerle anlaşmış olmamız memnuniyetle zikretmek isterim. Bundan sonra nakil vasıtaları, ocakların birleştirilerek rasyonel bir halde işlemesi, hülâsa çok istihsal yapmak ve memleketi geniş miktarda kömür istihlak ettirmek için tedbirler alacağız. Bu iş gününde bizim memleketin yakacak maddesi olarak kömürün geniş miktarda kullanılması için iyi bir dilek olarak zikretmek isterim.

Çok ehemmiyet verdiğimiz ikinci mevzu yüksek kurumlarla büyük demir ve çelik fabrikası kurulmasıdır. Bunun için muteber İngiliz firmasıyla yaptığımız mukaveleyi zikredeceğim. Mukaveleye göre iki buçuk yıl sonra, umudimize göre belki biraz daha evvel bu fabrikanın işlenmesini bekliyoruz.

Su politikası

Arkadaşlar, Bu sene bilhassa ziraat için esahî tedbirler almak yolundayız. Muhtelif muntakalarda tetkiklerde bulunduk. Ehemmiyetle vardığımız netice odur ki eğer daha fazla mahsul almak istiyorsak daha radikal davranmamız lâzımdır. Demek istiyorum ki bugünkü şartlar ve vasıtalar içinde miktar olarak istihsal edilecek maddeler aşağı yukarı istihsal edilmektedir. Köylüye ve çiftçiye daha fazla mahsul kazandırmak için yeni tedbirler lâzımdır. Bu tedbirlerin başında su işlerini buluruz. Önümüzdeki sene içinde memleketi geniş miktarda su politikasına başlayacağız, birtakım büyük sular var ki yalnız tahribat yapıyorlar. Yine birtakım güzel sular var ki onların sulamasından memleket istifade edebilir.

Sulamakla beraber memleketi ziraat usullerini ve ziraat vasıtalarını yenileştirmek için çiftçiye geniş miktarda kolaylık göstermeğe başlayacağız. Endüstri programı gibi başlı başına bir ziraat programının tahakkuk safha-

larını her sene tetkik etmek bizim yeni bir zevkimiz olacaktır.

Memlekette huzur ve çalışma neşesi
Bu sene memlekette, huzur ve çalışma neşesi de pek ziyade memnuniyeti mucip bir halde idi. Bu varlığı maiyenin hesaplarında açık bir surette görüyoruz. Şimdiye kadar hazinenin varidatı geçen senenin bu aylarına nisbetle hiç olmazsa 12 milyon lira fazladır.

Millî paramız bugün en sağlam bir bünye göstermektedir. Bütçe müvazenesi şüphe götürmeyecek surette emin, hattâ ümit edildiğinden fazla varidat veren, gerek ziraatta ve gerek sanayide kazançlı her sene artmakta olan memleketin millî parasının kıymet ve kudreti elbette şüpheden azade, her hangi memleketin parasıyla boy ölçüşecek kudrette bulunması lâzımdır.

Paramızın kıymeti

Arkadaşlar, bu sene muhtelif memleketlerde para kıymetleri üzerinde türlü temevvüçlere rastladık. Şimdiye kadar para kıymetini tutmakta ısrar etmiş olan mühim memleketler, paranın kıymetini düşürme kararı almışlardır. Biz, b u fukir temevvüçleri arasında paranın kıymetini tutmayı, alınacak tedbirlerin bizim memleket için en iyisi saydık. Şimdi ticaretin hemen her memlekette bir şekil ve surette güdüm altında bulunduğu devirlerdeyiz. Bu devirlerde para kıymetini hükmetmek çok müşkül değildir.

Paramızı düşürmeyeceğiz

Biz de yedi senedenberi güdümlü bir ekonomi tâkib ederek paranın kıymetini kolaylıkla muhafaza edebildik. Para kıymetini memleketin iktisadî şartlarından dolayı düşürmek fikri bize gelmedi. Aksine olarak memleketin iktisadî şartlarından dolayı paranın kıymetini muhafaza etmek fikrini edindik. Dahilde ve hariçte çok borç edilir ve bu borca faydası olsun diye para düşürülür. Gene düşürme memlekette ucuzluk husule getirmek için tedbir olarak ileri sürülür. Biz memlekette ucuzluk için para kıymetini düşürülmesini doğru tedbir olarak kabul etmiyoruz. Para kıymetinin düşürülmesi ihtimali olduğu zaman her türlü ihtilâl eşyası derhal kıymetine zam yapar.

Para düşürülmesi suretiyle ihracat mallarımızın daha kolay sürüleceğini bizim memleket için iddia etmenin doğru olmadığını da sanıyoruz. Çünkü ihracat edilecek mahlûz elimizde kalmıyor. Zamana göre, makûl sayılacak fiyatlar üzerinden ne kadar mal çıkarırsak sürebiliyoruz. Ondan sonra paranın düşmesi ihtimali karşısında vukua gelececek her türlü kabahatlikler, memleketin iktisadî hayatını umumiyetle çok müteessir edecektir.

Arkadaşlar,

Mahsus tafsilâtli konuşuyorum: Bir taraftan paranın kıymetine hükümetin, B. M. Meclisinin hâkim olduğunu göstermek istiyorum, diğer taraftan paranın âtiyen de müstakir tutulmasını icap ettiren sebepleri anlatmak istiyorum.

Bizde itimat meselesi bütün tedbirlerin başında gelecek bir unsur olduğuna kanım.

Ucuzluk mücadelesi

Şimdi pek mühim olan diğer meseleye geçiyorum: Memlekette geniş miktarda ucuzluk mücadelesi yapıyoruz. Bir iki seneden beri aldığımız cesurane tedbirler müsbet neticeler verdi: Şekerde, tuzda, çimentoda, ilâh.. bu politikaya bu sene de devam edeceğiz. Para düşürmekten dolayı yüzde 30 ucuzluk bekliyen memleketlere nisbetle biz iki sene içinde, esahî ihtiyaj maddeleri üzerinde, yüzde 30 dan fazla ucuzluk teminine şimdiye kadar muvaffak olduk. Bu istikamette bundan sonra da

(Devamı 7 inci sayfada)

Çinde ihtilâl

İhtilâlciler Mareşal Şan - Kai - Şeki esir ettiler

Hedef Komünistlerle birleşip Japonlara karşı gelmek imiş

Londra, 12 (Hususi) — Çinin şimali garbisinde büyük bir ihtilâl çıktığı Japon membalarından bildirilmektedir.

Ordunun da methaldar olduğu bu ihtilâl neticesinde, Çin umum kumandan ve başvekili mareşal Şan - Kai - Şek esir edilmiştir.

İhtilâlciler, komünistlerle teşriki mesaf etmek suretiyle Japonya'ya karşı harekete geçmek arzusunadılar.

Romanyanın Dış siyaseti

Dış Bakanı Şubatta Ankaraya geleceğini Mecliste söyledi

Bükreş, 12 — Meclis, dış bakanının izahatından sonra müzakerelere başlamıştır.

Bütün siyasal parti başkanları dış siyasa hakkında tasvirlerini teyid etmişlerdir.

Tituleskonun ayrılması hakkında Mihalaşe tarafından yapılan bir sorguya cevap veren Tataresko, bu meselelerin bir iç siyasa meselesi olduğunu, çünkü liberal partinin mütecanis bir hükümet istediğini bildiren demiştir ki:

«Dış siyasa hiç bir değişiklik olmamıştır. Zira bu siyasa, Romanya milletinin daimî menfaatlerine dayanan daimî siyasadır. Titulesko tarafından hükümet adına tâkib edilen siyasanın bütün memleket siyaseti olduğu ve bu siyasanın tâkib ve tarsi edildiğini isbat edebildik.»

Antonesko pazartesi günü, Delbos'un daveti üzerine Paris'e gideceğini bildirmiştir. Dış bakanı bundan başka, şubatta Atınada toplanacak olan Balkan Antantı daimî konseyi içtimana iştirak edeceğini ve bu vesile ile Ankarayı ziyaret edeceğini de söylemiştir.

İtalya Kralı hasta

Roma, 12 (A.A.) — İtalyan kralı, hafif bir soğuk algınlığından muztarıdır. Hükümdar, kat'iyyen kimseyi mülaakat için kabul etmemektedir.

Yunanistanın İngiltereye ısmarladığı yeni muhripler

Atina, 12 (Hususi) — Yunanistan hesabına İngiltere tezgâhlarına sipariş edilen iki torpido muhribi mukavelemesini imzalamak üzere yeni deniz erkânıharbiye reisi amiral Sakallariu dün Londraya gitmiştir.

Habeşistan, İtalya ve İngiltere

Roma, 12 (A.A.) — Sir Eric Drumond'un yeni bir takım itimatnameler takdim etmeğe mecbur kalmasından İtalyanın İtalyan imparatorluğunun tanınması meselesinde istifade etmesi çok muhtemeldir.

İtalyanın daha ziyade muvakkat bir itilâf vücuda getirilmek üzere müzakerat icrasını maksadile anonim itimatnamelerin teccidini kabul edeceği zan olunmaktadır.

Karsta zelzele

Kars, 12 (A.A.) — Karsa elli kilometre mesafede bulunan Digor nahiyesi ve köylerinde 10-11 gecesi saat 21, de iki zelzele olmuştur. Gelen raporlara göre hasar ve zâyiat yoktur.

Adanada tüyler Ürpertici Lâvhalar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

muştur. Ahmet bundan sonra en küçük çocuğunu aramaya başlamıştır. Biraz araştırmadan sonra bu küçük yavru ocağın içinde çırılçıklak bir vaziyette sağ olarak bulunmuştur. Remzi adında olan bu yavru tam yedi gün aç susuz ocaklığın içinde kalmış ve ancak baca deliğinden aldığı hava ile yaşayabilmiş ve bir mucize kabilinden kurtulabilmiştir.

Feci bir surette analarının kucağında ölen Kemalle İbrahim ilmektebe devam ediyorlardı. Zavallı Ahmet deli gibidir. Mütemediyen ağlamaktadır. Sorulduğunda tek kalan yavrusile çiftliğe çekilerek çile dorduracağını söylemiştir. Bu vaziyet Adanalıları bir kat daha ağlatmıştır.

Cenazeler gömülmüştür. Şehir içinde bir su birikintisinde hüviyeti meçhul bir ceset bulunmuştur. Seylâp günü hastaneye kaldırılan tanzifat memurlarından Halilin karısı da ölmüştür. Bununla şimdiye kadar ölenlerin sayısı kırk altıyı bulmuştur. Maili inhidam binalar heyeti fenniyece muayene edilmekte, yıktılmaktadır. Teberullar devam ediyor. Her taraftan para, elbise, mahrukat yardımları geliyor. Mersin ve Tarsusta yardım komiteleri faaliyete geçmiştir. Mersin belediyesi 5000 kilo kömür göndermiş, seylâpdelere dağıtmıştır. Belediyemiz kurtarmada büyük yararlıkları görülen memurlarını para ve takdimelerle mukâfatlandırmıştır. Hava gayet güzel gitmektedir.

Orduvi binasında açılması kararlaştırılan yerli mallar sergisi binanın temelinde büyük tahribat olduğundan açılmamıştır.

Fuat

Ankara kadınların yardımı

Ankara, 12 (A.A.) — Ankaradaki Kadın Esirgeme Kurumu tarafından Adana felâketzedelerine dağıtılmak üzere 486 giyim eşyası Adana valiliğine gönderilmiştir.

Çocuk Esirgeme Kurumunun yardımları

Ankara, 12 (A.A.) — Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi 1/11/936 dan 1/12/936 tarihine kadar 2739 çocuğa yardım etmiştir.

Bunlardan 398 hasta çocuk ve anne genel merkezin polikliniklerinde muayene ve tedavi edilmiştir.

Ayrıca Dış Bakımevinde de 329 çocuğun dişleri muayene ve tedavi edilmiştir.

1815 çocuk ve anne genel merkezin banyolarından istifade etmiştir.

Süt Damlasından her gün 166 çocuğa süt verilmiş ve bir ayda yekûn olarak 1336 kilo bedava süt dağıtılmıştır.

Yardım için başvuran 31 yoksul yavruya para yardımı yapılmıştır.

Siyaset ALEMİNDE

● İspanya işleri ve ademi müdahale meselesi

● Her tarafta hazırlık

İspanyadaki mücadeleye bir niha yet vermek için bir tavassut yapılmasını düşünen, bu yolda bazı teşebbüslere girişen İngiltere ile Fransa'nın bu hareketleri, umumiyetle çok müsaait bir şekilde karşılandı. Fakat, bugün, garbi Avrupanın cenup muntahası, âdeti bu insan mezhabası haline gelmiştir. Bu manzaraya, bir insan sıfatile tahammül etmek hakikaten mümkün değildir. Bu bakımdan, bu iki devletin teşebbüsleri minnet ve şükranla karşılanmak gerektir. Fakat bu arada söylenebilecek bazı şeyler de yok değildir. İspanyadaki dahilî mücadelenin bu derece amansız bir şiddet almasında, acaba, bazı devletler kadar bu iki büyük memleketin de mesuliyet hissesi yok mudur? Bütün dünya ile beraber biz de biliyoruz ki, söylenen iddialı sözlerle rağmen, bir çok İngiliz gemileri, İspanyaya harî harî silâh ve mühimmat taşıyor, hemen bütün Fransız şehirlerinde, İspanyanın Madrid muntakası için taraf taraf gönüllüler toplanıyor.

Bir çok sosyalist ve komünist merkezleri, gönüllü kaydeden abız asker büroları haline gelmişlerdir. Bu halere göz yumanların bu hareketlerini göz önüne getirince, yapmak istedikleri ulvi vazifenin samimî bir istek mahsulü olduğundan şüphe etmemek, kolay kolay mümkün olmaz. Diyelim ki Almanya ile İtalya totaliter rejimle idare edilen memleketler oldukları için, onların, şu veya bu bakımdan müdahaleleri bir emri vakidir. Fakat onlar Milletler Cemiyeti misakına riayet etmiyor ve verdikleri sözü tevîl ediyorlar diye aynı yola sapmak, bilmem mantık itibarile ne derece doğrudur. Bundan ötürüdür ki bir çok kimseler gibi ben de, İspanya işlerine yapılmak istediği söylenen samimî müdahalenin samimiyyetine pek inanamıyorum ve bunda kendimi haklı görüyorum.

Romanya erkânıharbiye reisi general Samsonovici Lehistanı ziyarete

gitti. Beraberinde erkânıharbiye ikinci reisi ile büyük erkânı

harbiyenin üç şube şefi de bulunmaktadı. Bu ayın on beşine kadar sürececek olan bu seyahatin mevzuu, Romanya ile Lehistan arasında mevcut olan ve son zamanda daha ziyade sıkılaştırılması istenen askerî ve dostluk bağlarının kuvvetlendirilmesi meselesidir. Maamafih bu ziyaretten yeni bir askerî anlaşma doğacağı muhtemel olmamakla beraber mevcut şerait içinde elde mevcut vesikaların tatbik kabiliyetlerinin gözden geçirilmesi de, mevcut vaziyetin nezaketine bir delil sayılmak gerektir.

Tehlike o derece artmıştır ki, herkes, mevcut imkân ve kabiliyetlerini tartıya vurmayı bir borç biliyor.

Selim Ragıp

Yeni tefrikamız

Çok güzel ve çok bir heyecanlı tarihi roman

SUMER YILDIZI

Yazan: Celâl Cengiz

Hiç işlenmemiş bir mevzu.. Bakir ve mâsum aşklar.. Orta Asyadan Fırat kıyılarında Türk akınları.. Sumerlilerin yaşayışları, düğünleri, Nil

boylarına inişleri.. Sumer san'atı.. Sumer medeniyeti.. Akad ve Elâm harbleri.. Akad dilberleri.. Sumer bağları ve şarab âlemleri..

Sumerliler Garba nasıl yayıldılar?

Sümer Kralı Gudea'nın kızının yüzünü ilk defa gören erkek kimdir? Sümer mabetlerinde Kralın kızı uğurunda verilen kurbanlar arasında cellâdın elinden kaçan kadın..

Bayram ertesi başlıyoruz

ŞEHİR HABERLERİ

Gayrimeşru Rekabet

Ticaret Odasında bir komisyon bu iş etrafında alınacak tedbirleri tetkik ediyor

Avrupanın bir çok yerlerinde olduğu gibi bizde de gayri meşru rekabete mâni olmak için yeniden tertibat alınacaktır. Bu cümleden olmak üzere Avrupanın tanınmış şehirlerinin bu husustaki teşkilâtına aid nizamlar gözden geçirilmek üzere İstanbul'a getirilmiştir. Ticaret Odasında bu iş için bir komisyon çalışmaya başlamıştır. Gayri meşru rekabet hakkında Avrupa şehirlerinde muhtelif konferanslar verilmekte, gayri meşru rekabet yapanların tesbiti içinde tüccarlardan istifade edilmektedir. Bizde de bu şekilde hareket edilecek, Halkevleri ve Üniversite salonlarında bu hususa dair özlü konferanslar verilecek, musahabeler yapılacaktır. Avrupada bu şekilde verilen konferans serilerinin kopyaları da getirilecek, tercüme edilecek, esnafa anlatılacaktır.

Dünkü kazalar

Unkapanında oturan seyyar kahveci Mehmet meyve halinin önündeki motörden odun çıkarırken eli ezilmiş, Cer rahnepa hastanesine kaldırılmıştır.

★ Arap camiiinde oturan Vesilenin 40 yaşındaki çocuğu Nuri evinin kapısı önünde oynarken çocukların attığı bir taşla başından ağır surette yaralanmış, hastaneye kaldırılmıştır.

★ Fenerde demir ve sac fabrikası amelelerinden Salim çalışırken sol elinin şahadet parmağını makineye kapmıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmıştır.

Klişeci Alâeddin Tekrar muhakeme Ediliyor

Maslak yolunda kullandığı hususi otomobil ile Bekir isminde bir jandarmayı çigneyen Klişeci Alâeddin üçüncü ceza mahkemesinde ölümüne sebebiyet maddesinden 1 sene hapse mahkûm edilmiştir.

Klişeci Alâeddin bu hükmü temyiz etmiş ve temyiz ceza dairesince hükmü bazı şahidlerin dinlenmemiş olması noktasından nakzedilmiştir.

Dün üçüncü cezada tekrar duruşmaya başlandı. Mahkeme nakza uymağa karar verdi, ve mezkûr şahidlerin celbi için duruşma başka güne bırakıldı.

Türk - İtalyan ticaret anlaşması

Türk - İtalya ticaret anlaşması bu ayın nihayetine kadar uzatılmıştır.

Binek ve yük Arabaları Yenicami Kemerinden Geçmeyecek

Şehir Meclisinin kararile, badeına binek ve yük arabaları Yeni cami kemerinden geçmeyeceklerdir. Buradan yalnız motörlü vasıtaların mürru uburuna müsaade olunmuştur. Belediye memurları tarafından yapılan kontrol neticesinde, binek ve yük arabalarının yeni Yenicami kemerinden işlemeleri hem halkın gidiş, gelişini güçleştirdiği görülmüş ve hem de motörlü vasıtaların müsademe ihtimalinin fazla olduğu anlaşılmıştır.

Bundan böyle, Eminönünden İstambul muhtelif semtlerine gidecek olan binek ve yük arabaları ancak, Yenicami kemerinin karşısına gelen Evkafa aid dükkânların bulunduğu yoldan geçebileceklerdir.

Gümrüklerde Islâhat

Gümrüklerde yapılacak geniş mikyastaki islahata 1937 yılı başından itibaren başlanacaktır. Yalnız İstanbul ve İzmir gümrükleri baş müdürlükleri bırakılacak, diğerleri lağvedilecektir. Bu meyanda şube müdürlükleri de kaldırılacaktır.

Gümrük İdaresi islahat başlayınca ihdas edilecek yeni vazifelere hariçten memur alacaktır. Bunların gümrüğe girme şeraiti yakında tesbit edilerek ilân edilecektir.

Adana felâketzedeleri için teberrular

Adana seylâpzedelerine yardım olarak Kızıl İstanbul Müessesine İstanbul Belediyesi İmar şubesi memurları tarafından 23, Evliya Zade Bay Nu reddin Erenden 25, Attarbaşı oğlu Bay Mehmetten 200, Ankaralı Bay Ziya ve eşi Bayan Faikadan 1000, Bay Osman tarafından 10, İstanbul Celepler Birliğinden 500, İstanbul Topçu ve Nakliye okulu 1 ve 2 inci sınıf sūbayları tarafından 330 lira teberrü edilmiştir.

Şeker Bayramı

Bayram Salı günüdür. Bayram namazı saati şudur:

	S. D.
Zevallı saat	7 59
Ezanı	3 18

SADAKAI FITIR

	En iyi	İyi	Son
	Kr.	Kr.	Kr.
Buğday	14	12	11
Arpa	19	00	00
Üzüm	100	84	60

Yurttaş: Türkiye dünyanın en iyi meyvalarını yetiştirir. Sofrandan meyveyi hiç eksik etme.

Karışık bir maaş hesabı

Emlâk Bankası ölmüş mütekaatlerin maaşlarını kimden alacak?

Emlâk Bankasında 3 aylık maaşlara aid muamelelerde bir karışıklık nazari dikkati celbetmiştir.

Malûm olduğu üzere Banka 3 aylık maaşları cüz'î bir faiz mukabilinde kırmakta, kırdığı maaşları da bir bordro ile Malmüdürlüğünden almaktadır. Malmüdürlüğü bordrolardan birini tetkik ederken maaşları kırılan mütekaatlerden bir kaçının bu maaşa istihkak kesbetmeden öldüklerini tesbit etmiş, Bankaya bu maaşları tediye edemiyeceğini, Bankanın alacağını ölümlerin varislerinden tahsil etmesi icab ettiğini bildirmiştir.

Bunun üzerine Banka da vârislere müracaat etmiştir. Vârisler müracaati hüsnü telâkki etmişler, fakat murislerinin vefatlarından evvel bu maaşları almış olduklarına dair imzalarını ve yahud Bankanın iddiasını tevsik eden vesikaları görmek istemişlerdir.

Banka muameleleri yaptığı makbuzların dip koçanlarını maaş alanlara imza ettirmektedir. Bunun için derhal makbuzların dip koçanlarını vârislere göstermek istemiş, fakat o zaman görmüştür ki dip koçanları yoktur ve kaybolmuştur.

Banka bu vaziyet karşısında 1300 lira kadar tutan dip koçanlarını kaybeden memurlar hakkında takibat yapılması talebile müddeiumumîliğe müracaat etmiş, müddeiumumîlik de evrakı ikinci şubeye sevk etmiştir.

İkinci şube alâkadar memurları celbederek ifadelerine müracaat etmiştir.

Bektaşî âyini Yapanlar kefaletle Tahliye edildiler

Dün birinci ceza mahkemesinde E-yüpsultandaki evlerinde Bektaşî âyini yapmaktan maznun Nihad ve Mustafa Türabinin duruşmalarına dün devam olunmuştur. Dünkü celsede maznunların müdafii Etem Ruhi müdafasını yapacaktı. Fakat hastalığı dolayısıyla celseye gelemediği için duruşmanın başka bir güne bırakılmasına karar verildi. Maznunlar muhakemelerinin gayri mevkuf olarak cereyanını talep ettiler. Mahkeme bu talebi kabul ederek 100 er lira kefalet verdikleri takdirde tahliye edilmelerini karar altına aldı.

Cildiye ve zühreviye mütahassısı

Dr. ÇIPRUT

Beyoğlu, Rus sefarethanesi sırasında Posta sokakı Meymenet apartmanı. Telefon: 43353

ASLAN ADAM - EMSALSIZ ATLET

BUSTER CRABE

En son muvaffakiyeti ve 1001 meraklı vak'alarla dolu olan

Bay Tekin Meçhul Dünyalarda (Flash Gordon)

filminde tarihten evvel yaşamış hayvanlarla, köpek balıklarıyla, vahşi hayvanlarla atlayıp sıçramakta ve mücadele etmektedir.

Bu film bu hafta **SÜMER** Sinemasında

Tekmili bir defada gösterilmektedir.

Bugün matinelere saat 11 de başlar.

Hukukta yeni imtihanların net cesi

Hukuk Fakültesinin dört seneye kapılması münasebetile birinci ve ikinci sınıflarda dönen talebeye açılan imtihanlar dün bitmiştir. İmtihanların neticesi henüz ilân edilmemiştir. Bayramdan evvel ilân edileceği ümid olunmaktadır.

Belediyede ceza büroları

Belediye para cezalarının daha salim bir şekilde tahsili cihetine gidilmesini düşünmüş ve bunun tesbiti için belediye müfettişlerinden mürekkep bir hey'et teşkil olunmuştur.

Bu hey'etin kararile şimdiye kadar belediye tahsil şubelerince tahsil edilmekte olan para cezaları, ayrı bir büro teşkil olunarak o suretle alınmaktadır.

Bu tarz tahsilin, evvelki şekle nazaran daha müsnet netice verdiği anlaşıldığından badema ceza evrakının belediye tahsil şubelerine gönderilmeyip her kaymakamlıkta teşkil olunacak ceza büroları vasıtasile mevkii muameleye konması karar altına alınmıştır.

Bir komisyoncu kıymetli bir defter kaybetti

Komisyonculuk yapan Sabri Eminönü emniyet memurluğuna müracaat ederek idhalât gümrüğünde muamele yaptırırken içinde 500 lira bulunan defterini kaybettiğini söylemiştir. Polisce derhal para ve fail araştırılmağa başlanmıştır.

İstanbul Belediyesi

Şehir Tiyatrosu

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında 13 - 12 - 936 da

gündüz saat 15.30da, akşam saat 20.30 da

BÜYÜK HALA

Fransız tiyatrosu

Operet kısmında

gündüz saat 15.30da,

akşam saat 20.30 da

LEYLÂ ve MECNUN

Taksimde - Maksim varyete tiyatrosunda

Halk Opereti

Bu akşam 21 de

matine 16 da

Zozo Dalmas ve

Tomakosla

ENAYİLER

Tıp Fakültesinde yangın başlangıcı

Dün öğle üzeri Üniversitede Tıp Fakültesi laboratuvarlarından birinde bir yangın zuhur etmiş, itfaiye beş dakika zarfında yetişerek yangını söndürmüştür.

Yangın sür'atle söndürüldüğü için tedrisatı haleldar etmemiştir.

Dairelerin ayniyat işleri

Vilâyetin hususî ve mühlak bütçelerle idare edilen belediyeler, ilk okullar ve hastaneler gibi dairelerinde, ayniyat işleri, ayniyat muhasibleri tarafından yapılacaktır. Dahiliye Vekâletince bu hususta vazifedar olan memurların bir listesinin tanzimi emredilmiştir.

Badema ayniyata aid muamelelerin tedviri için nümunelerine uygun bir şekilde defterlerin ve matbu kâğıtların hazırlanması icab etmektedir. Aynı zamanda, her sene, resmî dairelerde bulunan eşyanın kontrol edilmesi lâzım gelmektedir. Kontrol işini mes'ul memurlar yapmakla beraber, hariçten de ehli hibre mâhiyetinde olmak üzere meselâ bir mezd memuru alınacaktır. Bu suretle, dairelerde mevcut levazım ile ayniyat defterleri karşılaştırılacaktır. Tesbit edilen eşyanın kıymetleri konacak ve içlerinde imha edilmesi veya satılması icab edenler görülürse onlar da ayrılacaktır. Ayrıca, yeniden satın alınacak levazım da bu suretle tâyin edilecektir.

Yeni Neşriyat

Ülkü - Ankara Halkevleri Merkezi tarafından çıkarılan bu mecmuanın 46 ncı sayıs da çıkmıştır. İçinde değerli sair ve yazıcılarımızın bir çok güzel yazıları vardır.

Bayındırlık İşleri Dergisi - Cumhuriyetin on üçüncü yıldönümüne kadar Türkiye Bayındırlık hareketlerini gösteren çok güzel resimler ve yazılarla çıkmıştır. 200 sayfa içinde göğsümüzü kabartan Bayındırlık eserlerinin malûmatını vermektedir.

Varlık - 82 ncı sayısı Yaşar Nabl, Hıfzırahman Raşit, Halil Bedi, Papazoğlu, Hasan Âli, Cevdet Kudret, Behçet Kemal, Hamid Macit, Vasfi Mahir'in makale ve şiirleriyle çıkmıştır.

Hayatın İntikamı - Sayılı Fransız muharrirlerinden «Paul Bourget» nin bu güzel eseri Ferid Namık Hansoy tarafından dilimize çevrilmiş ve kitab halinde çıkarılmıştır. Baştan sona kadar zevkle okunacak hakiki bir hayatın romandır.

Küçük Haberler

Gümrükler umum müdürü geldi

Gümrükler Umum Müdürü Mahmud Nedim, heyeti teftişliye reisi Muammer dün Ankaradan şehrimize gelmişlerdir. İki müdür İstanbulda buldukları müddet içinde gümrüğün taşınma hazırlıklarıyla meşgul olacaklar, bayram ertesi tekrar Ankaraya döneceklerdir.

İstanbul İş Bürosu

İstanbul İş Bürosu Başmüfettiş Halûk Yarıncı Ankaradan şehrimize gelecektir. Bu husustaki teşkilât ve büro, esasen hazırlanmış olduğundan faaliyete bayram ertesi hemen geçilecektir.

Ecenebi ve ekalliyet mektepleri toplantısı Ecenebi ekalliyet mektepleri dün öğleden evvel saat 10 da 13 üncü ilmektebede muntaka müfettişlerinin iştirâkile bir toplantı yapılmıştır.

Dünkü toplantıda müfettişler tarafından müfredat programının ecenebi mekteplerde ne suretle tatbik edileceği anlatılmış ve muallimlerle bu mesele etrafında hasbihaller yapılmıştır.

İktisat Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi geldi İktisat Vekâleti Teftiş Heyeti Reisi Hüsnü Yaman bugün Ankaradan İstanbul'a gelmiştir.

İhracatların ruhsatnameleri

İhracatçılara verilecek ruhsatnameler henüz Vekâletten gelmemiştir. Bu yüzden ihracat işlerinde müşkülâta marûz kalındığından tüccarlar alâkadar makamlara başvurarak ruhsatnamelerinin getirilmesine delâlet edilmesini istemişlerdir.

TAKVİM

1 inci KÂNUN

Rumî sene 1352	13	Arabî sene 1355
2 ci Teşrin 30	Resmî sene 1936	Kasım 36

PAZAR

SABAH		Ramazan 28		İMSAK	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
2	36			12	48
7	17			5	30

Öğle		İkinci		İFTAR		Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
E. 7	27	9	47	12	-	1	89
Z. 12	07	14	28	16	41	18	24

MARTHA
EGGERTH

PARİSLİ ŞANTÖZ

İŞTE BAHRIYELİLER

(Fransızca) JAMES CAGNEY - Bu kadar büyük Bahriye filmi yapılmamıştır. Yarın akşam TÜRK sinemasında

Casino De Paris

Fransızca AL JOLSON - RUBY KEELER - Türk sinemasında ilâveten: Türk Donanmasının Yunanistanı ziyaret ve Ekler dünya haberleri Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

Bayramın Birinci günü
matinelere
M E L E K
sinemasında

Ankara mektupları:

Gümrükte kontrol ayın 15 inde başlıyor, ruhsatnamesiz ihracat yok!

Ruhsatname ile ihracı mecburî olan malların tam listesini neşrediyoruz

Ankara, 12 (Hususi) — Ruhsatnamesi olmayan hiç bir ihracatçı bu ayın 15 inden itibaren, Türkiye gümrüklerinden mal çıkaramayacaktır. Son kanun, şimdiye kadar ihracatçılık yapmış olanlara bazı kolaylıklar göstermişti. Bunlara, ruhsatnameleri tamamen verilmiş bulunuyor; yeni ihracatçılığa başlayacak olanlara gelince, bunlar kanunun istediği bütün şartları haiz olmak mecburiyetindedirler. Alâkadarlara bir kolaylık olmak üzere, her biri için ruhsatname alınacak mallarla, bu mal gruplarına dahil bütün maddelerin isimlerini bildiriyorum:

Canlı hayvanlar (at, manda, sığır, koyun ve keçi cinsleri, kümes hayvanları), et (tütsülenmiş veya kurutulmuş etler); süten mamul maddeler (peynirler, saf ve mahlût tereyağı), balık yağları, yumurta, balık (her türlü taze veya müstahzar balık, kıyma, dil, tarama, Japon havyarı, hayvani döküntüler (ham, toz ve döküntü halinde kemik, trnak ve boynuz); sünger, bağırak (yaş, tuzlu, kuru, gayri mamul bağıraklar), balmumu; tabaklanmamış deriler (yaş ve kuru işlenmemiş deriler); tabaklanmış deriler (işlenmiş deriler, kösele ve sun'î kösele), kürk ve kürk imaline mahsus postlar; yün (âdi yün, keçi kılı ve sair yünler), halı (şark halıları, her nevi ipek halılar); ipek (ipek kozası, kamçıbaşı ve ipek döküntüleri); hububat ve bakliyat (buğday, çavdar, darı, kuş yemi, arpa, kara arpa, yulaf, kapluca, burçak ve sair hububat, malt, susam, nohut, bezelye, fasulye, bakla, mercimek, börülce, ve emsali bakliyat, kepek ve değirmen döküntüleri); yaş meyveler (taze üzüm, taze incir, taze erik, taze kayısı ve zerdali, taze elma, armut, limon, portakal, mandalina, turunc, tatlı limon, ağaç kavunu, kavun ve karpuz); kuru üzüm (çekirdekli ve çekirdeksiz); kuru incir; fındık, muhtelif kuru ve kurutulmuş meyveler (kuru erik kayısı ve zerdali, elma, armut, her nevi fıstık, badem, sair meyve çekirdekleri, ceviz, kestane, keçi boynuzu, koku, kobra, plam); zeytinyağı ve zeytin tanesi; her nevi pekmez ve bulama; sebze (her nevi taze, kurutulmuş, tuzlanmış ve konserve sebzeler); her nevi şarap; her nevi bira; tohumlar (pamuk, tütün, pancar, keten, haşhaş tohumlarıyla sair zeyt tohumları) nebati yağlar (susam yağı, tahin, bezir yağı); baharat (kimyon, anason); tütün ve sigara;

meyankökü, meyankökü hülâsası ve meyan balı; palamut ve hülâsası, valeks; mazi, afyon, kitle, odun ve yonga ve kömür, her nevi kereste; pamuk kozası, keten, kendir, lüle taşı, külçe ve toz halinde zımpara; amyant (ham, levha ve yaprak halinde amyant), demir (demir cevheri, her nevi demir), köhne madenler (köhne demir, köhne bakır, köhne çinko, köhne kurşun malmulâtı); bakır (cevher, külçe, kütük, toz, talâş, hurda ve parça halinde bakır); kurşun cevheri; çinko cevheri ve külçesi; her şekilde antimuan; krom, manganez; muhtelif madenler (cevher, külçe, kitle ve mamul halinde olmak üzere istisnalar cetvelinde gösterilmemiş sair âdi madenler), maden kömürü (maden kömürü, linyit, turp, biriket, kok kömürü, parça ve toz halinde antrasit), civa; Malibden; arsenik cevheri; kükürt (çubuk, toz, çiçek ve sair şekilde kükürt); gül yağı.

Şu tamamını bildirdiğim ve parantez içinde gümrük tarife numaralarındaki isimlerini kaydettiğim mallardan gayri maddeler ruhsattan istisna edilmiş vaziyettedir. Maamafih istisna edilenlerin gümrük tarife numaralarını gösterir liste de ayrıca hazırlanmış ve alâkadarlara bildirilmiştir.

Çiftçiye pamuk tohumu dağıtılacak

Gaziantep (Hususi) — Vilâyeti - miz, Adana pamuk mıntakasına dahil edilmiş ve Kleveland cinsi pamuk ekimi muvafık görülmüştür. Köylüye Ziraat Vekâletince parasız pamuk tohumu dağıtılacağından Tarım Direktörü lüğü mıntaka ihtiyacını tesbite başlamıştır. Adana Ziraat Mektebi Müdürü Rahmi buraya gelerek pamuklar hakkında tetkikatta bulunmuştur.

Biga parti kongresi

Biga (Hususi) — Parti kongresi toplanmış, idare heyeti intihap olunmuştur.

Yeni idare heyetine seçilenler şunlardır:

Avukat İsmail Hakkı, Dimotakalı Ahmet, zahireci Ahmet, ayakkabıcı Ahmet, değirmenci Bekir, bakırcı Hasan, belediye reisi Raşit. Bunların içinden Raşit, Parti başkanı seçilmiştir.

GÖNÜL İŞLERİ

Mazi hiçbir zaman Tamamile Unutulamaz

Erenköyünden gelen bir mektup beni düşündürdü. Yazan bir genç kadındır. Diyor ki:

— Kocam öleli üç yıl oldu. Ölen ile ölmüyorum, matem yıllarını geçirdikten sonra tekrar hayatımı yapmayı düşündüm. Tesadüf karşıma ilk eşinden ayrılmış bir erkeği çıkardı, nişanlandık. Bir kaç haftaya kadar evleneceğiz. Fakat ben birden tereddüde düştüm. Sebepi şu:

Bir gün nişanlımın eski eşi ile karşılaşmıştık. Uzun uzun bakıştılar. farketmemiş göründüm, fakat tesadüf, karşılaşmalar, bakışmalar sıklaşmaya başladı. Gördüm ki kadın erkeği, erkek de kadını tamamen unutmuş değildir. Ve bu vaziyet ileride evlenirsek benim için bir azap olacaktır. Nişanı bozmaya karar verdim, ne dersiniz?»

Beni düşündüren işte bu sual oldu. Bir defa hayatın hiç değişmez bir kaidesidir: Kadın ilk tanıdığı er-

keği sevsin veya sevmesin hiç unutmaz, ona karşı daimi, önüne geçilmez bir zaafı vardır. Erkek de eline genç kız olarak geçen eşine karşı aynı hisle mütehasisdir. Araya ölüm girse bile bu his sarsılmaz, fakat imkânsızlık karşısında gelişme fırsatını bulamaz, kül altında uyur, arada ölüm yoksa her dakika feverana müheyya durur.

Âziz okuyucum, kalbini yokla, ölen zevceni düşün, ilk günlerinizi hatırla, sözümün doğruluğunu tasdik edeceksin. Bununla beraber kadının müstesnalrı da vardır. Acaba sen bu dakikada yeni bulduğun nişanlımla o müstesnalardan birini mi teşkil ediyorsun? Bilemem.

Öte taraftan hakikati unutmıya - hm: Dul bir kadınsın, hiç evlenmemiş bir erkekle evlenemezsin, evlensen bile onu mes'ut edemezsin, zevcesi ölmüş, seninle tıpkı aynı vaziyette bir erkek bulmadığın müddetçe bu sıkıntıları hissedeceksin.

Sana ne nasihat vereyim. Söylediklerimi bir defa daha oku, düşün ve kararını kendin ver.

FEYZE

HAFTANIN FİMLERİ

"Sümer," sineması:

Bay "Tekin," meçhul dünyalarda.

Asıl ismi: Flaş Gordon.

Bu film baştan başa harikulâde maceralarla doludur. Görülen başlıca sahneler şunlardır: Görünmeyen adanlar. Kartal adamların havada uçmaları. Şehrin semada durması. Bay Tekinin ejderhalarla harbetmesi. Sular içinde bulunan şehirler. Garip garip tayyareler. Arslan adamlar - zehirli gazlar. Deniz canavarları. Bu filmde baş rolü, yani Bay Tekin rolünü meşhur san'atkâr Buster Grab yapmıştır. Buster Grab çok yaman bir yüzme şampiyonu aynı zamanda müthiş bir güreşçidir. Mumaileyhin bu filmde evvel çevirmiş olduğu «Ormanlar Kralı ve «Tarzan» filmlerinde fevkalâde muvaffak olmuş ve herkesi hayrette bırakmıştır. Bu filmin mevzuu aylarca bütün dünya çocuk ve gençlik mecmualarında tefrika edilen ve dünya gençliğinde büyük bir heyecana düşürmüş olan büyük eserden aynen alınmıştır.

"Saray," sineması:

Kızıl korsan

Fransızca sözlü

Mevzuu: Dr. Blud, İspanyolların İngiliz Kralı İkinci Cems'e karşı isyanları esnasında esir düşerek Hindistana götürülüyor. Ve orada esirler pazarında satılıyor. Blud Albay Bişopun nazarı dikkatini celbediyor. Albayın tahkirlerine cevap vermiyor. Bu hareketi Albayın yeğeni Arabellan hoşuna gidiyor. Onu satın alıyor. Sahibi hastalanıyor. Blud bunu iyi ettiğinden diğer esirlerden daha iyi bir muameleye mazhar olmaktadır. Bir müddet sonra Blud arkadaşı Pit ile bir isyan hazırlarken Albay bundan haberdar oluyor. Pit dayak yiyor, fakat Blud'u Arabella kaçırıyor. Gizlenmiş olduğu mahalde güzel sahibesini öpüyor. Kadın bu hareketi tahkir addeylediğinden ona bir tokat atıyor. Blud avdetinde arkadaşı Pit'i işkencede görünce onu tedavi eylemek istiyor. Albay bunu görünce kızıyor ve Pit'in yerine Blud'u geçiriyor. Blud işkenceye büyük bir metanetle göğüs geriyor. Tam bu sırada sesler duyuluyor İspanyollar şehre hücum etmişlerdir. Katliâm yapıyorlar. Bu sırada Blud ve arkadaşları tarlalara kaçıyorlar ve silâhlıdıktan sonra gemiye hücum ile ahyorlar. İspanyollar avdet eyledikleri sırada top ateşi ile karşılaşmalarını anlayınca şaşırıyorlar. Albay merak içinde gemiye gidip te orada Blud ile arkadaşlarını görünce hayret ediyor. Blud denize açılır ve haksız işkencelerden intikam almağı kurar. Az bir zaman içinde Blud büyük bir şöhret kazanıyor... Ve bir müddet sonra meşhur Fransız korsanı Lövasör ile ortak oluyor. Artık denizlerde emniyet kalmaz. Bir gün, Lövasör bir gemi zapteder. İçinde Arabella ile Kralın askerî müşaviri Lord Vilauby bulunmaktadır. Korsan bunlardan çok para istemektedir. Blud, bunu haber alınca Lövasör ile kavgaya başlar ve düelloya karar verirler. Düelloda Fransız korsanı ölür. Blud, Lord le Arabellayı kendi gemisine alır. Genç kadın Bludu görünce çok memnun olur. Hele babasına kavuşturacağını öğrenince büsbütün memnuniyeti artar. Bu sıralarda Albay tekrar adaları eline almıştır ve Bludu yakalamak için bir filo sevkeder. Lord ise Blud'dan çok memnun olduğundan memlekete hizmet etmesini teklif ediyor. Bu sırada Fransa ile İngiltere arasında harp başlar. Blud harbe iştirak eder ve galip gelir. Hizmetine mükâfaten adaya Vali tayin edilir ve mesut günler yaşamağa başlar.

Yukarıda: Büster Grab «Bay Tekin» filminde

Ortada: «Şeytan ve Gençlik» filminden heyecanlı bir sahne

Altta: «Kızıl Korsan» filminin bir sahnesi

"Sakarya," sineması:

Şeytan ve gençlik

Asıl ismi: Praglı talebe Adolf Volbrük tarafından.

Mevzuu: Vak'a 1860 senesinde (Prag) da cereyan eder. Gazino sahibi Kost'un yeğeni Lidya senel devriyesi kutlanıyordu. Müsamerede talebe Balduin, şantoz (Jülya) dostu Baron Valdis bulunmaktadır. Talebeden Zavrel şantozu öpmek istediğinden Balduin ile düello eder. Balduin galip gelir. Bunun üzerine (Jülya) oradakileri operaya davet eder. Genç Balduin (Jülya) ya âşık olmuştur. Kız da onu sevmektedir.

Operada eğlence sırasında (Jülya) nın eski tanıdıklarından Doktor Karpis bir locada bulunmaktadır. Bu adamın orada bulunması (Jülya) yı kızdırır. Tam o sırada (Jülya) nın kıymetli bir bileziği kaybolur.

Balduin doktor Karpis ile birlikte bileziği bulur ve kıza verir. Balduin fakirliğini sevgiden dolayı güç bulmaktadır. Bir akşam evine dönünce doktoru odasında bulur. Kumar oynarlar ve Balduin Barondan para ve arabasını kazanır. Delikanlı eve döner. Bu sefer de kendinden nefret etmiş bir halindedir. Ertesi gün delikanlı (Jülya) yı kazandığı araba ile maskeli baloya getirmektedir. Orada eğlenirken doktor Karpis gelir. Doktorun gelmesi üzerine gençler çekilirler. Doktor bunları yeniden takip eylediğinden (Jülya) kızır ve onunla kavgaya eder. Balduin, Baron Valdis'e rast gelir. Kavgaya ederler. İş düelloya kadar varır. Odasına davet ederken Balduin onu çok seven küçük Lidya'yı görür.

Sinema Haberleri:

Kılıbıkların şahı olan bir san'atkâr: Fred Aster

Kıvrak ve coşkun sinema yıldızı Cincer Rocer's ile birlikte emsalsiz dans filmleri çeviren meşhur san'atkâr (Fred Aster) in kılıbıkların şahı olduğunu biliyor mu idiniz?..

Dikkat ettiniz ise görmüşsünüzdür ki bu san'atkâr herkesin öpmek istediği kıvrak yıldız Cincer Rocer'si pek az öper ve öpücükleri dahi ek kıssa şerhler...

Sebepi nedir biliyor musunuz?..

Fred Asterin karısı son derece kıskanç bir kadındır. Rollerde kocasının yıldızları ömesinden hoşlanmaz ve müsaade etmez... Hattâ son çevirmiş olduğu bir filmin senaryosunu tetkik ederken - Madam (Aster) kocasının çevireceği filmlerin senaryosunu sırt bu buseler noktâ nazarından sarstır eder!.. Kocasının sık sık Cincer'i öpeceğini anlayınca bu fasılların behere mahal çıkarılmasına talep eder... talebi zoraki kabul edilir...

Diğer sinemalarda geçen hafta başlamış olan filmler gösterilmektedir. Bunlar, filmlerinin değiştirilmesini bayrama kadar tehir etmişlerdir.

Ismet İnönünün dünkü nutku

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

müsbet neticeler alacağımıza eminiz. Önümüzdeki sene içinde temel ihtiyaç maddelerinden daha bir ikisi üzerinde ucuzluk tedbirleri alacağız.

Ucuzluk mücadelesi yaparken bir noktaya memleketin dikkatini cebbede çekim: O da merkezde, Büyük Millet Meclisinde devletin ucuzluk yapmak için fedakârlık yaptığı mevzular üzerinde kolaylıkla işidemiyeceğimiz, memleket köşelerinde diğer şekillerde resimler alınmaya kalkınmasıdır. Mesela bu sene sayım için hazine varidatından esaslı fedakârlık ettik. Dolaştığım esnada türlü şekilde hayvan üzerinden resim alınmak temayülleri gördüm. Bundan sonra B. M. Meclisinde ucuzluk tedbirleri aldığımız maddeler üzerinde diğer makamlar tarafından her hangi bir suretle resim konulmasını kanunî müeyyideye bağlamak fikrindedeyiz.

Hariç borçlarımız

Döviz sarfiyatı memleketin umumi idaresinde iyi bir kontrole alınmıştır. Hariç borçlarımız üzerinde bu bir sene zarfında başka bir anlaşma yaptık, bu anlaşmaya göre borçlarımızın yarısını mal ile ve yarısını şimdiye kadar olduğu gibi dövizle tediye edeceğiz. Bundan başka yaptığımız ciddi kontrol bu sene bizi döviz bakımından daha müsaait vaziyette bırakmıştır. Önümüzdeki senelerin ihracat maddeleri için de bilhassa açığımız mevzuların inkişaf ettirilmesi sayesinde döviz vaziyetimizin daha müsaait olacağını umuyoruz.

Maden işletmesi

Bize döviz temin edecek mevzular üzerinde başlıca ehemmiyet verdiğimiz birisi maden işletmesidir. Zannediyoruz ki maden işletmesi için de bir iki senede alacağımız neticeler bu memleketi hariçten ithal edilecek kıymetli vasıtalarla cihazlanmak için bize geniş fırsat verecektir. Umumi olarak memleketin bu geçen bir sene zarfında iyi çalıştığını, huzur içinde emniyetle ve geniş bir istikbale doğru yürek ferah içinde yürüdüğünü hülâsa olarak söyleyebilirim. (alkışlar).

Memleketin vaziyetini sevinçli bir nazarla görürken büyük Cumhurreisimiz Atatürk'ün adını sevgilerle ve saygılarla anmak bizim için tatlı ve şerefli bir borçtur. (alkışlar).

İskenderun ve Antakya meselesi

Şimdi arkadaşlar, hariç bir mesele, bugün içinde bulunduğumuz mühim millî meseleye temas edeceğim... Murahhas heyetinizin müzakere yerine gitmek üzere yolda bulunduğu İskenderun ve Antakya meselesi (şiddetli alkışlar).

Bu mesele Fransa ile olan cephesi şudur: Bizim 921 ve 923 muahedeleriyle hususî şartlar altında bıraktığımız İskenderun ve Antakya mntakasının tekâmül eden hâdisatı içinde istiklâl kavuşmasını istiyoruz. Bu meseleyi Fransa Cumhuriyeti ile Cemiyeti Akvamda görüşeceğiz. Evvelâ bu mntaka için emniyet tedbirini alınmasını iüzümlü buluyoruz. Sinirler o kadar gergin olmuştur ki, ansızın vuku bulacak hâdiseler arzu edilmiyen akisler ve çok sıkıntılı vaziyetler husule getirebilir.

Sükûnet içinde konuşabilmek için evvelâ bu mntakada bir emniyet vaziyeti husule getirilmesini ehemmiyetli buluyoruz. Cemiyeti Akvamda bunu bir madde olarak mevzuu bahsedeceğiz. Sonra ciddi olarak dost olan iki memleketin çetin bir meseleyi konuşması gibi Fransa ile konuşacağız. Dostluk siyasetinin ve dostluk hislerinin zihniyetimize hâkim olduğunu söylemek benim için bir zevktir. Birbirinin dostluğuna ciddi olarak kıymet veren iki memleketin Cemiyeti Akvam sinesinde bir anlaşma ile çıkmasını samimiyetle ümit ve temenni ediyoruz.

Meselenin Suriyeye müteallik cephesi

Bir de meselemizin Suriyelilere taallük eden cephesini izah etmek istiyorum:

Arkadaşlar,

Bazı Suriye siyaset adamları bu mesele vesilesiyle sen zamanlarda sinirli oldukları gösterdiler. İskenderun ve Antakya havalisinin Suriyeden ayrılmasına itiraz ediyorlar. Asırlık Arap düşmanlarının yani bizim, Türklerin, Suriyeden kıymetli bir parça almak istediğimizi A-

rap milletine ilân ediyorlar. Daha çok tafslât vermeyeyim. Bizi inciten nice acı sözleri bizden esirgemiyorlar.

Sanağı Suriyelilere vermiş değiliz!
Evvelâ şunu söyleyeyim ki, biz İskenderun ve Antakya mntakasını hiçbir zaman Suriyelilere vermiş değiliz. (şiddetli ve sürekli alkışlar).

Hukukî tasviye esnasında malı veren biz olduğumuza göre hiç olmazsa mah kime ve nereye verdiğimiz bizim iyi bildiğimizi kabul etmek lâzımdır. Ondan sonra bizim Arap milletine karşı hayırhah ve iyi dost hislerinde bulunduğumuzu görmemek haksızlıktır. Osmanlı imparatorluğunda Arapların fena idare edildiğini, zikretmek, bize, milliyetçi Türklerle, Türk Cumhuriyeti evlâtlarına karşı ortaya sürülecek bir sitem değildir. Hımetçi Osmanlı İmparatorluğunun son yüz senesindeki fena idaresinden Araplar hiç olmazsa Türkler kadar mesuldürler. Biz pek iyi hatırlarız, memleketin başında resmen bir Arnavut sadrazam ve Sultan Hamid'in yanında memleketin hakiki sadrazamı tamlan Şamî bir vezir bulunurdu. (Bravo sesleri).

Bu zatların İmparatorluk idaresinde ki ehliyetlerini ve devletlerine olan sadakatlarını münakaşa mevzuu etmek fikrimden uzaktır. Tebarüz ettirmek istediğim nokta, İmparatorluk idaresinde Arnavutların da Arapların da hiç olmazsa Türkler kadar mes'ul olduklarıdır. İmparatorluk çöktüğü zaman Suriyeyi Anadolu'dan ve Şamı Ankaradan daha mamur bıraktığımızı sanıyoruz.

Misakı millî

Millî devlet ilk temellerini atarken, Arap memleketlerini Arap milletine bırakmayı kendi siyasetine esas tutmuştu. Bunu resmî olarak misakı millîde ilân ettik. Misakı millîyi o zamanki güç şartlar içinde zarurî olarak yapılmış saymak yanlıştır. Misakı millî şuurlu bir siyasetin ve derin bir kanaatin ifadesidir. Çünkü misakı millîde zikredilen Türk memleketlerini bize hazırladılar. Biz onları istihlal etmek için dünyanın galip devletlerine karşı daha dört sene harbettik. Daha dört sene harbettikten sonra kazanılan müzaf feriyet neticesinde Arap memleketlerini karşı olan vaziyetimizi ve zihniyetimizi değiştirmedik. Lozan muahedesinde birçok mücadeleye ve birçok tazviyelere karşı Türk milletinin istiklâlini ve haklarını müdafaa ederken Arap milleti üzerinde bir manda tesis olunmaması için, yani Arap istiklâline münafi bir vaziyeti muahede kabul etmemek için de çok eziyetler çekti. En nihayet kabul ettiğimiz bu mntakalar alâkadarlara bırakılmış olmasındır. Alâkadarlardan maksat eğer manda sahibi devletler olsaydı, bu kadar mücadeleye lüzum olmaksızın onların adını sadece zikretmek kifayet ederdi. Alâkadarlar, herkesten evvel, bizim, nazarımda, bıraktığımız memleketlerin hal ki idi.

Türk - Irak dostluğu

Arkadaşlar,

Cumhuriyetin hariç siyasetinde bütün komşularıyla iyi olmak arzusu zannediyoruz ki üzerinde tereddüt edilmesi mümkün olmıyan bir siyasettir. Bütün komşularıyla iyi münasebet kurmak ve bütün eski düşmanlıklarını tedavi ederek sıkı ve samimî dostluklara çevirmek için Türk milleti elinden gelen her fedakârlığı yapmıştır. Komşumuz olan Irak memleketinin müstakil bir devlet olarak kurulmasını biz herkesten evvel ve Cemiyeti Akvamdan evvel arzu ettik. Irakın müstakil bir devlet olması muahedesini ilk olarak bizim tarafımızdan imza edilmiştir. Ondan sonra da bu memleketle komşuluğumuz o kadar iyi hislerle ve o kadar iyi istikamette inkişaf etti ki çok zaman hudut hâdiselerinde iki memleket bir vücut gibi hareket etti. Tam bir emniyet havası Irak - Türk hududunda hâkim bulunmaktadır.

Suriyeye de biz kıymetli bir komşu gözü ile bakmak istiyoruz. Suriyelilerin istiklâli ihtimalinden bahsedildikçe biz bunu daima âşikâr bir sevinçle karşıladık. Cemiyeti Akvamda Fransanın Suriyelilere istiklâl yolunda inkişaf ettirmek için bulduğu her fırsat bizim tarafımızdan büyük sitayişe uğradı. Son defa resmî notalar teati ederken ve Suriyede siyaset adamları Türkler için hoşâ gümeyecek her türlü söz-

leri söyledikleri vakitler dahi Suriyelileri müstakil bir devlet olarak inkişaf ettiren Fransaya karşı tebrük duygularını ve Suriyelilere karşı sevgilerini mizi ve iyi komşuluk hislerini tebarüz ettirmeğe çalıştık. Bizim bu kadar hayırhah ve dürüst vaziyetimize karşı Suriyenin istiklâle giderken bir Türk inine hükmetmek arzusu göstermesini yanlıs, haksız ve çok zalimane buluyoruz. (şiddetli alkışlar).

Asla muvafakat etmiyeceğiz

Yüzlerce kilometre uzunlukta hudutlarda yanyanyayız. İyi komşuların içinde buldukları huzur havası, en cazibeli mücadelelerin verebileceği menfaatlerden üstündür. Muhtelif komşularla tecrübe ettiğimiz için bu bahtiyar neticeyi salâhiyetle söyleyebiliriz. Biz kuvvetle kanız ki Suriyelilerin Türklerle iyi komşuluğu esas tutmaları, Arap milletinin de menfaatine daha çok yarayacaktır. Fakat bir noktayı açık yürekle söylemek isterim, bizimle hem hudut olan bir Türk memleketinin Arap devleti tarafından dinî, harsî ve iktisadî türlü vasıtalarla milliyetin den uzaklaştırılabileceğini zannetmek yanlıs bir hesaptır. Bu, bütün Türkiye memleketini huzurundan mahrum etmek ve onu çıldürtmek için, işkence içine atmaktır demektir. Buna asla muvafakat etmiyeceğiz. (alkışlar).

Böyle bir ihtimali niçin kabul etmiyeceğimizi vicdanımızın bütün kanaatiyle söylemek için soğuk kanlılıkla, her kese kanaat verici deliller bularak izah çalışıyoruz. Büyük heyecan günlerinde bazı siyaset adamları, memleketin vatanperverliğini değerli özlemlerinde topladıklarını zannediyorlar ve ifratlı mülahazalara düşerler. Ümit ediyoruz ki hâdisatı daha soğuk kanlı müteale etmek mümkün olduğu vakit Türkler ve Arap milleti arasındaki iyi komşuluk ve iyi dostluk aradaları müfrit düşüncelere hâkim tutulacaktır.

Suriye devletini doğarken muhabbetle selâmlıyoruz. Fakat onun daha doğarken Türk illerini elde etmek hevesleri göstermesini doğru bulmuyoruz. Türk mntakasında İskenderun limanına Suriyenin mühtaç olacağını düşünmek, bu mntaka üzerinde Suriye devletinin hâkimiyetine ihtiyaç göstermez. İskenderun mntakasına liman olarak bugünkü Türkiye Cumhuriyeti arazisinden muhtaç bulunan sahalar, şimalî Suriyeden muhtaç olan kısımdan daha büyüktür. (Bravo sesleri).

Dünyanın her yerinde sahili olmıyan veyahut arzu ettiği sahil kısmı başka memleketlerin elinde bulunan yerlerde, milletlerin birbirleriyle iktisadî münasebetlerini kolayca tanzim edecek çareler bulunmuştur. Demek istiyorum ki iktisadî mülahazalar devlet hâkimiyeti mülahazasından tamamen ayrı olarak müteale edilebilir. Bu mülahazalarla Suriye halkına ve Arap milletine karşı dostluk hislerimizi hal ve istikbal için ifade etmeğe ve bizim İskenderun, Antakya ve havalisi meselesini ne kadar millî ve ciddi görmeğe mecbur olduğumuzu izah etmeğe çalıştım. Ümit ederim ki bu sözlerim haklarımızı ciddi ölçülmüş bir çerçeve içinde nasıl anladığımızı da göstermiş olacaktır.

Biz Cemiyeti Akvam prensiplerine bağlıyız. Cemiyeti Akvam mekanizmasını dahilinde milletlerin ciddi meselelerini müzakere edebileceklerine ve bu

Tasarruf haftasının ilk günü

Ulusal ekonomi ve arttırma haftasının ilk günü dün geçmiştir. İlk gün olmak münasebetiyle talebeler konferans salonlarında, mekteb bahçelerinde toplanarak muallimleri tarafından verilen öğütleri dinlemişlerdir.

Tayyareler İstanbul üzerinde uçuşarak haftaya aid öğütler yazılı kâğıtları serpmişlerdir.

SPOR

Ankara stadı Salı günü merasimle açılıyor

Türkiyenin en ehemmiyetli turnuvası yapılacak

Memleketimizin en büyük spor sahası olarak yapılan Ankara stadyomu iki gün sonra büyük merasimle açılacaktır.

Türkiye birincilikleri vesilesiyle büyük spor hareketlerine sahne olan Ankaranın yeni ve büyük bir stada sahip olması memleket spor bakımından bütün nazarları üzerinde tolayacak bir meseledir.

1924 de Paris olimpiyadından döndükten sonra ilk Türkiye birincilikleri vesilesiyle Ankaradaki İstiklâl sahasında toplandığımız zaman hükümet merkezinin muazzam bir stada olan ihtiyacını sezmiştik.

Büyük, küçük birçok hareketlerin toplandığı Ankaranın da bir gün spor merkezi olacağını da biliyor ve hattâ hissediyorduk. Çok şuurulu bir şekilde ilerleyen Ankaradaki spor işleri büyüye büyüye bu hale geldiği içindir ki bu stad ihtiyacı her taraftan evvel orada hissedilmiş, gerek hükümetin ve gerek se spor teşkilâtının büyük yardımı ve himmetleriyle yalnız bizim değil, bütün Balkanların iftihar edecekleri Ankara stadı böylece vücuda getirilmiştir.

Memlekete şeref verecek bir şekilde büyük merasimle açılacak olan Ankara stadı Türkiyenin en kuvvetli takımları olan Galatasaray, Fenerbahçe, Ankara Gücü ve Altınordu küplerinin aralarında yapacakları mühim bir turnuva sahne olacaktır.

Bu dört büyük klübümüz için şerefli bir vazife olan bu müsabakalarda hangi takım birinci olursa olsun kendi renklerini müdafaa için yapacakları bu maçlarda ayrı ve çok şerefli bir hususi yet vardır.

Memleket sporunun en asri bir stadyonda açılış merasimine iştirak edecek olan bu küplerin renkleri kadar isianleri de tarihe geçecektir. Ömer Besim

Tekirdağ'da spor

Tekirdağ (Hususi) — Tekirdağ'da spor faaliyeti artmaktadır. Burada «Yılmazspor», «Tekirdağspor», «Halkspor» isminde üç klüp vardır. Fakat sahasızlık yüzünden spor faaliyeti inkişaf edememektedir. Bir futbol sahasına şiddetle ihtiyaç vardır. Saha için teşebbüse girişilmiş ve bir proje hazırlanmıştır.

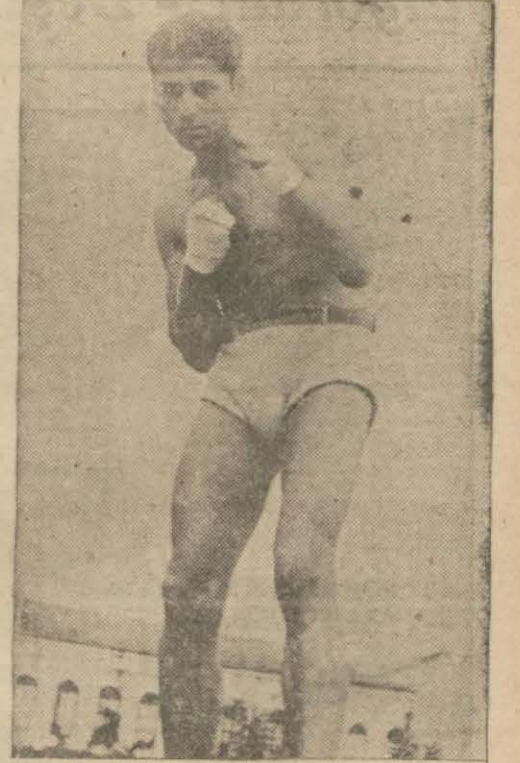
En eski klüp Halkspor'dur. Diğer klüpler de gittikçe inkişaf etmektedir. Halkspor gelecek sene Trakya şampiyonluğunu kazanmak için şimdiden ekzersislere başlamıştır.

Geçen hafta Tekirdağsporla Yılmazspor arasındaki maç beraberlikle neticelenmiş, Halkspor Tekirdağsporuna bir sıfır yenmiş ve Tekirdağ şampiyonu olmuştur.

yoldan mesut neticelere varılabileceğine inanıyoruz. (alkışlar).

Kiryako Melihi İkinci defa çağırıyor

Boksörün "Son Posta,"ya gönderdiği mektup

Boksör Kiryako

İstanbulun kuvvetli boksörlerinden Kiryako gazetemize yaptığı müracaatla maruf boksör Melihi bir müsabakaya davet etmişti.

Hangi şerait içinde olursa olsun Melihle çarpışmağı arzu eden Kiryako yaptığı davetin kabul edilmediğini ve bu güne kadar bir cevap çıkmadığını göremek ikinci bir teklif daha yapmıştır.

Kiryakonun gönderdiği mektubu aynen neşrediyoruz:

«3/11/936 tarihli gazeteniz vasıtasıyla tanınmış boksörlerden Bay Melihi bir boks maçına davet etmemeye rağmen şimdiye kadar kendisinden bu hususta bir cevap alamadım.

Bu açık davet üzerine Bay Melihin ve menecerinin ses çıkarmamasını sportmenliğe yaraştıramıyorum. Ecnebi ve profesyonel boksörlerle maç yapıp galip çıkmak bir marifet değildir. Son defa olarak Bay Melihe meydan okuyorum. Bu davetimi kabul edeceğimi ümit ediyorum.2

Boksör Kiryako Panayotidis

B takımları Maçları

İstanbul Lîk şampiyonası B takımları maçlarına dün devam edilmiştir.

Beşiktaş Topkapı

Şeref sahasında yapılan Beşiktaş Topkapı arasındaki müsabaka çok heyecanlı olmuştur.

Maç iki tarafın büyük kuvvet sarfına rağmen 1 - 1 beraber bitmiştir.

Güneş Süleymaniye

6 0

Taksim stadyomunda yapılan B takımları arasındaki bu müsabaka Güneş takımının büyük sayı farkıyla neticelenmiş. Güneş takımı 6 - 0 maçı kazanmıştır.

Galatasaray İstanbulspor

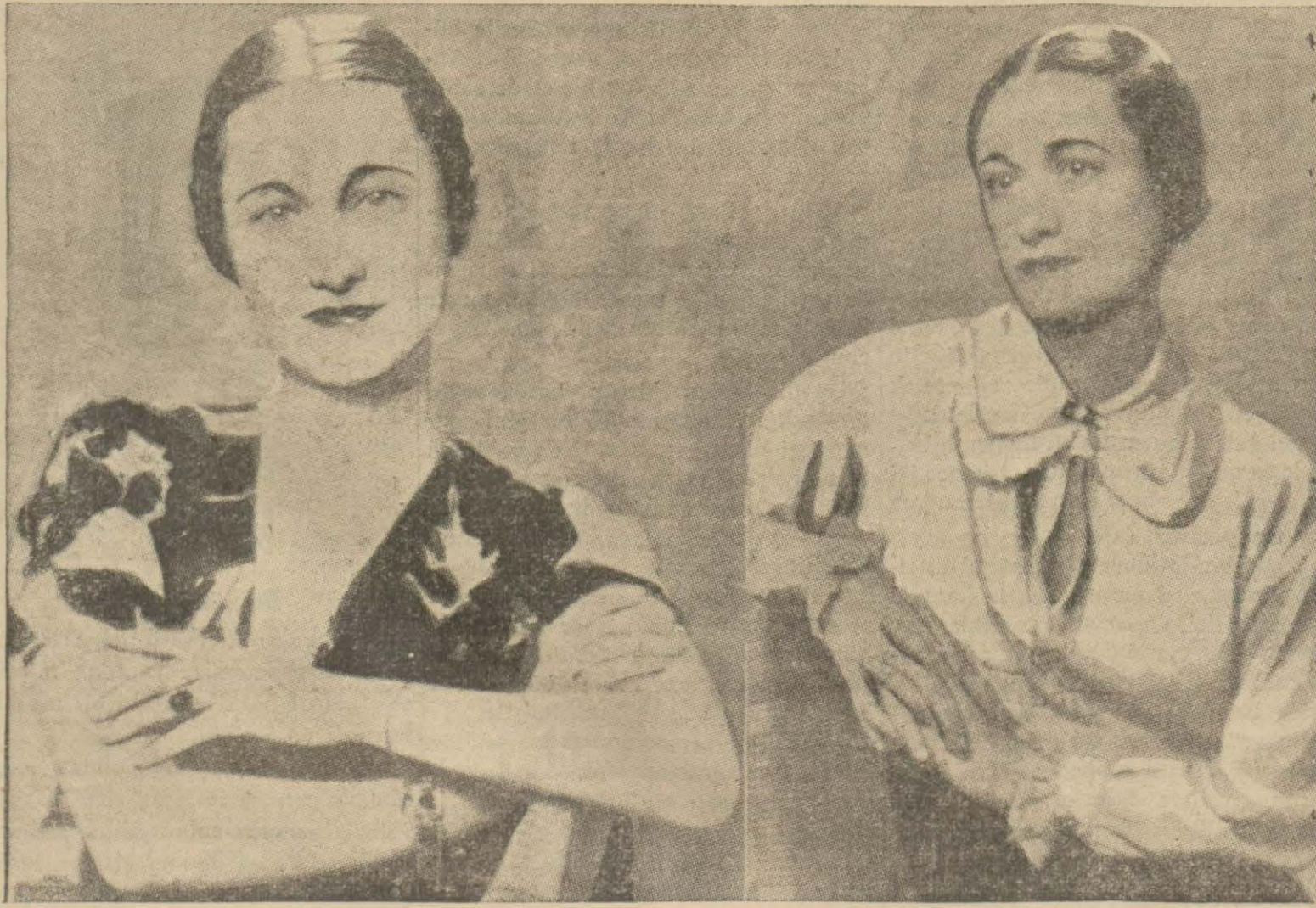
Taksim stadyomunda yapılan bu maçın ilk devresi müsbet bir oyunla, ikinci devrede tamamiyle Galatasarayın hakimiyeti altında geçen oyunda İstanbulspor kalesine çekilen namânenahî şütlardan bir tanesi gol olmamış, buna mukabil İstanbulsporun yegâne hücumu bir gol ile neticelenmiştir.

Yurttaş: Ekonomik savaş bitmedi. Bu savaşta da muvaffak olmak için bütün milletin elbirliği ve ruh birliği şarttır.

Ekonomik savaşta el ve ruh birliğimizin parolası: Yerli malı ve tasarruftur. Yerli malı kullanmak ve tasarruf etmek ulusal ve şerefli bir vazifedir. Sende ekonomik savaşta bu vazifeyi yap.

Kral Edvardın tahttan feragat edeceği 75 yıl önce malûm imiş!

Sekizinci Edvardın Madam Simpsonu sevmesine sebep bir unutkanlıktır - Ana Kraliçenin hükmü - Madam Simpson izdivaçtan bahsedildikçe ne diyordu? - Beşinci Jorjun tahakkuk eden tahmini

Madam Simpsonun iki yeni resmi

Madam Simpson sokak kıyafeti ile

evlenmiş olsaydı. Onunla münasebeti yalnız şahsî olacaktı.

Hiç bir tarafa, hediye ve remiyecek, hiç bir içtimai işin başına geçemeyecekti, gene kralın müsaadesi olmadan kimse hakkında takibat yaptırılmıyacak, ve kendi şahsı hakkında işlenecek bir suikast, hükümdara işlenmiş gibi telâkki edilmeyerek alelade bir insana karşı işlenmiş telâkki edilecekti.

Bundan yetmiş beş yıl evvel İngilterede ortaya garip bir kehanet atılmıştı. Viktoryanın uzun süren hükümdarlığından sonra iki tane Kralın kısa müddetle hüküm sürecekleri ve bunlardan David isminde birisinin tahta çıktıktan sonra unutulmıyacak bir şöhrete erişeceği ve bu şöhret yüzünden tahtından feragat edeceği söyleniyordu. Müteveffa Beşinci Jorj bu sözleri duymuştu. Ve mahremlerinden birine «bu iki hükümdardan biri babam Yedinci Edvard, diğeri de çok muhtemel ki oğlum Gal Prensi David olacak» demişti.

Dediği çıktı, Sekizinci Edvard namıyla tahta çıkan dünyanın en sempatik Prensi David, bir aşk hâdisesi yüzünden tahttan feragat etti.

★

Prens Madam Simpson ile evlenmesi mevzuu bahseldüğü zaman Madam Simpsonun yakınlarından biri şu sözleri söylemiştir:

— Mesele Kralın Madam Simpsonu alıp almayacağı meselesi değildir. Mesele Madam Simpsonun Kral ile izdivaçta razı olup olmayacağı meselesidir.

Filhakika son zamanlarda her ne pa hasına olursa olsun Madam Simpsonun kralın karısı olmak istemediği hakkında ortalıkta şayialar dolaşıyordu. Kendisine bu meseleler açıldığı zaman «Jam not impartant» (ben mühim bir şahsiyet değilim) demesini seviyordu. Kendisinin böylece Krala lâyık bir zevce olmadığını anlatmak istiyordu. Ve bundan sonra da:

— Görüyorsunuz, Kralın samimî dostuyum, yakiniyim, bu vaziyeti, onun karısı olmağa tercih ederim. Sözlerini ilâve ediyordu.

Mağrur bir kadın olan Madam Simpson bu vaziyeti kendisi için daha muvafık buluyordu. Marganatique bir zevce olmağa tahammül edemezdi. Hayatı sırf şahsî zaviyeden görüyordu. Evleniş işlerine, kalp meselelerine başkalarının müdahalelerinden hoşlanmazdı.

İngiliz krallarının içinde morganatik tarzda yalnız Dördüncü Jorj evlenmişti. Aldığı kadın da iki kere boşanmıştı. Üstelik te katolik idi. İngiliz teamülleri böyle bir kadını Kralın zevceliğine almasına müsaade ediyor, fakat onu Kraliçe olarak tanımiyordu. Eğer Madam Simpson da Sekizinci Edvard ile

Madam Simpson eğer Kral ile evlenmiş olaydı, hususî kâtipleri, resmî bir kalemî mahsusu olmayacaktı. Hülâsa sarayda bir taraftan Kralın karısı olmakla beraber, diğer taraftan da silik bir şahsiyet olarak kalacaktı. Madam Simpsonun izzeti nefsi ve gururu büyüktür. Eğer aza kanaat etmiş olsaydı şimdiye kadar Sekizinci Edvard ile Prensi zamanında evlenebilirdi. Ve bugünkü müşküller de meydana gelmezdi. Bir kararla eski kocasından ayrılarak tekrar Amerikan tâbiyetini iktisap ettikten sonra, sevgili Daveyinin Madam Simpson Krala David isminin muharrefi olarak Davey derdi? samimî bir sırdaş olmağa karar vermişti. Aile arasında hor görülen bir insan olarak yaşamak istemediği için de böyle morganatik bir izdivaçta razı olmuyordu.

★

Büyük dedikodulara ve mühim meselelere yol açacak böyle bir davaya kimse elini sürmek istemiyordu. Kral Madam Simpsonu seviyordu. Onun sevgisi hakkında şu mütaleaları herkes açığa izhar ediyordu:

— Görülüyor ki Madam Simpson Kralın bir lâzımı gayri müfarikidir. Sekizinci Edvard mesut olabilmek için onun yardımına ve onun mevcudiyetine muhtaçtır. Hakkı da vardır. Sekizinci Edvard, eodadının yettiği tarzda yetişmemiştir. Ortada iki nesli birbirinden ayıran koskoca bir harbi umumî vardır.

Harbi umumiye, harp sahalarında, siper içlerinde geçiren Sekizinci Edvardın babası kadar ananelere bağlı olmasına imkân yoktu. Beşinci Jorj İngilizlerin istedikleri bir Kraldı. Dört duvarın arasında bütün hayatı resmi formalitelere bağlı, yaşar durur, ve belki bundan da zevk duyardı. Halbuki dünkü Prens dö Gal böyle değildi.

Harb sonrası felâketlerinin her türlüüne bilfiil iştirâk etmişti. İşsiz kalan amelinin arasında yaşamış, onların eğlencelerine iştirâk etmişti Siperlerin içinde dövüşürken ananelerin emrettiği merasimi yapmağa imkân yoktu. İngiltere İmparatorluğunun en sevilmiş bir ferdi sıfatıyla bütün dünyayı dolaşarak milleti ve devleti namına propaganda yaparken küçük ile küçük ve büyük ile büyük olan bir gencin ananelerle bağlı olmasına imkân yoktu. (Devamı 11 inci sayfada)

Madam Simpson Kan şehrinde ne yapıyor?

Kandaki Villâ yüzlerce gazetecinin ve polis memurunun muhasarası altında

Madam Simpsonun resmini çeken gazeteciler biraz gülümsemesini rica ettiler, aldıkları cevap şu oldu: «Böyle bir zamanda nasıl gülebilirim?»

İngiltere Kralı Sekizinci Edvardın kendisine evlenebilmek için tahtından vazgeçtiği Madam Simpson, mesele ortaya çıkıp ta herkes Kralın tahtından veya aşkından birini tercih etmesini beklediği günlerde Londradan ayrılmış, Fransa'nın Cenevradaki (Cannes) şehrine gitmişti. Aşağıdaki mektup Madam Simpsonun (Cannes) şehrinde vaktini nasıl geçirdiğini anlatmaktadır. Bu şehirden 8 Birincikânun tarihiyle İngiliz gazetelerine yazılmıştır:

Madam Simpson hâlâ Kanda Lon Vici villasının mecburî bir misafiridir. Bu villanın sahipleri, dostları Mister ve Misis Rocerstir. Tabiatile köşkün önünde azim bir meraklı kitle, dalgacı bir deniz gibi kıvılcımlanarak, parmaklarının ucunda yükselerek, İngiliz tarihinde silinmez bir eser bırakan günün meşhur kadını, Madam Simpsonu uzaktan olsun görmek iştiahiyle yapıyorlar....

Bu sabah, sokağa çıkmak arzusunu gösteren Madam Simpson, halkın bu te hacümünü görünce, niyetinden vazgeçmiş, ve zeytin ağaçları süslü, etrafı kapalı bahçede çok kısa bir gezinti yapmıştır.

Madam Simpson bu gezintisinde yeşiller giymişti. Boynunda da zarif bir altın broş vardı. Uzun yolculuğundan hiç te yorulmuşa benzemiyor ve evsahiplerle ciddi ciddi görüşüyor, arada sırada da sesini biraz yükseltiyordu.

Madam Simpson gayet az yemek yer. Sebebi de çektiği mide rahatsızlığıdır. Onun için, Kan'a geldiği gece deliksiz bir uyku uyuyan Madam, sabahleyin yalnız bir çay ile iktifa etmiştir.

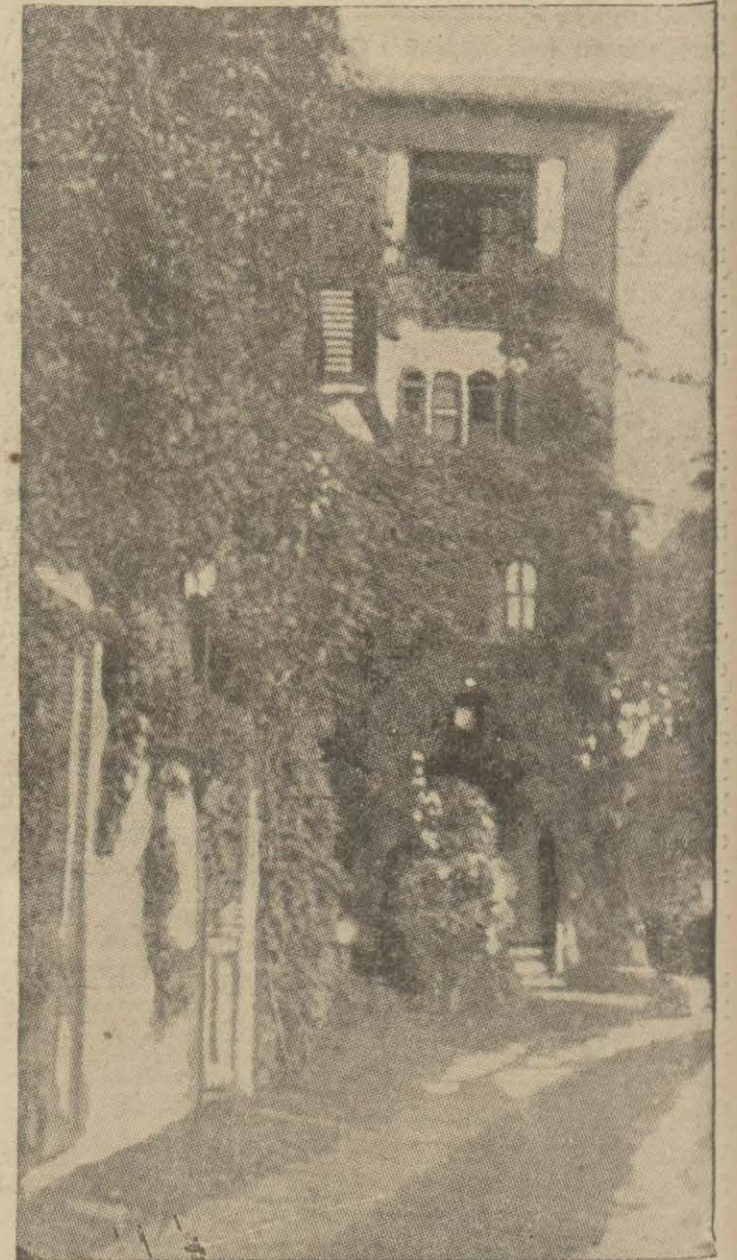
Madam Simpson bu gezinti esnasında ilk defa olarak, fotoğrafçıların resmini çekmesine müsaade etmiştir. Onların «lütfen biraz gülümseyiniz» şeklindeki mutad ricalarına karşı «Böyle bir zamanda nasıl gülebilirim?» demiş, ve makinelerin karşısında gayet ciddi bir vaziyet almıştır.

Lon Vici köşkünde bugün müthiş bir heyecan hüküm sürdü. Londradan köşke üç defa telefon ettiler. İki de uzun telgraf geldi. Bununla beraber, vaziyetin tebellür ettiğine ve bu mesele hakkında bir karar verildiğine dair kat'î bir malûmat almadı.

Madam Simpsonla birlikte Mister Harison ismi altında otomobile Kana gelen Sekizinci Edvardın mabeyincilerinden Lord Brownlow, bu sabahki beyanatında, köşke heyecanın ziyadesiyle arttığını ve netice hakkında malûmat beklediklerini saklamadı. Ve Madam Simpsonun projelerinden bahsederek:

«Madamın Kanda ne kadar kalacağı malûm değildir. Gün ve vakit tayin edilmemiştir. Herhalde Noeli burada geçireceği muhakkaktır. Amerika veya hut Londraya dönmeği asla düşünmemektedir.

Madam umumiyetle vaktini evde geçirmektedir. Sıhhati yerindedir. Ve ba-

Kan şehrindeki villâ

zı neşriyattan mühlhem olmak sanıldığına göre bir doktorun tedavisi altında değildir. Bugüne kadar hiç bir doktorun burada Madamı ziyaret etmediğini de söyleyebilirim. Madam Simpson köpekleri çok sever. Günde yarım saat kadar bahçede köpeklerinin talim ve terbiyesile meşgul olmaktadır...» dedi.

Madam Simpson, akşama doğru, Kanda tedarik edilebilen İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca gazeteleri getirterek, bir saat kadar bunları tetkikle meşgul olmuş, hakkında yazılan yazıları alâka ile okumuş ve bazı yerlerinde ise kahkahalarla gülmüştür.

Sekizinci Edvardın uğruna taç ve tahtını terkettiği Madamın muhafazası için Fransa hükümeti gayet sıkı tedbirler almayı ihmal etmemiş, ve muhafızların adedini arttırmıştır. Kralın hususî polis hafiyesi, daha hâlâ köşke ve Madamın evinde bulunmaktadır.

Büyük ve tarihî bir vak'anın içine karışmış olduğunu asla hatırlamayan köşkün sahibi Misis Rocers, arkasında bir sürü polis hafiyeleri olduğu halde siyah, beyaz renkli spor otomobiliyle köşkeri almaya çıkmış, sonra Grand Hotelde bir arkadaşının kokteyl eğlencesinde bulunmuştur.

Madam Simpsonu soran gazetecilere: «Görüyorsunuz ya! İşte burada benim. Misafiriniz de iyidir, sıhhattedir. Biricik düşüncesi, vaziyetin bir an evvel aydınlanmasıdır.»

Demiştir.

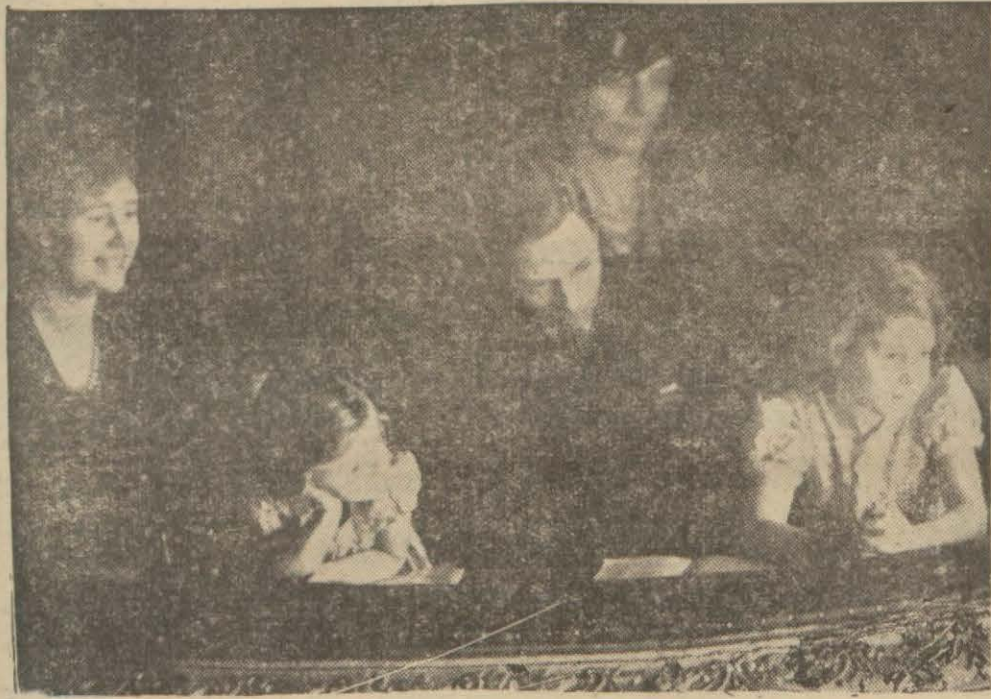
★

Önünde birçok hafiyelerin, polislerin dolaştığı, Lon Vici villasına, otomobiller mütemadiyen çiçek taşımaktadır. Uzun çiçek kutuları villanın antresinde açılmakta, iyice muayeneden geçirilmekte, ondan sonra, eski çin işi vazolarla yerleştirilmektedir. Yalnız Londradan gönderilen iki kutu, mor ve el lâtun rengindeki orkideleri, Madam Simpson, bizzat alarak yatak odasına götürmüş, ve tuvalet masasının üzerindeki vazolara kendi eliyle yerleştirmiştir.

İngilterenin yeni Kralı Kraliçesi ve Veliahtı

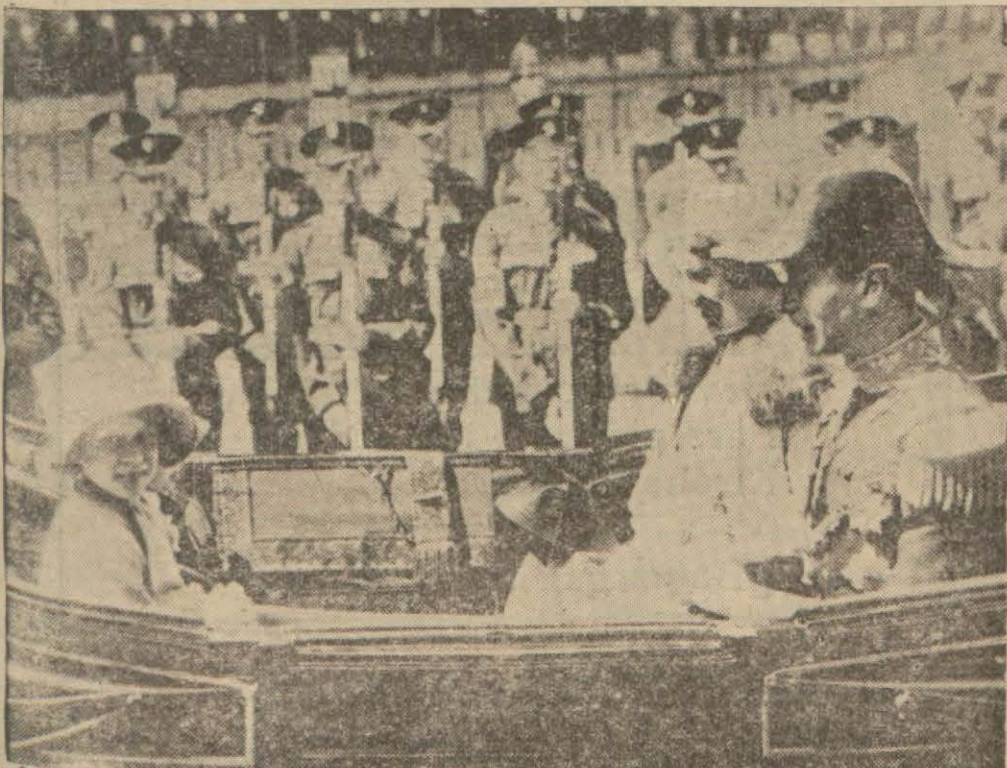
Kral, Kraliçe ve Veliht evlerinin bahçesinde

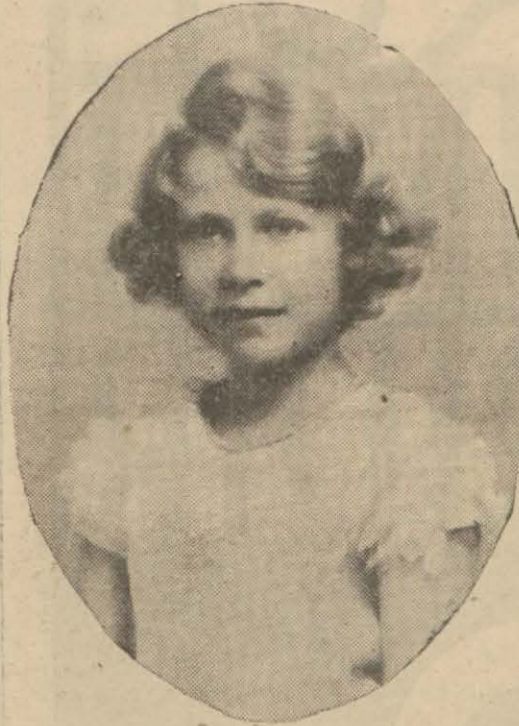
Kral ailesile birlikte tiyatrodaki

Veliht ve kardeşi

Kral, Kraliçe ve Veliht sokakta

İngiltere Valiahtı Elizabet

Kraliçe madenleri gezerken

Kral ölen babasile birlikte

Kral babasının cenaze merasiminde

Tarihten sayfalar:

Osmanlı tarihinde aşk ve taht

Hangi padişahlar kimleri sevdiler
ve aşk uğrunda neler yaptılar?

Yazan: Turan Can

İngiltere Kralı ve Hindistan İmparatoru Sekizinci Edvard sevgi ile tahtı n telif edemediğinden tacını terketti. Yakın zamanlarda gerek İspanyada ve gerek İsveçte müstakbel Saltanat haklarından vazgeçen prensler oldu. Eski asırlarda da muhtelif krallar arasında böyle yapanlar vardır. Fakat acaba Osmanlı padişahları arasında da var mı?

Osmanlı Padişahları arasında aşkın pençesine düşenleri bu zaafı yüzünden korkunç işler gören birçoklarını sayabiliriz. Sekizinci Edvard gibi yapının bulunup bulunmadığını söyleyebilmek için âşık padişahları ve bunların aşklarını gözden geçirelim:

Adanada doğmuş olan Şeyh Edebali Suriyede fıkıh tahsil etmiş ve Eskişehir yakınındaki İtburnu köyünde yerleşmişti. Sultan Osman henüz istiklâlini ilân etmediği bir sırada bu Şeyhe misafir oldu. O gece Şeyhle konuşurken kızını da gördü. (Mal Hatun) adındaki bu genç kız Osman Beyin çok hoşuna gitti ve hemen âşık oldu. Şeyh Edebalden istedi. Fakat Şeyh kendisinin alefâde bir adam olduğunu ileri sürerek kızını Osman Beye lâyük görmedi ve vermedi. Osman Bey tamam iki yıl bu derin ve sarsılmaz aşkı sarsılmaz bir sabırla kalbinde sakladı. Lâkin (sabrın sonu selâmettir) dedikleri gibi en sonunda sevgilisine kavuştu. Onu sevgilisine kavuşturan sebep pek şairane ve efsanevidir:

Osman Bey bir gece Şeyhin evinde yatarken bir rüya gördü. Edebalinin bağrından çıkan bir hilâl, bedir halini alarak Osman Beyin bağrına girdi ve Osman Beyin göbeğinden çıkan bir ağaç bütün Anadolu, Rumeli, Arabistan ve Kafkasyayı kapladı. Osman Bey bunu şeyhe söyledi. Şeyh Osman Beyin neslinin üç kıt'aya hâkim olacağını, İstanbulu zaptedeceğini anladı ve o zaman bu şerefi kendi kızına bağışlamak için evlenmeye razı oldu.

Yıldırım Beyazıt, Sırp kralının kızı Mariye çılgın gibi âşıktı ve onun bir arzusunu iki yapıyordu.

Fatih Sultan Mehmet İren adındaki bir Rum kızına delice âşık oldu ve bu uğurda herşeyi unuttu. O kadar ki Yeniciler ve halk arasında dedikodular başladı. İstanbulu zapteden, dünyaya meydan okuyan bu genç hükümdar, saraydan ve sevgilisinin yanından çıkmaz olmuştu.

Yeniciler bir gün saray kapısına dayandılar. Padişahlarını, kılıcı elde olarak başlarında ve harpte görmek istediklerini söylediler.

Fatih Sultan Mehmet buna çok kızdı, fakat memleketin menfaatini, halkın ve askerinin arzusunu feda edecek yerde sevgilisini kendi eliyle öldürdü. İsyancıların ayaklarının dibine attı.

Yavuz Sultan Selim bir cariyeye vurulmuştu. İranda ve Mısırda iki büyük devleti birer vuruşta yere seren bu cesur adam, ceylân bakışlı bir genç kızın

aşkıyla kıvranıyordu. Cariye, padişahla nikâhlanmak istiyor, fakat padişahın hocası buna razı olmuyordu. Halbuki hoca da kıza vurulmuştu; bir gün güzel cariyeye aşkını açtı. O da:

— Eğer beni sırtına alıp ta yedi defa şu sofanın etrafında dolaştırırsan senin olurum.

Dedi.

Hoca razı oldu ama, üçüncü dolaşma da kapı açıldı ve Yavuz göründü:

— Bu ne hal hocam! Sen bu cariyeden sakınmamı söyledin; halbuki...

Hoca ezilip büzüldü:

— Hakkım var Padişahım, görüyorsunuz ki bir tanesi beni eşek yapıp sırtıma bindi. Sizin üç karınız var. Bu da gelirse haliniz nice olur?

Yavuzun bu cariyeyi nikâhla almadığını tarihlerden öğrenmek kabil olmadı.

Kanunî Sultan Süleyman da aşkın ve kadının pençesinde kıvrılmaktan kurtulamamıştır. Aslı Rus olan Hürrem Sultan veya Rokzelân bu Padişahın üzerinde müthiş bir tesir yaptı. Kanunî Sultan Süleyman, tuttuğu aşkın tesiri altında bir çığına dönmüş, yapılan iftiraları ve çevrilen entrikaları görememiş; oğlu Şehzade Mustafa ile şehzade Beyazıtı ve dört torununu kendi emriyle ve gözlerinin önünde boğdurmuştur. Bütün bunlar Hürrem Sultanın kendi oğlu olan Şehzade Selimi tahta çıkarabilmesi içindi.

Safiye Sultanın, Kösem Sultanın sarayda oynadıkları roller pek yamandır. Bunlar, her renk ve her boyda yüzlerce seçme cariyelerle çevrilmiş olan Padişahları parmaklarının üzerinde oynatmışlar; onları en korkunç cinayetlere sürüklemişlerdir.

Deli İbrahim tahta çıktığı zaman ondan başka şehzade yoktu ve bu padişah evlâd bırakmadan ölecek olursa Osmanlı Hânedanı tükenecekti. Sultan İbrahim her gün birkaç cariyeye veriliyordu. Turhan hasekiden bir oğlu oldu. Gözbebeği gibi bakılıyordu. Fakat Padişah bu şehzade için tutulmuş olan genç ve güzel süt anneye vuruldu. Hattâ bir gün saray bahçesinde eğlenirken kendi oğlunu okşamamış, süt annenin yavrusunu büyük bir şefakate sevmeye başlamıştı. Şehzadenin annesi bundan şikâyet edince de şehzade Mehmedî (Avcı Sultan Mehmet) kapıldığı gibi fırlatmış, fakat havuza düşüğü için yalnız başı yarılmakla kurtulmuştu.

Avcı Sultan Mehmet şair cariyesi Afifeye âşık görünüyordu. Fakat hakikatte Afife ona âşıktı ve ona:

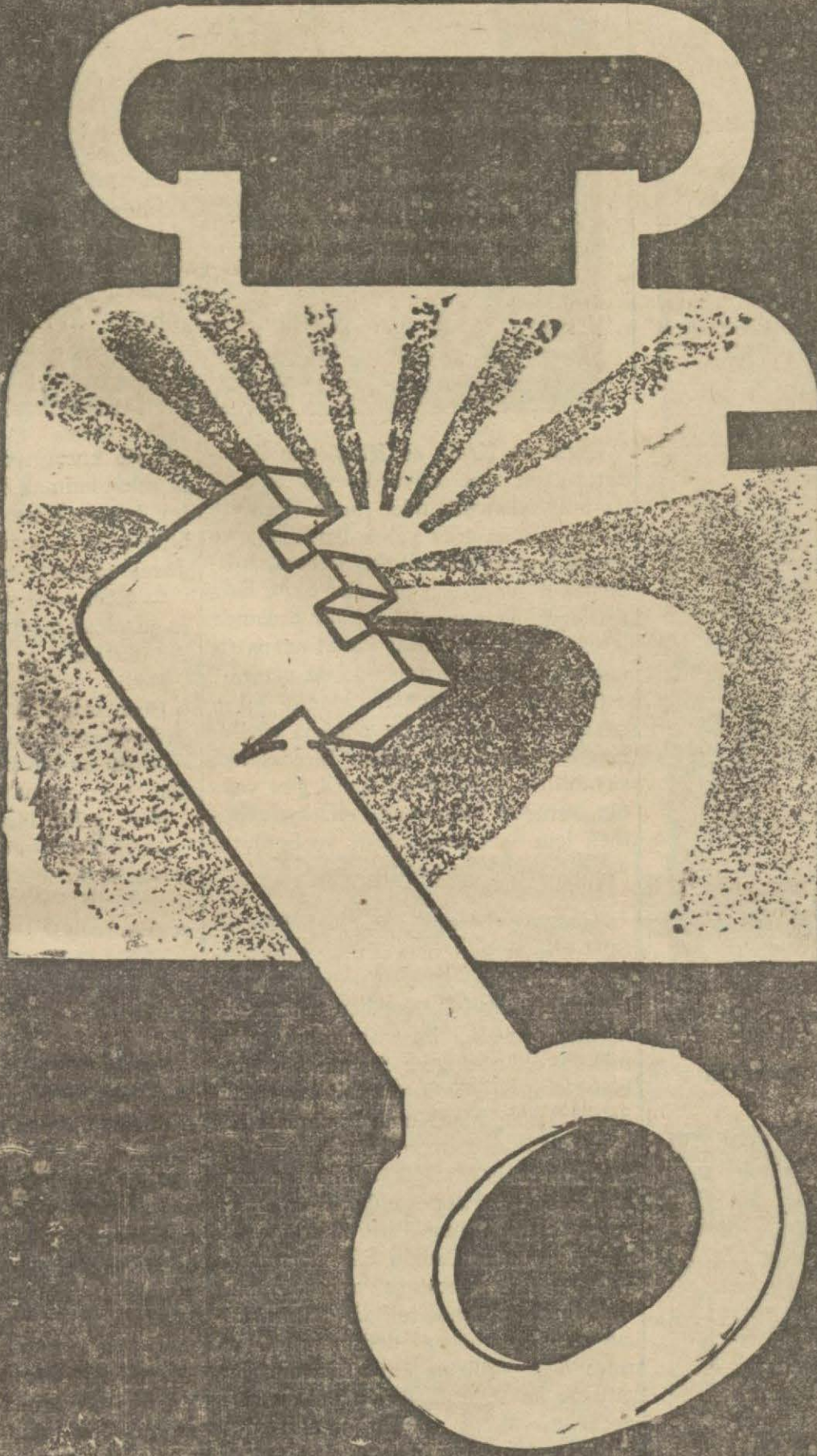
Benim Şevketlû Sultanım hemen der-yaya benzersin!

Diye şiirler yazardı.

Üçüncü Selimin, Abdülmecidin de aşkları vardır. Hele Abdülmecit aslı Fransız olan bir karısına pek bağlıydı.

(Devamı 11 inci sayfada)

TASARRUF REFAH YOLUNUN ANAHTARIDIR

12 - 18 Birinci Kânun Ulusal Tasarruf Haftasıdır. Kumbaralar 19 Birinci Kânun Cumartesi gününe kadar Bankalarımıza getirilerek açtırılacaktır. Biriken para tasarrufa olan bağlılığı göstereceğinden bu hafta içinde mümkün olduğu kadar para biriktirmek her Türk için ulusal bir borçtur.

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

Vakıf Paralar Müdürlüğünden:

Vakıf Paralar İdaresi bu kerre yeni esaslara göre tanzim kılınmış olan talimatnamesile ikraz işlerini tevzi ederek kâgir binalarla henüz inşaatı bitmemiş emläke ve kıymetli arsalarla kısa ve uzun vadelele ehven ve müsait şartlarla ödünç para vermeğe başlağını sayın müşterilerine ilân eder.

Adres:

Bağcıkapı - Dördüncü Vakıf Han, Zemin kat, Cadde No. 70
"Tel. fon No.sı 23654,"

3556

Akay İşletmesi Direktörlüğünden:

Şeker bayramına tesadüf eden birincikânunun 15, 16, 17 ci Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri Haydarpaşa - Kadıköy - Adalar - Anadolu - Yalova hatlarında Pazar tarifesi tatbik olunacaktır. (3584)

CICI DUDAKLIK

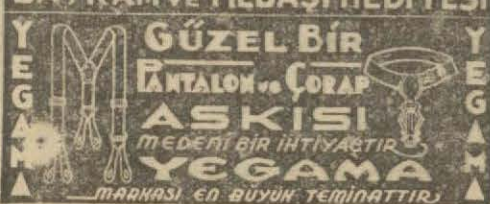
Dünyanın en sabit dudak boyası,

FARUKI'nin CICI allığıdır. Hiç bir temasla silinmez. Yokansa bile pikmez. 24 saat dudakta kalır. Tecrübesi kolaydır.

Deposu: Sultanhamamında **FARUKİ GÜZEL KOKULAR** mağazesidir.

BAYRAM VE YILBAŞI HEDİYESİ

Kulağınıza küpe olsun!

EN MÜDHIŞ
İSTİRAPTAN
SONRA ...

TAM NEŞ'E
VE SIHHATE
KAVUŞMAK

GRİPİN

Kullanmakla kabildir!

Bir hamlede nezle ve gripi geçirir. Harareti sür'atle düşürür. Baş, diş, sinir, mafsalları, adale ağrıları ancak GRİPİN almak suretile çarçabuk defedilebilir.

Kat'i tesir

Sinirli ve ciğerleri zayıf olanlar **ÇAM** Hülâsasile banyo yapınız.

Çam ağacının bütün şifalı tesirlerini haizdir. Çam banyosu tenefüsü kolaylaştırır. Sinirleri teskin eder. Cildi güzelleştirir. Kokuları izale eder. Neşenizi artırır. Şişesi 60 kuruştur. Her eczanede aramızız. Deposu Taksim eczanesi. **ÇAM** isim ve markasına ve etiket üzerinde **Taksim eczanesi** firmasına dikkat ediniz.

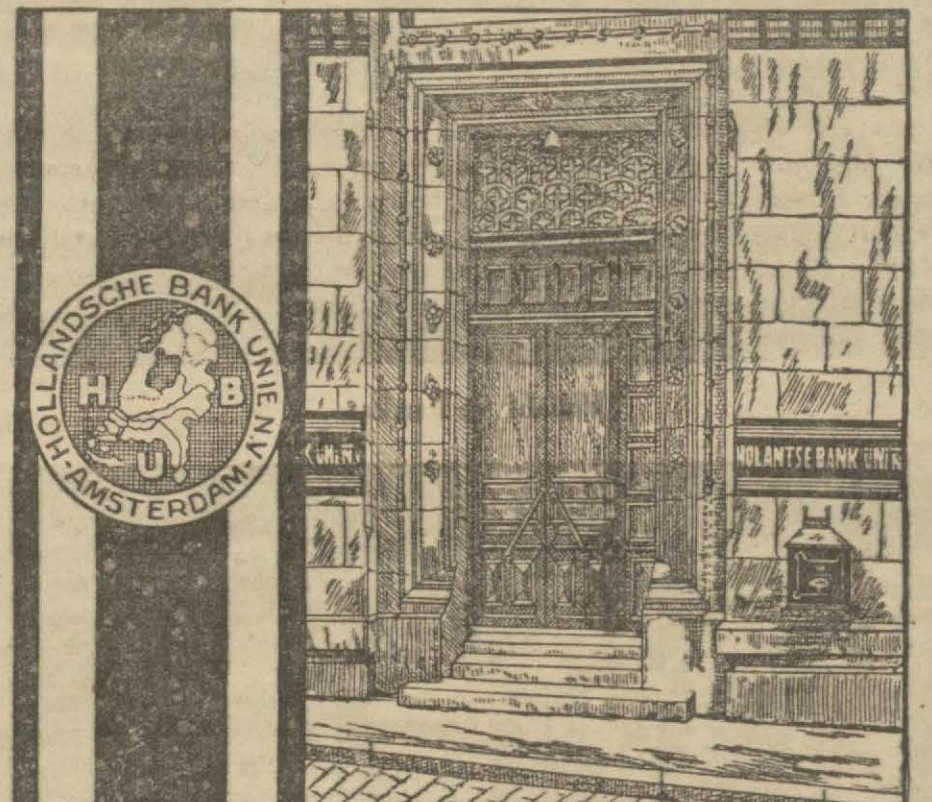
UCUZ SAĞLAM AYARLI **TAN** SAATLARINI TERCİH EDİNİZ

Pazarlıkla elektrik tesisatı ilânı

Havza Belediyesinden:

Nafia Vekâletinden tasdikli proje mucibince kasabamızda yapılacak - bina ve direkler hariç - 14635 lira bedeli keşifli elektrik tesisatımızın kapalı zarfla yapılan münakasasına talip çıkmadığından tesisatın 20 gün müddetle ve pazarlıkla toptan veya ayrı ayrı taliplerine evvelce yapılan ilân ve eksiltme kâğıdı mucibince ihalesine karar verilmiştir.

İsteklilerin şartname, plân ve diğer tafsilât için Havza Belediye Riyasetine ve İstanbul'da Şark apartmanında mühendis Hasan Hâlete müracaatları ve pazarlık ihale kararının 17 Birincikânun 936 Perşembe günü saat 16,30 da Havza Belediye Encümeninde verilmesi ilân olunur. «3386»

Mevduat için elverişli şartlar
Para plasmanı için öğütler
Kiralık Kasalar

Bütün gün arsız açıktır

Belediye Sular İdaresinden:

Kış mevsiminde su saatlerinin dondan kırılma tehlikesi vardır. Bunun önüne geçmek ve yok yere tamir parası vermemek için tedbir alınması hususuna sayın abonelerin dikkati celbolunur. (3431)

TİYATRO

Şehir Operetinde Leylâ - Mecnun

Behzat, Hâzım, Vasfi «Leylâ - Mecnun» operetindeki giyinişleriyle

Galibin yazdığı, Mesut Cemil'in bestelediği Leylâ - Mecnun operetinin birinci perdesi İstanbul'a yakın bir köyde geçer...

«Zengin bir kadının bir oğlu vardır: Kerim; Kerim, İstanbulda Mis Hanıma aşık olmuş, sonra köye annesinin yanına dönmüştür. Kerim ressamdır. Köyde de resim yapar. Resim yaparken model olarak Gülsüm adlı bir köylü kız seçmiştir. Gülsüm, Kerimi sevmiştir. Kerim de Gülsüm... Mis Hanımı unutmuştur bile...

Tok Bey İstanbul'dan köye gelir. Tok Bey Kerim'in çocukluk arkadaşıdır. Kerim annesine teyze der. Tok Bey, Kerim'in annesile konuşur. Bu konuşmadan Kerim'in İstanbul'da iken Mis Hanımı sevdiğini öğreniyoruz. Aynı zamanda da Tok Bey'in bir bestekâr olduğunu. Tok Bey öyle bir bestekâr ki alaturkayı alafrangaya karıştırıp opera ya pılabileceği iddiasında... Hattâ Leylâ - Mecnun adlı bir opera da hazırlamıştır. Kerim'in köyde bulunduğunu Tok Beyden öğrenen Mis Hanım, dadısı, matmazeli ve dans hocasıyla birlikte köye gelir.

Mis Hanım Gülsüme karşı fena davranır. Ve Kerim doğum gününün yıl dönümüne çağırırken Gülsüm'ü de çağırır. Tok Bey de bu doğum gününde Gülsümle birlikte Leylâ - Mecnun operasından bir parça oynayacağına söz verir...

Birinci perde operetin eşasını tanıtmakla geçiyor. Tok Bey çiftlik sahibi kadına Mis Hanımdan uzun uzun bahsediyor. Dadı, matmazeli, dans hocası, karakterlerini sözlerle meydana koyuyorlar.

Birinci perde de taklit var, şarkı var. Fakat hareket yok.. Söz pek fazla. Bilhassa Tok Bey çok konuşuyor.. Bu kadar anlatmasına lüzum yok.

İkinci perde Tarabyada bir köşkte geçiyor: «Bu köşkte iki kişi daha tanıyoruz. Mis Hanımın babası Hikmet Bey ve üvey annesi Leylâ Hanım.. Hikmet Bey borç içinde bir adam, Leylâ Hanım hoppa bir kadın. Kerim geldiği zaman Krime kur yapıyor. Mis te bunun farkına varıyor, Leylâ Mecnun operası parçalarını da bu perdede dinliyoruz.»

İkinci perdede hiç lüzum yoktu. Leylâ Hanımla Hikmet Bey de birinci perdede sahneye gelebilirlerdi. Bu perdenin en kuvvetli tarafı olması lüzum gelen Leylâ - Mecnun iyi gösterilemedi. Geri plânda ki ufak sahne uzak düşüyordu. Bilhassa Leylâ çok geride kalmıştı. Bu sahneyi gülünç hale getirmek için Mecnuna tulûat sahnelerini taklit eden bazı tekerlemeler yaptırılıyordu ki bu hiç hoş birşey değildi.

Leylâ - Mecnun tablosu daha güzel bir şekilde monte edilebilirdi. Tabloyu serideki küçük sahnede göstermeye lüzum yoktu. Perde kapanır ve bu tablo avansende gösterilirdi.

Üçüncü perde gene köyde geçer: «Leylâ Hanım Kerimle birlikte köye gelmişlerdir. Tok Bey Kerimle Leylâ'nın kaçıklarını haber almış, arkadan o da gelmiştir.

Mis Hanım, dans hocası, Mis Hanımın Matmazeli, dadısı da bir baskın yapmak emeliyle köyde toplanırlar. Ve nihayet Leylâ Hanımın kocası Hikmet Bey gelir.. Dans hocası menfaatini bi-

len adamdır. Leylâ Hanımı Hikmet Bey boşayacak olsa.. hali fena olacaktır. Herhalde bu işi bir yoluna koymak lüzum. Bir kurnazlık düşünür, ve Hikmet Beyi Leylâ Hanımın Kerim Beyle zannedilen şekilde kaçırmış olduğuna ikna eder, fakat Mis işi olanca açıklığıyla anlatır.. Hikmet Bey Leylâ'dan ayrılır.

Mis Hanım Tok Beyle, Kerim Gülsümle, çiftlik sahibi kadın Hikmet Beyle, dadı çiftlik kehyası Ali Çavuşla.. Dans hocası da Mis Hanımın matmazeli ile evlenirler.

Bu üçüncü perde çok uzundur. İkinci perde kaldırılabileceği gibi bu perde de ikiye taksim edileirdi. İkiye taksim edildiği halde bile konuşmalara çok yer bırakan final sahnesinden gene bir az kırmak icap ederdi.

Operetin heyeti umumiyesini ele alırsak; şarkılar güzel, fakat pek yerli yerinde değil, şarkı söylemek için muhakkak bir girizgâh yapıyor. Halbuki buna lüzum yok.

Sahenede en fazla görünen şahıs, dans hocası Zart Zurtyandı. Bu rolü Hâzım yapıyordu. Şunu söyleyebiliriz ki Hâzım rolünü fevkalâde güzel yaptı. Kendini beğenmiş, profesör geçinen Zart Zurtyanın bundan daha güzel canlandırılmasına imkân yoktur dersem yalan söylemiş olmam. Ama Zart Zurtyan bu operette birinci plâna alınacak şahsiyet değildi.

Behzadın yaptığı Ali Çavuş rolü eklemeye bir roldü. Behzat, Şehir Tiyatrosunun bu çok emektar ve girdiği her kalıpta muvaffak olan aktörü bu rolde de muvaffakiyet göstermişti ama.. Pikyeste rolü yoktu.

Dekor iyi, ziya tertibatı fena idi, aktörler piyese tamamiyle adapte olmuş sayılamazlardı. Giriş ve çıkışlarda hatâlar göze çarpıyordu.

Böyle olmakla beraber gene Vasfinin, Emin Belğin, Bediannın, Ferihanın, Şevkiyenin, iyi oynadıklarını söyleyebiliriz.. Melek bu operette diğer operetlerdekine nisbetle daha iyi idi, operet sahnemiz onu da kazanıyor demektir. İsmet Hulûsi

Kral Edvardın tahttan feragat edeceği 75 yıl önce malûm imiş!

(Baştarafı 8 inci sayfada)

Onun içindir ki Prens dö Gal David, Sekizinci Edvard olunca babasının hududları çok dar olan hayatına tahammül edemedi. »

★

Madam Simpsonun Sekizinci Edvard üzerinde büyük bir nüfuzu vardı.

Ona bekârlıktan kalma bir çok âdetlerini unutturmağa muvaffak olmuştu.

Ana kraliçe Mari bu dostluğu için den beğenmemekle beraber, bir gün bir tek sözle dedikoduların önünü almıştı:

— Onların aralarındaki münasebet yalnız Majesteyi alâkadar eder! demişti.

Madam Simpson kocasından İpswich mahkemesinin kararile boşan-

Geçenki Bilmecem zde Kazananlar

(Dünkü nüshadan kalan kısım)
MÜREKKEPLİ KALEM

Beşiktaş Çelebi oğlu sokak 21 de İffet Toker, İstanbul Haseki kadınlar has tahananesi eczacısı Hayri kızı Enver, Nuruosmaniye Selvili Mescit sokak 4 de Neriman, İstanbul kız orta okulu 422 Refahat, İstanbul birinci mektep 318 Erdel.

PARA ÇANTASI

Maltepe birinci ilmektep 28 Sühey-lâ, Eyüp orta mektep 1/C den 415 Zuhbahar Sağnak, Galatasaray lisesi idare memuru Nurettin oğlu İhsan, İstanbul lisesi 5/A dan 385 Ekrem Olguner, İstanbul Erkek lisesi 1248 Ferruh.

MUHTIRA DEFTERİ

Beyoğlu 29 uncu mektep 2/A dan Gönül Kafı, Eskişehir Cumhuriyet mahallesi Doluk sokak 1 de Hidayet Sarper, Üsküdar 20 inci mektep 247 Muazzez, Diyarıbekir Ziya Gök Alp mektebi talebesinden Nur Hayat, İstanbul erkek lisesi 97 Hicri, Ankara Dahiliye Vekâleti dairesinde hazine vekili avukat Sabri Başaran kızı Muazzez, Beyoğlu 29 uncu ilk mektep 4/B den 205 Atıf, Emet Gazi Kemal mektebi 2 den Hasibe, Erenköy Ebru sokak 30 da Sabiha, Adapazarı orta mektep 2/A dan 652 Berrin.

KİTAP

Üsküdar 2 nci orta mektep 103 Nezahat, Adapazarı orta mektep 2/B den Necati, Ankara Yenicami civarı Nâzım Bey mahallesi Ulukapı cad. 75 de Hüseyin Eriş, Ankara Şenyurt mahallesi Ece sokak 4 de Nesrin Beler, Samsun Muradiye sokak 21 de Melâhat, Kırıkkale askeri lisesi demirci öğretmeni Ramazan, Kırıkkale askeri san'atlar mektebi 28 Talât Ertuğrul, Ankara Atıfbey mahallesi 193 Sühey-lâ, Ankara İncesu köprüsü karşısında 1 de Dr. Ahmet Ali vasıtasile Yurtuması, Ankara İsmet İnönü mektebi 1435 Namık Tümtürk.

KART

Ankara Necatibey mektebi 5/B den Enver, Ankara, Hacı Doğan İbadullah caddesi 49-51 de Salâhaddin, Fethiye maden Engin Sabri, İnönü mektebi 2/B den 532 Beki, Arnavutköy Segbanlar sokak 24 Adnan Rıza Palandöken kardeşleri, Konya ağırceza reisi Sadık kızı Hayriye, Konya orta mektep 342 Nuri çapur, Konya askeri orta mektep hesap memuru mes'ut oğlu Hikmet, İstanbul Sultanahmet Üçler Hamam sokak 11 de Zahide, Bursa lisesi 1/A dan 1269 Mehmet Tunagöre, Davutpaşa orta mektep Cahit Çalış, İstanbul Hilâliahmer caddesi 58 Yaşar Kara, Ayazpaşa Gümüşsuyu karşı Arzumanya apar. 63-65 de Yuvana Mariti, Kadıköy Kuşdili kalem sokak 12 de Ganime, Vezneçiler Vidinli Teflik Paşa cad. 34 Ayten Öztoprak, Bursa orta mektep 1/D den 830 Mehmet, Samsun Hançerli mahallesi Yeni hamam sokak 84 de S. Erginur, Lüleburgaz Onas sarmısaklı çiftliği M. Muharrem, Gedikpaşa Nev'iye sokak 39 da Anacit Süzan Çapyan, Topkapı 34 üncü mektep 523 Orhan Yurdakul, Konya Tarla mahallesi 12 de Adnan Uygur, İstanbul erkek lisesi 465 Asaf, İstanbul erkek lisesi 2/A dan 153 M. Yılmaz, Gedikpaşa Nev'iye sokak 39 da Alis, Kocaeli İzmir Ömerağa mahallesi Ortahamam yanında 48/1 de Celâl, Gazi Osmanpaşa orta mektep 3/D da 68 Salâhaddin, İstanbul ticaret lisesi 1166 Nureddin Ahmet, İzmir mektep hastanesi caddesi 125 de Şükran, Üsküdar kız enstitüsünde 6 Se-miha, İstanbul kız muallim mektebi 3/A dan Melâhat Özbay, İstanbul Dumlupınar şehir yatı mektebi 155 Mustafa, Ankara İş Bankası karşısında 29 da Ahmet kızı Azize, Kumkapı orta mektep 2/A dan Bedreddin, İstanbul erkek lisesi 412 Bülent Bayraksan, Kumkapı orta mektep 2/C den 504 İrfan, İzmit Ulugazi mektebi 5/B den 107 Kemal, İstanbul 5 inci mektep 11 Osman Demiröz, Adapazarı Soğanpazarı kasap Hacı Berber oğlu Sacit, Seydişehir As. Ş. Başkanı kızı M. mişti. O zaman krala müracaat etmiş, bu hâdiselerin üzerine bir devriâlem seyahatine çıkmak arzusunda olduğunu söylemişti.

Sekizinci Edvard, bir daha Londraya dönmek ihtimali olan Madam Simpsonun böyle bir fikir beslemesine razı

Ziraî bahisle:

Dutları kurutan böcülerle nasıl mücadele edilir?

İstanbuldan - Yalova yolile - Bursa gidenlerin ilk uğradıkları kasa - ba (Orhangazi) dir. Otobüsten azıcık etrafınıza bakınca buranın ileride görülen İznik gölüne oldukça yakın bulunduğunu farkedersiniz. Orhangazi; bu şirin gölün iki yakasını bir ay gibisaran 23 parça köyle birlikte, Bursaya bağlı bir kaza oluyor. Bir çoklarının küçük gördüğü bu kaza, hakikat halde kalabalık bir nüfusun geçinebildiği bir vatan parçasıdır. İklim ve toprağın ziraî inkişafa müsait bulunması bu yerlere her çeşit istihali yerleştirilmiş, ve iktisadî durumuna bu yüzden üstün bir ilerilik nasip olmuştur. Buralarda buğday, arpa gibilerinden tutunuz da pirinç, mısır, darı, susam, keten gibilerine varıncaya kadar her çeşit taneli mahsulere rastlarsınız. Yüz binlerce zeytin ağacı, dağ taş kaplamış bir halde olup Türkiye'nin en iyi yemeklik zeytinini yetiştirirler. Sebze ve meyva gelirile geçinen köylüsü bir hayli çoktur. Ayrıca sayısı milyona yaklaşan dut ağaçları da, bu kazaya her yıl 3000 kutuya yakın böcek beslemek imkânını bahşetmiştir. Denebilir ki Orhangazi bir ziraatçi gözile hareketli ve pek kıymetli bir sahadır.

★

İşte bu kazada, yakın bir kaç sene denberi türeyen bir böcü, memleketin iktisadî varlığına, engel olmak istedi. Köylüleri her yıl az vakitte, az emekle bir çok paraya kavuşturan kazacılık bu haşere yüzünden tehlikeye düştü, böcü dutlukları istilâ ederek onları kurutmağa başladı. Dutların kuruması nihayet ciddi bir endişe halini aldı ve devletin ziraî teşkilâtı ona karşı mücadele açtı.

Bazı köylülerin «kurutan» dedikleri bu haşere, fen dînde (Diyaspis Pentagona) diye anılmaktadır. Bunun istilâsına uğramış ağaçlara bakınca genç dalların yukarıdan aşağı sarımtırak bir beyazlıkla sıvanmış gibi olduğu görülür. Yakınlaşınca veya elle ezilince bu bulaşıklaşım carlı olduğu farkedilir. Diyaspsilerin, anaçları kabuklu bir takım bitler halinde olup yapıstıkları yerde bir taraftan ürür, bir taraftan da ağacın suyunu emerek onu kuruturlar.

Dişili erkekli olan bu bitler yılda iki nesil vererek her seferinde 150-200 yumurta yaparlar. Bu yumurtalardan çevik hareketli bir takım kurtlar çıkarak hemen ağacın, muhtelif yerlerine dağılırlar ve onlar da birer yere yapışarak orada bir taraftan emmeye, bir taraftan üremeye başlarlar. Bu şartlar

altında çok defa iki senelik bir zaman, ağacı kâniilen sarıya ve öldürmeğe kâfi gelir.

★

Diyaspise karşı; ona daha evvelce tutular memleketlerde tatbik edilmiş bir çok mücadele usulleri vardır. Ez-cümle İtalyada kükürtlü kireç bula-macı ile yaz ve kış aylarında dalları badana etmek usuldür. (On kilosu bir kilo kireç, bir kilo kükürt kaynatılarak yapılır). Bu sayede böcüler yarıp kavrulmakta ve eğer mücadele eksiksiz ve kusursuz yapılmışsa faydalı olmaktan idi. Fakat sonradan bu tertibin dut dallarındaki tomurcuklara dokunduğu anlaşıldı. Hem de bu bula-macı hazırlamak epeyce zor bir işti. Bu iki mahzuru ortadan kaldırmak için, uzun tecrübelerden sonra daha başka muameleler buldular. Meselâ karbo-lineum adındaki bir maden kömürü artığı bu maksada pek yaramıştır. Karbolineum, yüz kısım suya on kısım karıştırılmak suretile hazırlanmakta ve bu bulamaçla dallar badana edilmektedir. Yapırsız zamanda yapılan bu ilâçlamanın % 70 fayda verdiği temin olunmaktadır. Şimdi Orhangazide mütehasşs bir memurun uğraşmakta olduğu mücadele tarzı da bu esas dairesinde yapılmaktadır.

Diyaspise karşı, ilk defa İtalyada ve sonradan bizde de tatbik edilen ikinci bir mücadele usulü de bu böcülerle, gene başka bir böcüye yokettirmek tarzıdır.

Ümit ederiz ki, Orhangazi mücadelesi de tez vakitte kat'i bir neticeye erişecektir.

Çiftçi

“En kuvvetli Türkiye,”

Müdafaa Vekili, Türkiye en kuvvetli ordusuna bugün sahiptir, diyor

Ankara 12 (Hususi) — Yedinci arttırma ve yerli malı haftası münasebetile kurum başkanı ve Milli Müdafaa Vekili Kâzım Özalp radyoda söylediği nutukta kısaca demiştir ki:

«Dışarıda Türkiye yalnız komşuları arasında değil, bütün dünyada çok sevilen ve çok sayılan bir devlettir. Bununla ne kadar övünsek yeridir.

İçeride Türkiye, en kuvvetli ordusuna bugün sahiptir. Bugünkü Türkiye her bakımdan en kuvvetli Türkiye'dir. Yarın daha kuvvetli olmak azmindeyiz.»

Tarihten sayfalar:

(Baştarafı 9 uncu sayfada)

Abdülâzizin Fransaya gittiği sırada Üçüncü Napolyonun karısı Öjeniye aşık olduğu, Öjeni ziyaret iadesi için İstanbul'a geldiği ve Beylerbeyi sarayına misafir edildiği zaman onunla mes'ut aşk saatleri yaşadığı rivayet edilir. Mu-hakkak olan birşey varsa Öjeninin hatırı için, Türkiye'ye gelecek Fransızlara ve Fransız malına mühim imtiyazlar vermiştir.

Abdülhamidin Afrodite adındaki bir Rum kızı olan aşkı dillere destan olmuştu. Son Osmanlı Padişahı Vahdet-tinin altmış yaşını geçmiş olduğu bir sırada saray bahçevanının on üç yaşında olduğunu farkedildi. Diğer taraftan, Madam Simpson artık Amerikaya da dönmek istemiyordu. Amerikan matbuatının, kral ve kendisi hakkında kullandığı lisansı beğenmiyordu.

İnce, nazik, sporcu, parlak ve zeki bakışlı, uzun kirpikli şâbık Madam Simpson, Baltimore'da yeti mbir yavru iken birdenbire tarihin malı olmuştu. Onu bu mertebeye çıkaran tesadüf de istisnadır. Malûmdur ki, Viktoryaya teb'an Kraliçe Mari de sarayına kocasından boşanmış kadınları tekrar evlenseler bile almazdı.

Madam Simpson müstesna bir muameleye tâbi olarak huzura kabul edildi, işte o kabul ediliş bugünkü meseleleri ortaya attı.

(Fransız gazete ve mecmualarından)

daki kızına vurulduğunu bilmiyen yoktur.

★

Osmanlı padişahları arasında tahttan feragat eden bir tek adam vardır. O da İkinci Murattır. İyi kalpli, şair bir adam olan bu Padişah iki defa tahtını oğlu İkinci Mehmede bırakmış, Ma-nisadağı sarayının ıssızlığına çekilmişti. Fakat her iki seferinde de memleketin başına çöken tehlike onu vazife başına çağırmış; o da hemen koşmuştu.

İkinci Muradın feragatinin sebebi, bir kadına aşık oluşu değil, sadelik ve sessizliğe olan sevgisidir.

Saki, getir getir gene dünkü şarabımı, Söylet, dile getir gene çenkü rübabımı, Ben var iken gerek bana bu zevk, bu safa Bir gün gele ki görmiye kimse tıra-bımı..

Diyen bu şair hükümdarın ruhunu bu satırlardan anlamak pek kolaydır.

İkinci Murattan başkaları tahtlarına, dört değil, bin elle sarılmışlar; onu kay betmemek için kardeşlerini, oğullarını, torunlarını, hattâ sevgililerini feda etmişler, gözlerinin önünde boğdurmışlardır. Osmanlı sarayında aşk, Sultan Osmandan başkaları için günlük hayat ve zaruretlerin üstünde birşey değildi. Esasen padişahlar için evlenmek ve aşk bahsinde hiç bir yasak ve hudut olmadığı için aksi de beklenemezdi.

Turan Cau

Antakya ve İskenderunda halkı evlerine hapsettiler!

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ra soğuk ve yağmurlu havada çiril çıplak sokaklarda doluşturılıyor. Sonra sözde serbest bırakılıyorlar. Antakya'da Türklere sokağa çıkmak mecburiyetinde olanların sokak başlarında sık sık üstleri arandıktan sonra bir sokaktan bir başka sokağa geçmelerine müsaade verilmektedir. Sokaklarda ya pılan bu tazyik kâfi gelmiyormuş gibi Türk mahallelerinde evleri aramak ve bu bahane ile soygunculuk yapmak, sokak aralarında sebepsiz yere adam çevirmek hareketleri henüz durmamış tir.

Halk liderinin kapısında süngünlü nöbetçiler

Hama, 12 (Hususî) — 5 Kanunuevvelken beri Antakya'da halk hareketleri lideri Abdülhamid Türkmenin kapısına süngünlü nöbetçiler ikame edilmiştir. Kendisi ihtilâttan memnu bulunmaktadır.

Ermenileri silâhlandırıyorlar

Lazkiye, 12 (Hususî) — Sancaktaki Taşnak Ermenilerin silâhlandırılması işi günden güne tahakkuk ettirmektedir. Yeni Sancak mebuslarından Musas der Kalosyanın emri altında Musa dağındaki Ermeniler teslim edilmişlerdir.

Cenevrede

Cenevre, 12 — Havas bildiriyor:

Fransız dış işleri müsteşarı Pier Viot, matbuata beyanatta bulunmuş ve konuşuyordu. Şimdiki toplantısı ruznamesine dahil olan İskenderun meselesine temas ederek demiştir ki:

«Türkiye, Türk ahalinin hâkim bulunduğu İskenderun için müstakbel Suriye cumhuriyeti çerçevesi içinde otonomi istemektedir.»

Vienot, Türkiye ile Fransa arasında değil, Fransaya verilmiş olan mandayı tadile yegâne selâhiyyedar olan Milletler Cemiyeti meclisi ile Türkiye arasında ihtilâf mevcut olduğunu kaydedilemiştir.

Not:

Anadolu Ajansı, Türk talebinin hiç bir zaman İskenderun'un müstakbel Suriye cumhuriyeti çerçevesi içinde otonomisini istihdaf etmemiş olduğunu beyana mezundur.

Bir Türk düşmanını Cenevreye gönderdiler

Adana, 12 (Hususî) — Türk düşmanlığı ile tanınmış olan Halepli doktor Abdurrahman Kayalı, Uluslar Kurumunun 14 birincikânunda toplana cak olan toplantısında, Suriye ve bilhassa Sancak meselesinde, Sancak meselesini konuşmak üzere Halepten Be-

ruta ve oradan da, bir tayyare ile Cenevreye gitmiştir.

Sancakta son zamanlarda, ve bilhassa bugünlerde türeyen bazı behahlar, aleyhimizde çalışmalarına ehemmiyetle devam etmekle beraber, bu iş, akamete uğramaktadır.

Fuat

Bir Kürt Beyini yeniden mebus yapmak istediler, fakat olmadı

Halep, 19 (Hususî) — Sancakta namzetliğini koyan ve çok kuvvetli olduğu halde Vataniler tarafından alınan tertibat yüzünden intihapta ekaliyette kalan Kürt beylerinden Reşit Ağaya man dater devlet otoriteleri tarafından yeniden mebusluk teklif edilmiştir. Reşit Ağaya bu teklife red cevabı vermiştir. Reşit Ağaya vuku bulan müracaata Suriye mukadderatı ile alakadar olanları endişelendiren iki hâdiseye sebep olmuştur. Reşit Ağanın mebus seçilme mesisi yüzünden Kürtlerle Vatanilerin arası adam akıllı açılmıştır. Hattâ Kürt dağında Araplarla Kürtlerin arasında birtakım hâdiseler de cereyan etmiştir.

Diğer taraftan da Mendup olsun, Vataniler olsun yeni bir tez müdafaa etmektedirler. Bu da yer yer doluşarak Suriye vahdeti namına imza toplamaktadırlar. Reşit Ağaya yapılan müracaat yeni bir hareketin zuhuruna mani olmak, hem de Suriye vahdeti için eleman tedarik etmek gayesini takip ediyordu. Reşit Ağanın teklifi kabul etmemesi Mendupluk mahafilinde iyi tesir bırakmamıştır.

Şehrimizdeki Antakyalıların dünkü toplantısı

Dün Eminönü Halkevinde memleketimizde bulunan Sancak Türkleri bir toplantı yapmışlardır.

Toplantının ruznamesi şu idi:

- 1 — Antakya ve İskenderun Yarımadam Birliğinin feshi.
- 2 — Yeni Siyasal Birliğin kurulması,
- 3 — Yeni Siyasal Birliğin idare heyeti intihabı.

Toplantı çok hararetle olmuş, bir çok hatibler nutuklar söylemişlerdir. Sonra cemiyetin şu nizamnamesi okunmuştur.

Madde - 1 - Antakya - İskenderun ve havalisi ile Bayır, Bucak, Hazine nahiyelerini istiklâl kavuşturmak için merkezi İstanbul'da olmak üzere siyasî bir birlik kurulmuştur.

Madde - 2 - Bu cemiyetin, Mersin, Kilis, İslâhiye ve Dörtüyolda birer şubesi olacaktır.

Yeni İngiltere Kralı altıncı Jorj dün tahta çıktı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

at 3 de (İstanbul saati ile beşte) tarihî Sent James sarayında yapıldı.

Saraya giden yolları ve meydanları dolduran yüz binlerce halkın tehaümü muhafız kütâatı tarafından müşkülâta durdurulabiliyordu.

Sarayın avlusunda

Sarayın avlusunda an'anevi kıyafetleri ile muhtelif kütâat mevkî almış bulunuyordu. Tarihî elbiseler giymiş olan bando efradı da orada hazır dırlar.

Yeni kral sarayda

Yeni kral saat 11.28 de saraya geldi ve halk tarafından hararetle selâmlandı. Kralın benzi biraz uçuk görünüyordu. «Yaşasın kral, talihin açık olsun!» diye bağırarak halkı eliyle selâmlıyordu.

Hususî meclis erkânı sadakat yemini ettikten sonra, kral mütad beyanatta bulundu ve tahta oturdu.

Kral büyük amiral üniforması giymişti.

Merasim

Cülûs merasimini yapacak olan heyet bu sırada salonun kapısında görüldü. Heyetin önünde İngilterenin en yaşlı saray maşerali bulunuyordu, yanında başka birisi krallık armasını taşıyordu. Alay salona girince, borazanlar üç defa selâm borusu çaldılar. Ve birdenbire bütün trampetler vurulmaya başlandı. York Dükası kral ilân ediliyordu. İhtiyar mareşal, kararnameyi okudu ve Alber Artur Fredrik Jorju İngiltere, İrlânda ve bütün Dominyonlar kralı, Hististan imparatoru Altıncı Jorj olarak ilân etti.

«Allah Kralı muhafaza etsin!»

Kararname büyük bir sessizlik içinde okunmuştu. İhtiyar mareşalin sesi, geniş salonda titrek akisler yapıyordu kelime kelime okunan kararname «Allah kralı muhafaza etsin» (Got save the king) sözleriyle nihayete eriyordu. Kararnamenin okunması biter bitmez trampetler tekrar çalmağa başladı ve içerde bulunan bando da İngiliz millî marşını terennüm etti.

Saraydaki merasim bittikten sonra Hayd Park'ta onar sâniye fasıla ile 41 pâre top atılarak cülûs resmen ilân edildi. Toplar atılmağa başlayınca York Dükasının kral ilân edilmesini bekleyen halk şapkalarını çıkararak, yeni hükümdarlarının cülûsunu selâmladılar. Londra 12 (Hususî) — Bugün aynı

zamanda bütün Dominyonlarda cülûs merasimi yapılmıştır. İlk merasim Figi adalarında olmuştur. Krallık kararnamelelerini Dominyonlarda umumî valiler okumuşlar ve bundan sonra da krala sadakat telgrafları çekmişlerdir.

Cülûstan sonra

Londra, 12 (Hususî) — Merasim bittikten sonra Majeste Altıncı Jorj, Sent James'den Buckingham Sarayına gitmiş, orada dahiliye nazırı Sir Con Simon'u kabul ederek kendisine bir müddet görüşmüştür.

Kral bundan sonra valide kraliçenin ziyaretine gitmiştir.

Londra, 12 (United Prens Muhabirinden) — Cülûs merasiminden sonra Buckingham sarayında dahiliye nazırı Sir Con Simonu kabul etmiş olan yeni kral, imzaladığı ilk emirname ile, ağabeyisi Sekizinci Edvarda Vindsor dükası ünvanını tevcih etmiştir.

Eski kral

Dün gece, gizlice Portsmouth Fransaya hareket etmiş olan eski kral, Isviçreye giden eksprese bağlı hususî bir vagonla yoluna devam etmektedir.

Eski hükümdarın Londradan hareketi pek gizli tutulmuştur.

İzmirli Arsen Lüpen

İzmir, 12 (Hususî) — Bundan üç gün önce İzmir zabıtası «Çetin Cin» nam müsteârile İzmirde faaliyet gösteren Alaşehirli Şükrü isiminde bir hırsız yakalamıştı. Alaşehirli Şükrü - kendî tâbirile - demokrat bir hırsızdır. Soyduğu mağazalara kart dövizini bırakır ve:

«Kusura bakmayın. Sizi telâşa verdim. Bir kaç parça eşyanızı ödünç olarak aldım. Param olunca bunların bedelini posta havalesile adresinize takdim ederim» diye yazmaktan çekinmez.

Bu hırsızın yakalanması zabıta için cidden büyük bir muvaffakiyet olmuştur. Kendisi belediye civarındaki sulh mahkemesine sorgusu yapılmak üzere getirildi. Oradaki zabıta memurunda helâya girmek üzere izin istedi. «Çetin Cin» oradan komşu binalardan birinin damına geçti ve on üç metre yüksek ten sokağa atılarak kayıplara karıştı.

Her şeyden evvel yaman bir atlet olan bu adam dün gece tekrar bir evde uyuduğu esnada yakalanmıştır.

Portsmouth rıhtımlarında hususî muhafızlar görülmüyordu. Eski kral, oraya përdeleri tamamen kapalı olan bir otomobil içinde gelmiştir. Edvard'ı buradan Fusy isimli torpido almış ve derhal Fransaya hareket etmiştir.

Edvardın nereye gideceği henüz malûm olmamakla beraber, şimdilik hedefin Avusturya Tirolu olması kuvvetle muhtemeldir.

İkinci bir faraziye göre, Edvard, geçen yaz ziyaret ettiği Dalmaçya sahillerine gidecektir.

Bazı mahafilde yapılan tahminlere rağmen, şimdilik eski kralın Madam Simpson'un yanına gitmesi beklenmemektedir.

Ancak gelecek nisanda aldığı talâk kararı mevkî mer'iyete girecek ve tamamen serbest kalacak olan Madam Simpson henüz Kanda bulunmakta dır.

Tetviç merasimi

Londra, 12 (Hususî) — Evvelce Sekizinci Edvardın tetviç merasimi tarihi olarak âyin edilen 12 mayıs günü değiştirilmeyecek ve Altıncı Jorj aynı tarihte taç giyecektir. Programda hiç bir değişiklik yapılmamıştır.

Çetin Cinin İzmirde üç sene içinde soymadığı mağaza kalmamış gibidir. Bundan on gün evvel Kemeraldında «Ehram Mağazasını», Moreno eczayı tabiiye deposunu, Göztepede bir bakkal dükkânını soymuştur.

Bu hırsız aynı zamanda keyif sahibidir. Anlattığına göre kendisi her girdiği mağazada evvelâ işini bitirir, çalacağı eşyayı hazırlamış, ondan sonra da saatini başının altına koyarak iki, üç saatlik bir uyku kestirmiş, sabahın saat üçünde kalkarak mağazadan çıkarmış. Çıkarken mutlaka zarafet göstererek kartını bırakmış.

Çetin Cin bundan bir hafta evvel Göztepede Bekkal Mehmedin dükkânına gece vakti girmiş, balık konservesi, yağ ve limonla bir salata yaparak karnını doyurmuş, çaldığı eşyalar için tahmini bir de fatura hazırlayarak imzalamış, sonra «Çetin Cin» firmalı kartına şu cümleleri yazmıştır:

«Aziz dostum Mehmet, «Kusura bakma, seni tâciz ettim. Gündüz gelemezdim. Zaten iyi dost geceyizin ziyarete gelir. Seni bir kaç kuruş zarara soktum. İhtiyaç içindeyim Yakında borcumu takdim ederim. Balıkların doğrusu nefismiş, öyle olmasa sen müşteri tutamazsın. Hoşca kal.»

Çetin Cin

Çetin Cin bir feylesof olduğunu söylüyor. Hırsızlığı zevk için yapıyor, seyahate meraklı imiş. Hapisanede bir müddet istirahat ettikten sonra çıkacak, adam olacakmış. Ancak hırsızlık yapmaması için sermayeye ihtiyacı var, para bulursa evlenecek ve Avrupada kısa bir seyahat yapacakmış, ufak bir sermaye, yalnız 27,000 lira bu tannın hırsızın cemiyete kıymetli bir uzuv olarak iadesine kâfi imiş.

İşte bu adam şimdi adliyenin pençesinde hesap verecek ve öyle zappediliyor ki oldukça uzun bir müddet İzmir cezaevinde misafir kalacaktır.

lamıyacağım.

Ne kadar da nazik bir adam doğrusu... Yeni aldığı kitapları hattâ okumadan bile bana veriyor.

— Bayan Dalmen, ilk önce siz okuyunuz, sonra ben... Siz pek çabuk okuyorsunuz, halbuki ben bir kitabı günlerle elimde tutuyorum. Boş yere sizi bekletmiş olurum.

(Arkası var)

«Son Posta» nun edebî tefrikası: 59

Boğuk bir ses bir hırıltı gibi inledi:

— Onu seviyor musun Muallâ? Söyle bana onu sevmiyorsun değil mi? Cevap ver, yoksa onu öldüreceğim ben... Cevap ver diyorum, işitmiyor musun?

Genç kız çırpınıyor, ellerini kurtarmak istiyordu. Fakat birdenbire nefesi kesilmiş gibi bütün vücudu gevşedi. Artık mücadele edecek kuvveti kalmamıştı. Zayıf ve yaşlı bir sesle mırıldandı:

— Canımı acıyorsun Ekrem.. bırak beni!

Bu sesteki hüznün Ekrem'in benliğini karıştırmıştı. Uzun bir sarhoşluktan aylmış gibi karşındakinin yüzüne şaşkın şaşkın bakıyordu. O şimdi yüzünü elleriyle kapamış hıçkırıyor, boğuluyordu.

Ekrem bu hıçkırıkları duymamak için bir deli gibi odadan çıkarak sokağa fırladı.

Yürümek.. koşmak.. unutmak ve hatırlamak istiyordu.

— Canımı acıyorsun Ekrem.

Muallâ kendisini ilk defa olarak ismile çağırmış, ona eskiden olduğu gibi «sen» demişti. Demek kendinde kuvvetli tesirler altında çırpınırken onun için «Bay Taylan» değil «Ekrem» oluyordu. Ekrem.. ne tatlı isimmiş bu meğer... Kendi adını bugünkü kadar sevdiğini hatırlamıyordu.

— Bırak beni.. bırak beni...

Zavallı Muallâ nasıl çırpınmış ve hırpalanmıştı. Bunu düşünürken yanakları kızarıyor, kendi kendinden utanıyordu.

— Kaba bir adam gibi hareket ettim. Kıskaçlık gözlerimi bürümüştü; her tarafta kan görüyordum.. irademi tamamen kaybetmiştim.

— Ne hakla benim hususiyetime karıştıyorsunuz Bay Taylan?

Muallânın hakkı var. Onun varlığı-

na karışacak hakkı nereden buldum? Onun hayatını kırdıktan sonra gene ne hakla o hayata tekrar girmek istiyorum? Kendi kendimden utanmıyor muyum ben? Niçin onun mes'ut olmasını, meselâ Özkanla evlenmesini tasavvur ettikçe kudurmuş bir hayvan gibi kendimden geçiyorum? Evli bakkı bir adam olduğum halde ondan gene ne istiyorum? İstedğimden utanmıyor muyum?

Ekrem büyük bir tehlikeden kaçıyor gibi yürürken bunları düşünüyor ve çilgin bir sesle kendi kendine söylüyordu:

— Senden başka kimse yok artık Muallâ.. Senin yanında iken hattâ bir baba olduğumu bile unutuyorum. Yalnız sen.. yalnız sen varsın şimdi. Bütün kuvvetimle seni çağırıyor, seni istiyorum. Yalnız seni...

★

Senelerdenberi kalbinin en derin köşelerinde saklıyarak yüksek sesle söylemeğe cesaret edemediği bir ismi kendi ağzından işittiği dakikadan itibaren Muallâ bütün kuvvet ve meta-netini kaybetmeğe başlamıştı.

— Ekrem bırak beni.. kolumu acıtırırsun.

Boğuk sesinin «Ekrem» dediği anda onun gözlerindeki vahşi ve kanlı

bakışların nasıl eriyerek damla damla aktığını ve onun bu akan yaşlarını silmeğe bile lüzum görmeden nasıl büyük bir tehlikeden kaçıyor gibi sokağa fırladığını hatırladıkça Muallâ azaplı bir saadet duyuyordu.

— Nasıl oldu da birdenbire onu ismile çağırabildim?

Fakat o akşam onun gayri tabii ve başka bir dünyadan gelen iniltili ve acı sesi, kudurmuş hayvan gözleri Muallâda his ve irade namına ne varsa alıp bir sel gibi sürüklemişti.

İlkin onun en bayağı şüphelerle kendisini kirletmesine kızmış ve isyan etmişti:

— Ne hakla Özkan kışkırtıyor? Halbuki zavallı adam tam bir arkadaş gibi bana karşı centilmence hareket etmekten başka bir şey yapmıyor.

Yalnız bazı akşamlar beraber Nişantaşına kadar yürüyoruz ve yolda ikimizin de çok sevdiğimiz kitaplardan konuşuyoruz. Özkan çok okumuş ve oldukça yer gezmiş bir adam. Bana enteresan şeyler anlatıyor ve benim, bilhassa son aylarda Bediayi yaptığım masraflarla büsbütün zayıflayan bütçemden ayırıp ta alamadığım kitapları bana veriyor. O olmasa bir kaç edebî gazeteden başka okuyacak bir şey bu-

İttihad ve Terakkide on sene
Dördüncü kısım No. 2

HARBİN SİYASİ İDARESİ

Yazan: Eski Tanin Başmuharriri Muhittin Birgen

Harp başlayınca nüfuz tamamile kumandanların eline geçmişti

Enver Paşa işe işlerine el atmış, idarede ise kumandanlar valilere hükmetmeğe başlamışlardı. Enver Paşa işi daha ileri götürerek kadınların topuklarına kadar uzan etek giymelerini emretmişti.

Kâğıt yoksulluğu son haddi geldiği zaman Alman harp matbuatı karargâhı bizim gazetelere de bir kâğıt yâini kurdu. Vagonları onlar verirdi. Harbin son aşısı esnasında biz bir matbuat cemiyeti yapmak ve buna bir de vâridat bulmak istedik. Bulduğumuz vâridat bu kâğıt işini bizzat cemiyetin eline vermek, herkesin ihtiyacını orada temin edip, cemiyet menfaatine küçük bir hisse ayırmaktı. Almanlar, bizim kâğıt harbiyedeki Almanlar buna razı olmadılar. Enver paşa da onları iltisam etti. Ben de matbuat namına bir görüşümde ısrar ettim. Hattâ bir gün meclis koridorunda bu işden dolayı Enver paşa ile münakaşada iletişmiş olacağım ki iş fırka grupuna gitti. Grup idare heyeti toplandı. Beni çağırıldılar. Görüş noktamızı izah ettim sonra «eğer bu iş halledilmezse risasete bir istizah takriri vereceğimi» matbuatın bu nüfuz altında mı çalışması lâzım geleceğini soracağımı söyledim. Nihayet matbuatın fazla sınırlanmış olduğu görülünce vagonlar doğrudan doğruya bizim emrimize verildi. Zannedilmemelidir ki bu ısrarın, matbuat cemiyetine vâridat temini gibi alelade bir meslekî menfaatinden ileri geliyordu. Hayır, arzu vâzih bir surette görüyorduk ki Alman harp matbuatı karargâhı Türk matbuatını kendi nüfuzu altında tutmak fiirindedir. Biz de bunun için ısrar ettik.

İşleri

3 — Memleketin en mühim meselesi işe idi. Aşağıda ayrıca bir fasıllık hikâyesini ve tahlilini yapacağım mesele üzerinde İttihat ve Terakki Enver paşa ve yahud, daha doğrusu onun namına levazım idaresi ve mail Hakkı paşa arasında hayli münakaşalar olmuştu. Bu münakaşayı İttihat ve Terakkinin hayli nüfuz ve kuvvet sahibi olan İstanbul merkezîyesini yapıyordu. İş meselesine İstanbul işesi balmından alâkadar olan İstanbul heyet merkezîyesi gerek İstanbul işesi gerek memleketin harp esnasındaki ihtilâk işe ihtiyaçlarının temini için bu işlerin kâmilan levazım eline alınmasını istiyor, memlekette seferlik kanunlarının cârî olmadığı hususta ayrılacak burada iktisadî usullerle çalışıp askerî inzibatin tesiri altında müstahsilin ürkütülmiyerek istisnâli takviyesi fikrini müdafaa ediyordu. Bu fikre göre çiftçilik yapabilecek halk, eğer istihsalde faydanın artmasını görür ve devletin, halk karşısına alelade bir teklîfi değil, belki de istisnâli iktisadî yollarla teşvikçisi olarak geldiğine kanaat getirirse daha fazla çalışıp daha fazla istihsal yapabilecekti. Bu, uzaması muhtemel bir harp esnasında belki de memleketin iktisadî müdafaasını arttıracak bir usul idi. Fakat, levazım idaresi («askerin ihtiyacını ancak asker düşünür») diyerek bu memleketin en mühim işi de başkumandanlığın ve onun levazım idaresinin eline geçmiş oldu.

İdare işleri

İdare işlerinde de aynı hal göze çarardı: Her yerde bir vali, bir de askerî kumandan bulunurdu. Nerede vali zâaten, alelade bürokrat bir memur ise o-

Büyük harpte cephede bir harp molası veren askerlerimiz

rada vilâyetin veya sancağın veya kanzanın oradaki kumandanın elinde bulunur ve bu hal, harp mntakasına çok uzak yerlerde dahi böyle olurdu. Kumandanla geçinemiyen vali yerinde duramaz, başkumandanlık ısrar eder, dahiliye biraz mukavemet gösterir, memurunu müdafaa eder, fakat, neticede mağlûbiyet olurdu. Valilerin içinde yalnız İzmir valisi Rahmi bey söz dinlemez, müstakilen hareket eder ve Enver paşa da yalnız ona karşı bir şey yapamazdı. Bunun için o, kendi muhitinde dilediği gibi hareket etmiş, âdetâ başka bir rejim kurmuştu. İzmir hinterlandının harp işesi müşkülâtı tanınamasının başlıca sebebi budur. Harp mntakalarına yakın olan, yahud ordu karargâhlarının bulunduğu yerlerde meselâ bilhassa Cemal paşanın kumandanlığı zamanında Suriye merkezlerinde valiler, mutasarrıflar kumandanların birer hususî kâtibleri gibi idiler.

Ahlâkî inzibata varıncaya kadar

Enver Paşanın ve onun idaresi altında askerî teşkilâtın memleket hayatını bu kadar sıkı bir kontrol altına alması hareketi, hattâ hayatın ahlâkî inzibatına varıncaya kadar böylece uzanıp gitmişti. Günün birinde merkez kumandanlığı polis müdürlüğüne emir vererek kadınların çarşaflarının topuklara kadar uzatılması mecburî olduğunu İstanbulda birer birer her eve tebliğ ettiler. O tarihten bir kaç sene sonra büsbütün açılacak derecede

hazırlanmış olan İstanbul kadınlarını bu kadar sıkı surette kapanmaya icbar eden bu münasebetsiz emri bana da tebliğ eden vesikanın altına kanzanın namına ağır sözler yazarak iade etmiş olduğumu çok iyi hatırlarım. Fakat, bu, sade bir emirden ibaret kalmadı. Hattâ tatbikatına bile geçildi. Fakat, zabita memurları bu tatbikat esnasında bazı İttihat ve Terakki erkânının ailelerine çıktıkları için nihayet mukabil bir hareket gelmesi geçikmedi ve iş tavsadı. Bununla beraber, bahsettiğim mukabil hareket hiç bir zaman lâzım olduğu derecede kuvvetle yapılamamıştı.

Yukarıdan gelen bu mütemadî müdahalelerin aşağıya doğru tesirini göstermemesi de kabil değildi. Harbin son senelerinde iş, maalesef aşağıya da sirayet etmişti: Bir gün zaman geldiği için Ada vapuruna hareket işaretini vermiş ve kapıyı kapamış olan bir memura benimle beraber vapuru kaçırılmış olan bir askerî inzibat memuru nun, evvelâ kapıyı açmak emrini verdiğini ve sonra da bu emri dinlemediğinden dolayı da adamcağıza, polis gözünü önünde mükemmel bir kaç tokat aşkettiğini gördüm ve ondan sonra buna benzer daha bir çok hâdiselere şahit oldum ve bazılarında da münasip şekilde müdahale ettim.

Bu halin neticeleri

Şu yukarıda saydığım ve daha sayması uzun sürecek bu gibi haller, netice itibarile devlet makinesinin yalnız bir çarkının işlemesine, diğerlerinin tamamen muattal kalmasına sebep oluyor, umumî hayatta da bundan hakikî bir felç doğuyordu. Kısa sürecek bir harp için böyle bir hal belki de o kadar büyük bir fenalık doğurmaz, hattâ bundan harbi daha kısa bir zamanda bitirebilecek bir kuvvetler birliği hâsıl olabilirdi. Lâkin, uzayan ve uzıyacağı görülen bir harpte memleketin yaşama kabiliyetini de devam ettirmek, dayanmak kuvvetlerini arttırmak bakımından bu vaziyet çok fena idi. İşin fena tarafı şurada idi ki askerî idarenin lüzumlu ve lüzumsuz tazyikleri halkın üzerinde ve bilhassa maişetinde ağır bir yük halinde kendini hissettirdikçe bundan İttihat ve Terakki mes'ul tutulurdu. Halbuki, İttihat ve Terakki harbin ilânından sonra artık kuvvetten düşmüştü. Merkezi umumî sakinleşmiş, bir tarafa çekilmiş, «harp hikmeti» denilen kuvvet onu susturmuştu. Enver Paşanın as-

Hikâye

Yataklı vagon yolcusu

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

Dört kadın, geniş kadife koltuklara gömülmüş konuşuyorduk. Dışarıda kar yağıyordu.. rüzgârla serpilecek ve donarak düşen buzlanmış bir kar... Radyatörün tâ yanına sokulmuş olan Leman, bir kedi gibi uyukluyordu.

Kapı açıldı.. ev sahibimiz içeri girdi.. yüzü soğuktan morarmıştı.

— Beni affediniz rica ederim.. sizi saat dörtte çağırıldığı halde sokağa çıkmaya mecbur kaldım.

— Zararı yok canım, hizmetci: anne gittiğini söyledi. Biz de konuşarak seni bekledik.

— Dün akşam seyahatten geldiğimi biliyorsunuz, sabahtan beri ancak valizlerimi açmakla uğraştım; annemin beni görmeğe geleceğini umuyordum, halbuki nezlelenmiş, telefon etti, ben gitmeğe mecbur kaldım.

— Şimdi sen bu sözleri bırak da bize seyahatini anlat İclâl.. Biz burada seni beklerken sıkılmadık. Hiç birimizin evinde kalıröfer olmadığı için vakitsiz gelen kışın ilk saatlerini senin sıcak salonunda geçirmekten bilâkis çok memnunuz.

İclâl karşımıza geçti; bize Avrupada gördüğü şeyleri anlatmağa başladı; fakat Leman artık uyanmıştı, gözlerini uğuşturarak ev sahibinin sözünü kesti:

— Büyük binaları, temiz sokakları, suları ve dağları hep biliyoruz. Sen bize Parisin modasından bahset kızım, bizi en çok alâkadar eden şey odur.

Hepimiz koltuklarımızda doğrularak dinlemeğe hazırlanmıştık. İclâl merâzımızı alevlendirmek için nazlanıyor, başka şeylerden bahsediyordu. Nihayet içimizde en genç olan Leman yerinden fırlayarak dışarı çıktı, beş dakika sonra kollarında, omuzlarında bin bir renkte elbise ve mantolarla içeriye giriyordu. Hep birden yeimizden sıradık.

— Demek bu sene dantel çok moda..

— Siyah üstüne mor garnitür koymuşlar, görüyor musun Fahrünnisa?..

— O... İclâl,

estrakan manto almışsın, güle güle... Astrakan sözile İclâl birdenbire elimi yakaladı:

— Aman çocuklar, bunları bırakın da size trende başımdan geçen bir vak'ayı anlatayım, çok tuhaf ve gariptir.

Gözümüzün önündeki bu çeşid çeşid güzel elbiselerden, mantolardan, çorab ve çantalardan zorla ayrılarak yerlerimize oturduk ve İclâl anlattı:

— Trenimiz Yugoslavya hududunu geçtikten sonra komşu kompartimanındaki güriültülerden oraya bir yolcu geldiğini anlamıştım. Sabah erkenden uzun boylu, sarışın, ince ve güzel bir kadınla karşılaştım. Çok tatlı bir gülüşle yüzüme baktı; ben de güldüm ve kendisiyle konuşmağa başladık. Seyahatlerde ahbaplığın çabuk ilerlediğini biliyorsunuz. Biz de bir saat içinde birbirimizi tanımıştık. Bana Rus olduğunu, eskiden çok zengin iken malum siyasi sebeplerden sonra fakir düştüğünü ve bir tüccarın oğuluyla evlenmek üzere Parise gitmekte olduğunu söyledi. Öğleyin lokantada tekrar buluştuk; yanımızdaki masada gene trende tanıştığımız ve bir kaç kere milyoner olduğunu öğrendiğimiz yaşlı bir Amerikalı kadın vardı. Rus kıızı hemen onunla da arkadaş oldu ve nasıl etti, ne yaptı bilmiyorum, kadının masasına oturarak karşı karşıya yemek yemeğe başladılar.

Ben İngilizce bilmem, fakat güzel Rusun Amerikalıyla mükemmel konuştuğunu görüyordum. Çok şirin ve tatlı bir sesle 'bir şeyler anlatıyordu. Hattâ bir aralık ihtiyar kadının mendilini gözlerine götürdüğünü bile gördüm.

Kahvelerini içerlerken Amerikalı Madam beni de masasına davet etti. Bu sefer Fransızca konuşmağa başla-

keri idaresi devleti olduğu gibi İttihat ve Terakkiyi de kendi hâkimiyeti altına almıştı. Merkezi umumî, kat'i muzaferriyete inandığı müddetçe, bu hâkimiyeti, tav'an da olsa, kerhan da olsa, kabul etti. Halbuki «mağlûbiyeti kat'ie» dakikası çalınca kadar da

dık; fakat ikimiz de genç ve güzel Rus kızının tesiri altında idik. Bir ara bize Rusyadaki hayatından tekrar anlatmağa başladı:

«Babam Çarın sarayında yaşayan bir Prensi. Her sene Çar kendisine pantolar, kürkler hediye ederdi. Benim, bir avuç içine sığacak kadar güzel bir astrakan mantom vardı, bunu da bana Çar hediye etmişti; sonradan Rusyadan kaçtığımız vakit bunu on bin liraya sattım.

Amerikalı kadın da ben de bilâ ihtiyar haykırıldı:

— On bin liraya mı?

Rus kıızı hiç istifini bozmadan:

— Evet... dedi.

Bu cevap ihtiyar kadını şaşırtmıştı; — Geliniz, size benim mantomu göstereyim, o da pek güzel ve kıymetlidir ama sizin dediğiniz kadar bahalı değildir.

Birlikte Madamın kompartimanına gittik. Askıda nefis bir astrakan mantom vardı. Rus kıızı, gayet tabii bir tavırla mantoyu askıdan alarak giydi.

Kendimi tutamadım:

— Madmazel, ne güzel yakıştı size.. dedim.

Kızın gözlerinde bir şimşek çaktı.

— Değil mi? Tıpkı üstüme yapılmış gibi.

Sonra Amerikalıya dönerek dudaklarının ucile ona lütfen hitab ediyor muş gibi bir hal takındı:

— Benimkisi çok daha güzeldi!

Harbden sonra zenginleşmiş olan ihtiyar kadın Rus kızının kayıtsız bir tavırla mantoyu çıkararak kanapenin üstüne atmasına şaşkın şaşkın bakıyor du.

★

O gece çok rahatsız uyuduğum için ertesi sabah biraz geç kalkmıştım. Lokantada Amerikalı Madama rasladım.

İkimiz de, gayet tabii bir surette Rus kızından konuşmağa başladık.

Bir ara, bir mendil almak için vagona dönmek lâzım geldi; arkadaş-

Yarınki nushamızda :

Çalgıcı heykel...

Yazan : Kadircan Kaflı

şımın sözünü keserek müsaade istedim ve lokantadan çıktım. Tren bir istasyona gelmişti. Beş dakika duracaktı... Lokantaya dönmekte acele etmeden koridorun penceresine dayanarak dışarı sını seyreneğe başladım.

Bir de ne göreyim? Rus kıızı, arkasında Amerikalı Madamın astrakan mantosu, elinde bir çanta ile karşımda değil mi? Hayretten ağzımı açıp bir şey söyleyemedim. O, çok tabii bir yürüyüşle bana yaklaştı:

— Milyoner Amerikalı bana acıdı ve zavallılığımı biraz unutturmak için bu mantoyu bana hediye etti. Ne iyi kadın değil mi? Ona tekrar teşekkür etmek isterdim ama tren kalkacak, vaktim yok; siz lütfen kendisine ölünceye kadar minnettar olduğumu söyler misiniz?

Kadın iner inmez tren yürüdü; ben hâlâ şaşkın şaşkın pencereden istasyona bakıyordum; onun sevimli bir yürüyüşle çocukların arasından geçerek gardan çıktığını gördüm. İşte o zaman aklım başıma geldi ve zavallı Amerikalının kurnaz bir hırsızın kurbanı olduğunu anladım.

İclâl susmuştu, hep birden helecanla sorduk:

— Peki, mantosunun çalındığını söylediğin vakit hemen telgrafla polise haber vererek hırsız yakalatmadı mı?

İclâl başını önüne eğmiş, bize cevap vermeden gülüyordu. Sualimizi tekrarladık:

— Söylesene İclâl!

Aynı gülüşle yüzümüze baktı:

— Ben bu vak'adan kimseye bahsetmedim; çünkü Amerikalı kadının yaşına göre çok zengin ve Rus kızının da gençliğine nazaran çok fakir olduğunu düşündüm... Bir de.. yabancı memleketlerde polis dairelerine, mahkemelere koşmak istemiyordum.

«muzafferiyeti kat'ie» ümidi kesilmedi. Bunun için, İttihat ve Terakki, memleket idaresini daha yumuşak, daha seyyal ve okşayıcı bir siyaset eline vermek için harbin sonlarına kadar hiç bir şey yapamadı.

(Arkası var)

Son Posta

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25.
İSTANBUL

İlân fiatları

- 1 — Gazetenin esas yazısıyla bir sütunun iki satırı bir (santim) sayılır.
- 2 — Sahifesine göre bir santim ilân fiatı şunlardır:

Sahife	: 1 — 400 kuruş
»	: 2 — 250 »
»	: 3 — 200 »
»	: 4 — 100 »
Diğer yerler	: — 60 »
Son sahife	: — 30 »

- 3 — Bir santimde vasatî (8) kelime vardır.
- 4 — İnce ve kalın yazılar tutacakları yere göre santimle ölçülür.

"Son Posta", nin tefriki : 59

— İKİNCİ KISIM — A. R.

Kâğıdın beyaz tarafında kızılmıtrak satırlar meydana çıkmıştı, mektupta "çok müsbet sahalarda yürüyoruz, dostlarımız bu hafta içinde Doma meclisinde bir hareket gösterecekler,, deniyordu.

— Bu muhakkaktır, azizim. Bir millete ihanet eden, o milletin intikamından daima korkmalıdır.

Moranof, derin derin içini çekti. Bu sözleri, derin bir sükût tâkib etti. Ve sonra Cemil'in dudaklarında şu kelimeler titredi:

— Acaba, bu tarihî şerefi kim kazanacak?..

Moranof, birdenbire ayağa kalktı. Ellerini iki tarafa açarak omuzlarını kaldırdı:

— Kim bilir?.. Belki, ben.. belki, siz.. belki, bir majik.. belki de, bir prens... Bir millet, bir kahramanı doğururken sormaz ki..

Diye mırıldandı. Sonra, başını uzatarak pencereden baktı:

— Vakit; epeyce geçti, dostum. Ve biz de, bir hayli gevezelik ettik. Artık, ben kaçıyorum. Size son sözüm şudur: — İhtiyatlı hareket ediniz. Belki günün birinde mühim işlere yarıyacak olan kuvvetinizi, boş yere israf etmeyiniz. Hadi, Allaha ısmarladık.

★

Gospodin Moranofun sözleri, Cemil'in dimağında bir sersemlik husule getirmişti. Ellerile başını sıkarak:

— Hay, Allah müstahkını versin.. nereden karışım bu işlerin içine?.. Bakalım, Emma neler yazıyor?..

Diye söylenmişti.

Moranofun verdiği mektubu çıkarıp, açmış; kâğıdın bir yüzündeki yazıları okumaya başlamıştı. Bu kısa mektubda şu satırlar vardı:

[Aziz dostumuz.

[Görüyorsunuz ki, Moskovanın gürlütlü hayatı bile sizi bize unutturmadı. Yol yorgunluğumuz ve mecburi işlerimizi bitirir bitirmez, derhal sizi hatırladık. Ben bu mektubu hepimiz namına yazıyorum; halamla hemşirem hislerine de tercüman oluyorum. İkisi de, size bol bol selâm ediyorlar; orada sâkin ve memnun bir hayat geçirmenizi temenni ediyorlar.

[Size buradan bazı şeyler göndermek istedik. Fakat, göndereceğimiz

şeyleri bir türlü intihab edemedik. Ni hayet, orada iyisini bulamayacağımızı düşünerek dört şişe kolonya gönderdik.

[Bu kıymetsiz hediyeler, bizim hatıramızı taşıyacağı için sizi memnun eder fikrindeyiz. Lütfen bize sık sık mektub yazınız, nasıl zaman geçirdiğinizi bildiriniz.

Selâmet ve âfiyetinizi temenni ederiz, muhterem dostumuz.

...Hâmiş: **Düğün hazırlıklarıyla meşgul olduğumuz için fazla yazamadım, Affedersiniz.**

Prens
Emma Feedorovna

Cemil, yemek odasına geçmiş, oradan büyücek bir tabak almıştı. Kolonyaya şişelerinden birini seçerek içindeki mayı bu tabağa boşaltmıştı. Ve sonra mektubu içine atarak hafif hafif sallamaya başlamıştı. Kâğıdın beyaz tarafında, derhal kızılmıtrak satırlar meydana çıkmış; şu kelimeler Cemil'in gözüne çarpmıştı.

Cemil!..

[Bu hafta içinde, bir genç, sizinle temasa gelecektir. Kendisinden, (parola) sorunuz. Parola, (Rasputin) dir.

[Bu genci, (Aleksi baba) ya götüreceksiniz. Ve benim tarafımdan gönderildiğini söyleyeceksiniz.

[Buradaki arkadaşlara, sizden bahsettim. Sizinle mutlaka görüşmek arzusunun izhar ettiler... Bunu temin etmek için bir çare buldum. Sizin için yanıp tutuşan halamın, size karşı olan hasret ve iştiağ hislerini bir kat daha tahrike koyuldum. Halam, uzun müddet sizin tahassürünüze tahammül edemeyecek; ne yapıp yapıp bir bahane ile sizi buraya celbettirecektir.

[İşlerimize, ve vaziyetimize gelince: Çok müsbet sahalarda üzerinde yürüyoruz. Biraz ağır olmakla beraber, esaslı muvaffakiyetler elde ediyoruz. Dostlarımız bu hafta içinde. (Duma Meclisi) nde bir hareket göstereceklerdir. Fakat bu hareket, küçük bir nümayiş olmaktan ileri geçmeyecektir.

[Hükümetin; bâriz bir şekilde Alman siyasetine yürümesi, işlerimizi pek kolaylaştırıyor. Efkârı unumiye-deki hoşnutsuzluk, arttıkça artıyor... Bu gidişle, hâdisat daha sür'atle yürüyecek; ve teşebbüslerimiz daha muvaffakiyetli neticeler verecektir.

[Daima uyanık, ve tetik üzerinde bulununuz.

[Derin bir muhaleatle alınızdan öperim, aziz ve sevgili muhîbbim.

Emma

Dikkat:
Bu kâğıdı, derhal imha ediniz.

Cemil'in dudaklarındaki tebessüm genişledi. Bu kızılmıtrak satırlara bir daha göz gezdirdi. Çelik kadar katı bir azim ve irade ile yazılmış olan bu kelimeler Cemil'e derin bir hayret verdi:

— Allahım!.. Ne tuhaf iş... Bir şu satırlara bakıyorum. Bir de Emmayı gözlerimin önüne getiriyorum.. bunları, onun yazdığına bir türlü inanmak istemiyorum... Ne garib tezad, yarabilir... O hoppa, şımarık, alaycı, bir salon fantazisi gibi görünen bu kızda, bu kadar kuvvetli bir seciye, ve bu kadar coşkun bir mefkûre?.. Olur şey değil... Şu, Çarlar ülkesine ayak bastığım gündənberi gördüğüm misallerden anlıyorum ki; günün birinde bu memlekette büyük bir inkılab olursa, bunun muvaffakiyet şerefinde, bu kızların çok büyük hisseleri olacak.

Diye söylendi. (Arkası var)

Yurttaş: Balık en mükemmel gıdadır. Onu bol bol ye.

"Son Posta", nin zabıta romanı : 54

DÖRT İLE YEDİ ARASINDA

Yazan : Hugh Austin

İngilizceden çeviren : Hasnan Uşaklıgil

"Madam Arnold, sizi Merrit ve Pattonun katili olarak tevkif ediyorum!,"

Şüphe altında kalmamak için evvelâ hiç sebepsiz yere bir kadın öldürmek.. Böyle bir düşünce hatıra gelebilir mi idi?

— 38 —

TEVKİF

(Saat 7, dakika 9 - saat 7, dakika 10)

Hendriks kendi kendisini ikna etti ki, cinayetin meydana geldiği için görünmeyen budalaca sebebi bundan ibarettir. O, sebebi ki teğmen ilk dakikadanberi araştırıp duruyordu ve meydana geldiği için de bir türlü görmiyordu. Fakat acaba bulmuş mu idi? Görmüş mü idi?

Hendriks âmirinin arkasından yürümeye koyulduğu sırada bu muhakemenin yanlış olduğunu anladı.

Her üç cinayetin yapılmasından sonra bu, böyle düşünülebilirdi, fakat her üçünün de yapılmasından evvel düşünülemezdi. Bir müddet sonra öldürmek tasavvurunda bulunduğu üç kişinin ölümü dolayısıyla şüphe altında kalmamak için, evvelâ hiç sebepsiz yere bir kadın öldürmek.. öyle bir düşünce idi ki hatıra gelemezdi. Ya sonuncu iki kişiyi öldürmek fırsatı çıkmazsa ilk cinayet nafile yere yapılmış olmaz mı idi? Nitekim teğmen ilk dakikalarda köşkün bütün sâkinlerini top yekûn karakola götürmek üzereydi. Katil elbette bu ihtimali de düşünür, lüzumsuz bir cinayeti yapıp kendisini tehlikeye atmazdı.

Hendriks için:
— Teğmeni durdurayım hata yapmasın, diye düşündü.

Az kaldı:
— Durunuz, diye bağıracaktı.

Fakat vakit bulamadı. Teğmen şimdiden dört kişinin önündeydi ve söz söylemeye başlamıştı:

— Madmazel Patton isterseniz salondan dışarıya çıkabilirsiniz, diyor du.

Hendriks genç kızın menfi bir surette baş salladığını gördü:
— Öğrenmek istiyorum, diyordu.

O zaman Teğmen Kent hafifce yana döndü:
— Madam Arnold, dedi. Sizi Madam Merrit'in ve Mösyö Patton'un katili olmak suçu ile tevkif ediyorum. Haber vereyim ki bundan sonra yapacağınız her beyanat kanun mucibince cinayet mahkemesinin bilgisi önüne sunulabilecektir.

— 39 —

MUADELENİN HAL ŞEKLİ

(Saat 7, dakika 9 - saat 7, dakika 17)

Kent sözüne devam etti:
— Seçeceğiniz avukata telefon etmek hakkınızdır. Merkez deposundan bir kadın müfettiş gelinceye kadar burada adamlarımdan ikisinin nezareti altında kalacaksınız. Kadın müfettiş gelince onun gözü önünde giyinişiniz. Giyindikten sonra 9 uncu mntakaya nakledileceğinizi avukatınıza haber veriniz. Muvakkaten 9 uncu mntakada kalacaksınız. Avukatınız takriben bir saat sonra sizinle polis mntakasında konuşabilir.

Polis teğmeni bu sözleri söyledikten sonra 9 uncu mntakaya mensub iki polis memuruna döndü:
— Söylediklerimi işittiniz ya? dedi.

Bu kadın ne bahane ile olursa olsun bir saniye bile yalnız bırakılmıyacaktır. Bunı müteakib Mösyö Merrit'e hitab ederek:

— Nezleniz sizi elektrik sandalyesinde oturmaktan, beni de bir polis memurunun meslek hayatına birdenbire nihayet veren bir gâf yapmaktan kurtarmıştır, dedi.

Sonra Madmazel Patton'a daha doğrusu, Madmazel Patton ile Mösyö Norman Lang'a baktı, zira delikanlı kolunu genç kızın beline dolamıştı, ikisi bir vücut haline gelmişlerdi.

Onlara hitab etmeye hazırlanmış olan teğmen dudaklarından çıkmak üzere olan sözleri zaptetti, sonra her kese birden söylendi:

— Tabii her üçünüz de şahadete çağırılacaksınız. Bu salondan ancak usul ve nizamına muvafık birer celbi aldiktan ve imzaladıktan sonra ayrılabilirsiniz. Uzun sürmez, çabuk yapılır. Mösyö Norman Lang görüyorum ki Madmazel Patton'u size emanet edebilirim.

Norman Lang gözlerini kaldırdı:
— Evet, dedi ve genç kıza kendisine doğru çekti.

Kent geri dönerek arkasında Hendriks olduğu halde salondan çıktı, Holde adamlarından birine:

— Merkezdən bir kadın müfettiş isteyiniz, mntaka müddeiumumisini de haberdar ediniz, emrini verdi.

Ceketini sırtına geçirerek dokuzuncu mntaka çavuşuna da:

— Madam Arnold giyiniş giyiniz karakola götürülsün, ben de orada bulunacağım, dedi. Sonra Hendriks'e hitab etti:

— John hazır mısınız? Gel bakalım. Bu meş'um evden biktım artık.

★

Sokağa çıktıkları zaman Hendriks bir elini şefinin kolu üzerine koydu:
— Yürümeden hâdisenin nasıl geçtiğini bana anlatır mısınız?

Dedi.
Kent bir sigara yaktı ve sükûn bulmuş tabii bir sesle söylendi:
— John bütün hikâyeyi sen de biliyorsun. Hakikatte bu pek basit bir hikâyedir. Mâhiyetini anlamak için vak'alar kaydedip üzerlerinde düşünmek kabildir.

Çavuş hararetle:
— Evet, dedi. Amma ben vak'alar bakarsam hiç kimsenin suçlu olduğunu cağını görürüm, dedi.

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

— İşte asıl mesele de burada yalvarım. Madam Merrit'in ölümü emrinde ne öğrenmiştik? Kadın emrinde bulunan birisi tarafından öldürülmüştür. (Arkası var)

◆ Son Posta ◆

İstanbul Gelir ve Para

BORSASI

12-12-1936

Türk Devlet Borçları

Lira	% 7,5 T.B. I 22,725	% 5 Hazine B. 00,00
Lira	% 7,5 T.B. II 21,425	Dahill İstikras 99,00
Lira	% 7,5 T.B. III 00,00	

Devlet Demiryolları Borçları

Lira	Ergani 97,00	Anadolu I ve II 41,25
Lira	Sivas Erzurum 93,00	Anadolu M 44,25

Sosyeteler Eshamı

Lira	İs. B. Mül. 81,00	İst. Tramvay 22,50
Lira	» » Hâ. 10,00	Bomonti 9,00
Lira	» » Name 10,00	Terkos 14,00
Lira	Merkez B. D. 90,00	A. Çimento 15,00

ÇEKLER

Krğ.	L. T. L.
İsterlin 616,00	Dolar 0,7500
F. Frangı 17,06	Liret 15,1200

NAKİT

Krğ.	1 Mark
20 F. Frangı 117,00	20 Drahm 25,00
1 Dolar 126,50	20 Leva 25,00
1 İsterlin 618,00	20 Ley 14,00
20 Liret 126,00	

Borsa Dışında

L. K.	L. K.
Kredi Fonstye	Mübadil Bon.
1880 senesi 00,00	Gayri » »
1903 » 103,00	Altın 00,00
1911 » 97,00	Mecldiye 00,00

Nöbetçi

Eczaneler

Bu geciki nöbetçi eczaneler şunlardır:
İstanbul cihetindekiler:

Aksarayda: (Etem Pertev). Alerada: (Eşref Neşet). Bakırköyünde: (İsteyan). Beyazıtta: (Belkis). Eminönünde: (Beyazıt Kemal, Cevat). Fenerde: (Emil). Karagörmükte: (Suat). Küçükpazaryolunda: (Hasan Hüfisi). Samatyada: (Erol). Şehreminde: (A. Hamdi). Şehzadebağında: (Asaf).

Beyoğlu cihetindekiler:
Galatada: (Sporidis). Hasköyde: (Sim Aseo). Kasımpaşada: (Müeyyettin). Merkez nahiyyede: (Kanzuk, Güneş). Şişlide: (Halk). Taksimde: (Taksim, Mat).

Uskûdar, Kadıköy ve Açalardakiler:
Büyükdada: (Merkez). Heybelide: (Kadıköy Pazaryolunda). Rıfat Mahallesi: (Modada). (Alâeddin). Üskûdar Mahallesi: (İmrahor).

*Bu yaşta böyle
GÜLEBİLMEK İÇİN
ŞİMDİDEN BİRİKTİR*

TÜRKİYE İŞ BANKASI

1937 YILBAŞI

Hava Kurumu Büyük Piyangosu

BÜYÜK İKRAMİYESİ

(500.000) Liradır.

Ayrıca : 200.000, 150.000, 100.000, 70.000, 60.000

50.000, 30.000, 20.000, 15.000 Liralık

ikramiyelerle (400.000 ve 100.000)

Liralık iki adet mükâfat vardır.

Keşide Yılbaşı Gecesi yapılacaktır.

Biletler : (2,5), (5) ve (10) Liradır.

Vakit kaybetmeden hemen biletinizi alın...

**İstanbul Üniversitesi Rektörlü-
ğünden:**

- 1 — Diş tababeti mektebindeki açık asistanlıklara ve;
- 2 — Tıp Fakültesindeki Laborant namzetliklerine istekli olanların şartları öğrenmek üzere Tıp Fakültesi Dekanlığına müracaatları.

(3595)

İstanbul Belediyesi İlanları

Beşiktaşta Pazartesi günü kurulan pazarın cumartesi gününe çevrildiği ve Feriköyündeki pazarın eskisi gibi pazartesi kurulacağı ilân olunur.

(3603)

Her eczanede arayınız

Gezce Sulh Hukuk Mahkemesinden:
Ciheti karzdan iki yüz liranın müddealeyleh Gebzenin Banara sokağında oturan Pat Pat oğlu İsmailden alınıp davacı Rasim kızı Şevkiyeye verilmesine ve bu paranın müteallik olduğu senedi her nasılsa elle geçirerek kendisini alacaklı gibi göstermeye kıyam eden diğer müddealeyleh Gebzenin Sultan Erhan mahallesinde anası Hesna ile birlikte oturan ve İstanbulda Tophanede Altıncı Vakıf handa şark kumpanyasına ait Albano vapurunda elektrikçi Bekâr Hüseyin oğlu Eyübün bu bapta ki muarazasının men'ine dair olan davanın muhakemesi sonunda usulen sabit olan dava veçhile müddeabilik iki yüz liranın müddealeyleh İsmailden alınıp davacı Şevkiyeye verilmesine ve diğer müddealeyleh Eyübün davacı Şevkiyeye karşı mezkûr muarazasının men'ine ve 400 kuruş ilân harcının müddealeylehlerden alınmasına temyiz olunabilmek üzere 13/İkinci teşrin/

**BU TECRÜBEYE
TAHAMMUL EDEN
YALNIZ**

**HAVALANDIRIM
BİR PUDRA VARDIR**

Sabah doku:dan akşam saat beşe kadar mat, saf ve sevimli bir ten. Gündüz tekrar pudralanmağa hacet yok. İşte; havalandırılmış yeni Tokalon pudrasının garanti muhassenatı bunlardır. Bu cazib havalandırma usulü, Parisi bir kmyagerin keşfidir. Bu usul dairesinde havası toplandırılmış yegâne hafif pudradır. Şimdiye kadar yapılan pudralardan on defa daha saf ve daha hafiftir. Bu usul, Tokalon pudrasının istihzarında kullanılmaktadır. İşte bunun içindir ki, Tokalon pudrası, dana muntazam ve daha mükemmel bir tarzda yapışır, cildi hemen görünmez bir güzellik tabakası kaplar

ve yüze tabii bir güzellik verir ve modası geçmiş ve yüze bir makiyaj şeklini vermeden kalın adı pudralardan tamamen başka bir tesir yapar. Bu yeni Tokalon pudrası yüze yapışık kaldığı cihetle buna «8 saatlik pudra» tabir ederler. Artık ne parlak burun, ne yağlı cild görünmeyecek, belki rüzgâr, yağmurun ve terlemenin icrayı tesir edemeyeceği mat, saf ve sevimli bir ten görünecektir.

BAYRAM ŞEKERİ 80 Kr.

Şeker Şekerleme ve lokumları dünyaya nam veren

**ALİ MUHİDDİN
HACI BEKİR**

Ticarethaneleri

Merkezi: Bahçekapı, İstanbul

Şubeleri: Beyoğlu, Pangaltı, Karaköy, Kadıköy, Ankara
PAZAR günü açıktır.

Yeni açılan Türk tezyini San'atlar Şubesi

Güzel San'atlar Akademisi Direktörlüğünden:

Bu ders yılında Akademimize yeniden bir şube ilâve edilmiştir. «Türk Tezyini San'atları» adını alan bu şubede Tezhip, tezyini Arap yazısı, Türk ciltçiliği, Ebrî, Ahar ve Cilt kalpları, Türk Minyatürü, Türk Çini Nakışları, Kıymetli taşlar üzerinde hâk, altın varak imali, halı nakışları ve Sedef kakmacılığı gibi san'atlar güzide ve tanınmış profesörler tarafından öğretilmektedir. Kız, erkek talebe beraberdir. Yaş tahdidi yoktur. Devam yalnız talebenin seçtiği sınıfın san'atlarına münhasırdır. Talebe mesaisi için lâzım olan malzeme mektep idaresi tarafından verilir. Kayıt ve kabul devam etmektedir. Direktörlükten fazla izah alınabilir. Telefonla, mektupla yapılacak müracaatlara cevap verilir. «Telefon No. 41400, 41356». Yukarıda adı geçen san'atları öğreten profesörlerin isimleri:

Tuğrakeş İsmail Hakkı, Yusuf, Reisülhattâtın Hacı Kâmil, Necmettin, Sacit, Dr. Süheyl Ünver, Topkapı saray müzesi cilt mütehassuslarından mücellit Bahattin Tokathoğlu, Sedefkâr Vasıf, Hakkâk İsmail Yümeni Sonver, Feyzullah Dayıgil, Hüseyin Yalçız. (3348)

SİNEKLI BAKKAL

Mevsimin en güzel romanı

Yazan: Halide Edip

Baştan sona kadar heyecan dolu
400 sayfalık bir eserdir.
Tanesi 100, ciltli 125

AHMED HALİD KİTAPEVİ

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 - Sirkeci Mühürdarzade
Han Tel. 22740

Mersin Salı postası

Yalnız bu haftaya mahsus olmak üzere 15 Birincikânun Salı günü Mersin postası yapılmıyacaktır. (3609)

Dr. İHSAN SAMİ Gonokok Aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesiri ve taze aşısıdır. Divanyolu Sultanmahmut türbesi No. 113

(23285)

MAD
MULUSI
İSTANBUL

DÖNÜP · DOLAŞIP ·
ALACAĞIN · RADYO · RCA · OLACAKTIR ·

O. T. T. A. Ş. Beyoğlu İstiklâl caddesi, Tokatlıyan karşısında
ve **BOURLA BİRADERLER:** Mağazalarında, Ankara, İstanbul, Beyoğlu, İzmir

SÜMER BANK
Yerli Mallar Pazarları

EN · ÇETİN · YOLLARA · DAYANIR

Yerli Malı ve Tasarruf Haftasında

Yalnız peşin satışlarda

Yüzde 10 tenzilât

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarlarında

Mübalâgalı sözler ve rakamlar hoş görülebilir, ancak

Mukayese terazisini eiden bırakmamalıdır.

KREM PERTEV

için buna lüzum yoktur. O şöhretine daima sadık kalmış ve iyi bir kremden beklenen fevâide daima müsbet cevap vermiştir.

BELSOĞUKLUĞU

VE FRENGİYE YAKALANMAMAK

İÇİN EN İYİ İLAÇ

PROTEJİN'dir

50 KRŞ. HER ECZANEDE BULUNUR.

PASTIRMA HAKKI

Balıkpazar No. 16

Eğer bu pastırmadan bir dilim yiyecek olursanız ömrünüz oldukça başka pastırma yemeyeceksiniz.

AĞIZDA ERİR

YUMUŞAK

Sinirsiz

GIDASI BOL

Hakkı mağazasında satılan pastırmalar halis Kayseri malıdır.

Doktor

HORHORNİ

Eminönü eczanesi yanında. Her gün akşama kadar hastalarını kabul eder. Tel. 24131

Son Posta Matbaası

Neşriyat Md. : Selim Ragıp EMEÇ

SAHIPLERİ: (A. Ekrem UŞAKLIĞIL, S. Ragıp EMEÇ)

BAYRAM Münasebetile

Hazırladığımız Erkek ve

Çocuklara mahsus

ELBİSELER, PALTOLAR, GÖMLEKLER, KRAVATLAR, PİJAMALAR, ÇORAPLAR, ŞAPKALAR, EL ÇANTALARI, FANELALAR, TRİKOTAJ EŞYASI vesairenin en zengin ve müntehab çeşitlerini pek elverişli fiatlarla muhterem müşterilerimize takdim etmekteyiz.

MAYER

Beyoğlu, İstiklâl caddesi

MAYER

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Paşabahçe Fabrikasında mevcut 600 adet boş bidon 28/XII/936 tarihine rastlayan Pazartesi günü saat 10 da pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin bidonları görmek üzere her gün Paşabahçe Fabrikasına, pazarlık için de tayin olunan gün ve saatte % 15 güvenme paralarıyla birlikte Kabataşta İnhisarlar Levazım ve mübayaat şubesi müdürlüğündeki satış komisyonuna müracaatları. (3598)

En iyi ve en mükemmel mallar

Rekabet kabul etmez fiatlar.

BEYOĞLUNDA
BAKER

Stoklarımız tükenmeden ihtiyaçlarınızı temin ediniz.